

Lykiltölur úr rekstri sveitarfélaga 2019

NÓVEMBER 2020

© Samband íslenskra sveitarfélaga
hag- og upplýsingasvið
Borgartúni 30 • Pósthólf 8100 • 128 Reykjavík
Ábm.: Sigurður Á.Snævarr
Umsjón: Jóhannes Á. Jóhannesson og Valgerður Ágústsdóttir
2020/ 16
Umbrot og útlit: Ingibjörg Hinriksdóttir
Afritun og endurprentun er heimil svo
fremi að heimildar sé getið.

Lykiltölur úr rekstri sveitarfélaga 2019

Fjármál og stjórnun

1.1	Skatttekjur án Jöfnunarsjóðs á íbúa	6
1.2	Heildartekjur A-hluta á íbúa	8
1.3	Skuldahlutfall A-hluta	10
1.4	Skuldahlutfall A- og B-hluta	12
1.5	Skuldir A-hluta á íbúa	14
1.6	Skuldir A- og B-hluta á íbúa	16
1.7	Veltufé frá rekstri í hlutfalli við tekjur A-hluta	18
1.8	Langtímaskuldir í hlutfalli við veltufé frá rekstri A-hluta	20
1.9	Veltufjárhlutfall A-hluta	22
1.10	Laun, launatengd gjöld og breyting lífeyrisskuldbindinga í hlutfalli við tekjur A-hluta	24
1.11	Jöfnunarsjóður í hlutfalli við tekjur A-hluta	26

Grunnskóli

2.1	Fjöldi nemenda á hvert stöðugildi starfsfólks við kennslu	30
2.2	Hlutfall kennara með kennsuréttindi í grunnskólum	32
2.3	Fjöldi íbúa á hvert stöðugildi starfsfólks við kennslu	34
2.4	Rekstrarútgjöld grunnskóla sem hlutfall af skatttekjum	36
2.5	Rekstrarkostnaður vegna grunnskóla á íbúa	38
2.6	Rekstrarkostnaður grunnskóla á hvern nemanda	40

Leikskóli

3.1	Fjöldi heilsdagsígilda á stöðugildi starfsfólks við uppeldi og menntun	44
3.2	Hlutfall leikskólakennara í leikskólum	46
3.3	Hlutfall leikskólagjalda af rekstrarkostnaði leikskóla sveitarfélaga	48
3.4	Rekstrarkostnaður vegna leikskóla á íbúa	50
3.5	Hlutfall rekstrarútgjalda leikskóla af skatttekjum	52
3.6	Rekstrarkostnaður leikskóla á hvert heilsdagsígildi	54

Félagsþjónusta

4.1	Kostnaður vegna félagsþjónustu á íbúa	58
4.2	Útgjöld félagsþjónustu sem hlutfall af skatttekjum	60
4.3	Fjárhagsaðstoð á íbúa	62
4.4	Kostnaður vegna þjónustu við fatlað fólk á íbúa	64
4.5	Kostnaður vegna þjónustu við aldrað fólk á íbúa	66

Fjármál

1.1 Skatttekjur án jöfnunarsjóðs á íbúa

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Skatttekjur sveitarfélaga ráða mestu um það svigrúm til útgjalda sem til staðar er á ári hverju. Um skatttekjur er fjallað í lögum um tekjustofna sveitarfélaga nr. 4/1995. Skatttekjur eru útsvar, fasteignaskattur og skattígildi (lóðaleiga). Í lögnum eru ákvæði um hámarks- og lágmarksálagningu útsvars og hámarksálagningu fasteignaskatta.

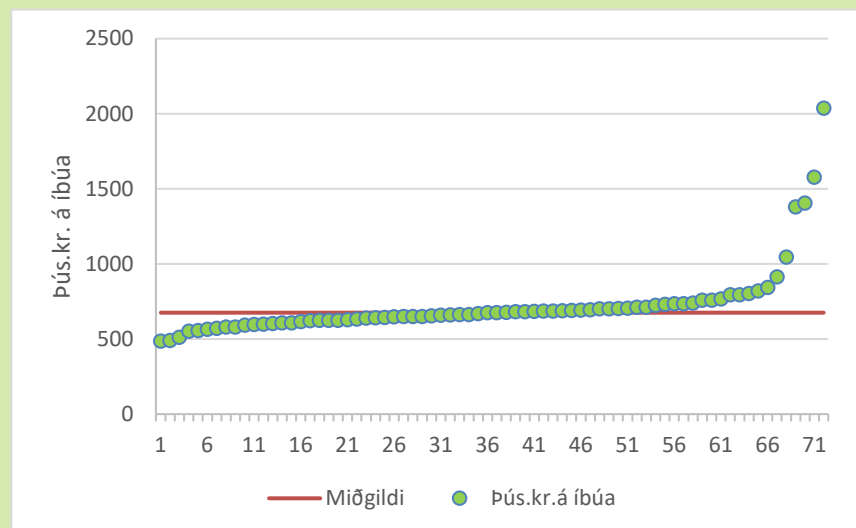
Talnaefni

Þessar upplýsingar koma úr ársreikningum sveitarfélaga sem safnað er rafrænt af Hagstofu Íslands.

Til frekari skoðunar

Mörg sveitarfélög eru með útsvar og fasteignaskatta í hámarki. Það dregur mjög úr sveigjanleika í fjármálum þeirra þegar allar skattaheimildir eru nýttar til hins ýtrasta á toppi hagsveiflunnar. Mikilvægt er fyrir sveitarfélög að fylgjast vel með þróun skatttekna. Fasteignaskattar ráðast af fasteignamati og álagningu. Í júní ár hvert tilkynnir Þjóðskrá Íslands um nýtt fasteignamat. Það tekur gildi 31. desember sama ár og gildir næsta árið.

Myndræn framsetning

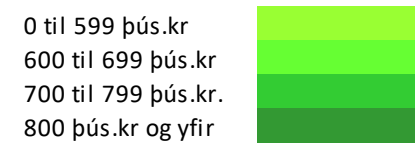
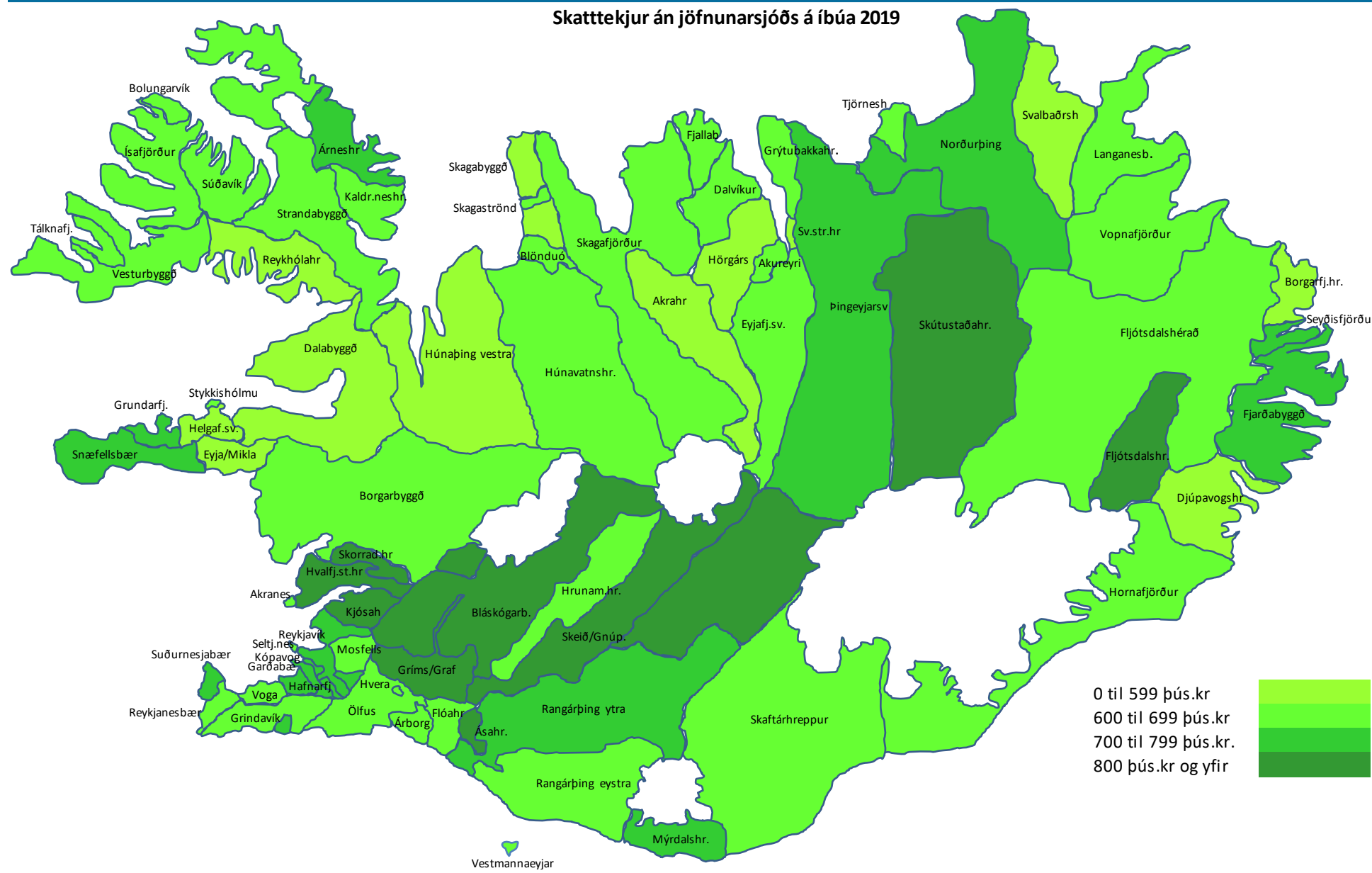

Skatttekjur á íbúa voru að meðaltali 714 pús.kr. Nokkur sveitarfélög skera sig úr hvað varðar háar skatttekjur, tvö til þrefalt á við landsmeðaltal. Þau sveitarfélög sem um ræðir eiga það sammerkt að njóta fasteignaskatta af virkjunum og sumarbústaðabyggðum. Í þeim sveitarfélögum þar sem landbúnaður er megin atvinnugreinin eru skatttekjur hvað lægstar. Miðgildið er um 674 pús.kr.

Reykjavíkurborg	757	Akrahreppur	489
Kópavogsbær	711	Akureyrarkaupstaður	675
Seltjarnarnesbær	691	Norðurþing	711
Garðabær	734	Fjallabyggð	699
Hafnarfjarðarkaupstaður	702	Dalvíkurbyggð	637
Mosfellsbær	649	Eyjafjarðarsveit	605
Kjósarhreppur	818	Hörgársveit	590
Reykjanesbær	627	Svalbarðsstrandarhreppur	594
Grindavíkurbær	648	Grýtubakkahreppur	661
Sveitarfélagið Vogar	615	Skútustaðahreppur	801
Suðurnesjabær	737	Tjörneshreppur	621
Akraneskaupstaður	648	Þingeyjarsveit	766
Skorradalshreppur	1.403	Svalbarðshreppur	485
Hvalfjarðarsveit	1.378	Langanesbyggð	688
Borgarbyggð	656	Seyðisfjarðarkaupstaður	723
Grundarfjarðarbær	734	Fjarðabyggð	793
Helgafellssveit	570	Vopnafjarðarhreppur	643
Stykkishólmsbær	660	Fljótsdalshreppur	2.036
Eyja- og Miklaholtshreppur	564	Borgarfjarðarhreppur	556
Snæfellsbær	794	Djúpavogshreppur	597
Dalabyggð	578	Fljótsdalshérað	661
Bolungarvíkurkaupstaður	668	Sveitarfélagið Hornafjörður	676
Ísafjarðarbær	684	Vestmannaeyjabær	683
Reykholahreppur	550	Sveitarfélagið Árborg	623
Tálknafjarðarhreppur	631	Mýrdalshreppur	758
Vesturbyggð	652	Skaftárhreppur	687
Súðavíkurhreppur	606	Ásahreppur	1.044
Árneshreppur	705	Rangárþing eystra	622
Kaldrananeshreppur	686	Rangárþing ytra	730
Strandabyggð	622	Hrunamannahreppur	680
Sveitarfélagið Skagafjörður	680	Hveragerðisbær	646
Húnaþing vestra	579	Sveitarfélagið Ölfus	700
Blönduósibær	639	Grímsnes- og Grafningshreppur	1.578
Sveitarfélagið Skagaströnd	674	Skeiða- og Gnúpverjahreppur	913
Skagabyggð	510	Bláskógabyggð	841
Húnavatnshreppur	693	Flóahreppur	601
		Vegið meðaltal	714

Skatttekjur án jöfnunarsjóðs á íbúa 2019

1.2 Heildartekjur A-hluta á íbúa

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Heildartekjur marka útgjaldaramma A-hlutans. Heildartekjur eru skatttekjur, framlög frá jöfnunarsjóði, þjónustugjöld og aðrar tekjur. Jafnvægisregla sveitarstjórnarlaganna segir til um að á hverju þriggja ára tímabili skuli samanlögð heildarútgjöld vegna rekstrar í A- og B-hluta ekki vera hærri en samanlagðar reglulegar tekjur.

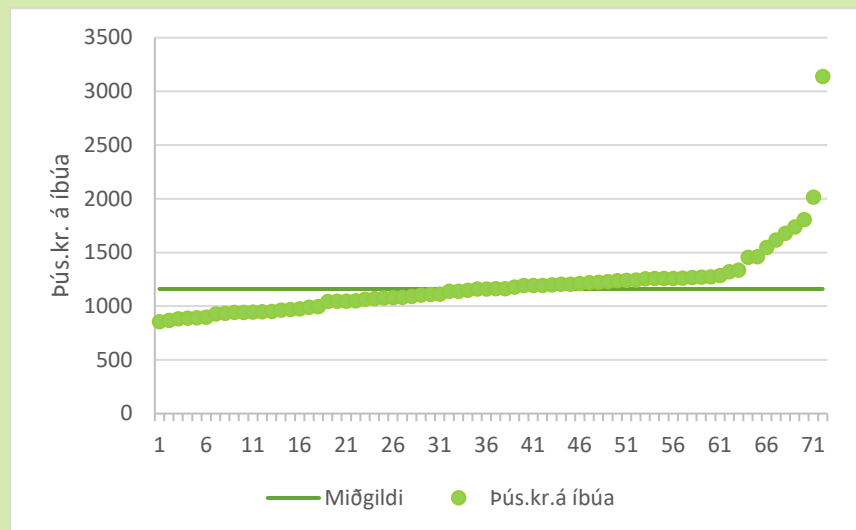
Talnaefni

Þessar upplýsingar koma úr ársreikningum sveitarfélaga sem safnað er rafrænt af Hagstofu Íslands.

Til frekari skoðunar

Mikilvægt er að gæta þess að þjónustugjöld mega ekki vera hærri en nemur kostnaði við að veita viðkomandi þjónustu. Skattar eru hins vegar almenn fjármögnun sveitarfélags án tillits til veittrar þjónustu. Misjafnt er hversu stór hluti heildartekna sveitarfélaga er af þjónustugjöldum og öðrum tekjum annars vegar og skatttekjum hins vegar.

Myndræn framsetning

Heildartekjur A-hluta á íbúa voru 972 þús. á íbúa að meðaltali árið 2019. Samanburður við skatttekjur sýnir að framlög jöfnunarsjóðs, þjónustugjöld og aðrar tekjur námu að meðaltali 259 þús.kr. Skatttekjur án Jöfnunarsjóðs svöruðu til um rúmlega 70% heildartekna sveitarfélaga.

Reykjavíkurborg	941	Akrahreppur	969
Kópavogsbær	866	Akureyrarkaupstaður	1.070
Seltjarnarnesbær	925	Norðurþing	1.161
Garðabær	888	Fjallabyggð	1.221
Hafnarfjarðarkaupstaður	883	Dalvíkurbyggð	1.148
Mosfellsbær	963	Eyjafjarðarsveit	1.044
Kjósarhreppur	1.075	Hörgársveit	1.205
Reykjanesbær	892	Svalbarðsstrandarhreppur	951
Grindavíkurbær	943	Grýtubakkahreppur	1.158
Sveitarfélagið Vogar	933	Skútustaðahreppur	1.047
Suðurnesjabær	1.063	Tjörneshreppur	856
Akraneskaupstaður	940	Þingeyjarsveit	1.334
Skorradalshreppur	1.736	Svalbarðshreppur	1.272
Hvalfjarðarsveit	1.677	Langanesbyggð	1.546
Borgarbyggð	1.046	Seyðisfjarðarkaupstaður	1.259
Grundarfjarðarbær	1.137	Fjarðabyggð	1.229
Helgafellssveit	974	Vopnafjarðahreppur	1.162
Stykkishólmsbær	1.111	Fljótsdalshreppur	3.137
Eyja- og Miklaholtshreppur	1.455	Borgarfjarðahreppur	1.192
Snæfellsbær	1.259	Djúpavogshreppur	1.266
Dalabyggð	1.239	Fljótsdalshérað	1.191
Bolungarvíkurkaupstaður	1.177	Sveitarfélagið Hornafjörður	1.092
Ísafjarðarbær	1.193	Vestmannaeyjabær	948
Reykhlóahreppur	1.615	Sveitarfélagið Árborg	898
Tálknafjarðahreppur	1.258	Mýrdalshreppur	995
Vesturbyggð	1.256	Skaftárhreppur	1.107
Súðavíkurhreppur	1.460	Ásahreppur	1.807
Árneshreppur	1.203	Rangárþing eystra	989
Kaldrananeshreppur	1.211	Rangárþing ytra	1.103
Strandabyggð	1.284	Hrunamannahreppur	1.199
Sveitarfélagið Skagafjörður	1.269	Hveragerðisbær	1.079
Húnaþing vestra	1.256	Sveitarfélagið Ölfus	1.042
Blönduósbær	1.218	Grímsnes- og Grafningshreppur	2.013
Sveitarfélagið Skagaströnd	1.241	Skeiða- og Gnúpverjahreppur	1.137
Skagabyggð	1.319	Bláskógabyggð	1.159
Húnavatnshreppur	1.238	Flóahreppur	1.082
		Vegið meðaltal	972

1.3 Skuldahlutfall A-hluta

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Skuldahlutfallið sýnir hlutfall skulda og skuldbindinga af heildartekjum A-hluta sveitarfélaga. Í sveitarstjórnarlögum segir að heildarskuldir og skuldbindingar A- og B-hluta í reikningsskilum skv. 60. gr. séu ekki hærri en nemur 150% af reglulegum tekjum. Skuldsetning sveitarfélaga er mismunandi mikil. Því hærri sem skuldirnar eru sem hlutfall af heildartekjum, því viðkvæmara er sveitarfélagið fyrir tekjusamdrætti eða aukningu útgjalda.

Talnaefni

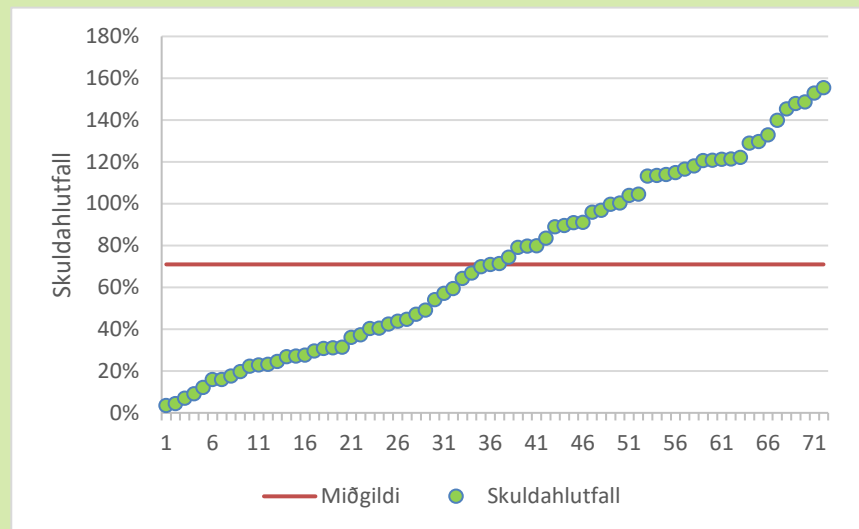
Þessar upplýsingar koma úr ársreikningum sveitarfélaga sem safnað er rafrænt af Hagstofu Íslands.

Til frekari skoðunar

Framkvæmdir á vegum sveitarfélaga eru víða fjármagnaðar að verulegu leyti með lánsfé. Nauðsynlegt er að sjá til þess að skuldsetning fari ekki yfir þau mörk að fjármagnskostnaður og afborganir lána séu farin að íþyngja rekstrinum úr hófi fram. Tekjur geta dregist saman en lánin fara hvergi. Hægt er að stilla upp nokkrum mikilvægum spurningum í þessu sambandi:

- Hver er ásættanleg skuldsetning sveitarfélagsins?
- Er rétt stefna að fjármagna stórar nýfjárfestingar alfarið með lánsfé?
- Þarf hvert sveitarfélag að móta sér stefnu um lántöku og nýfjárfestingar?

Myndræn framsetning

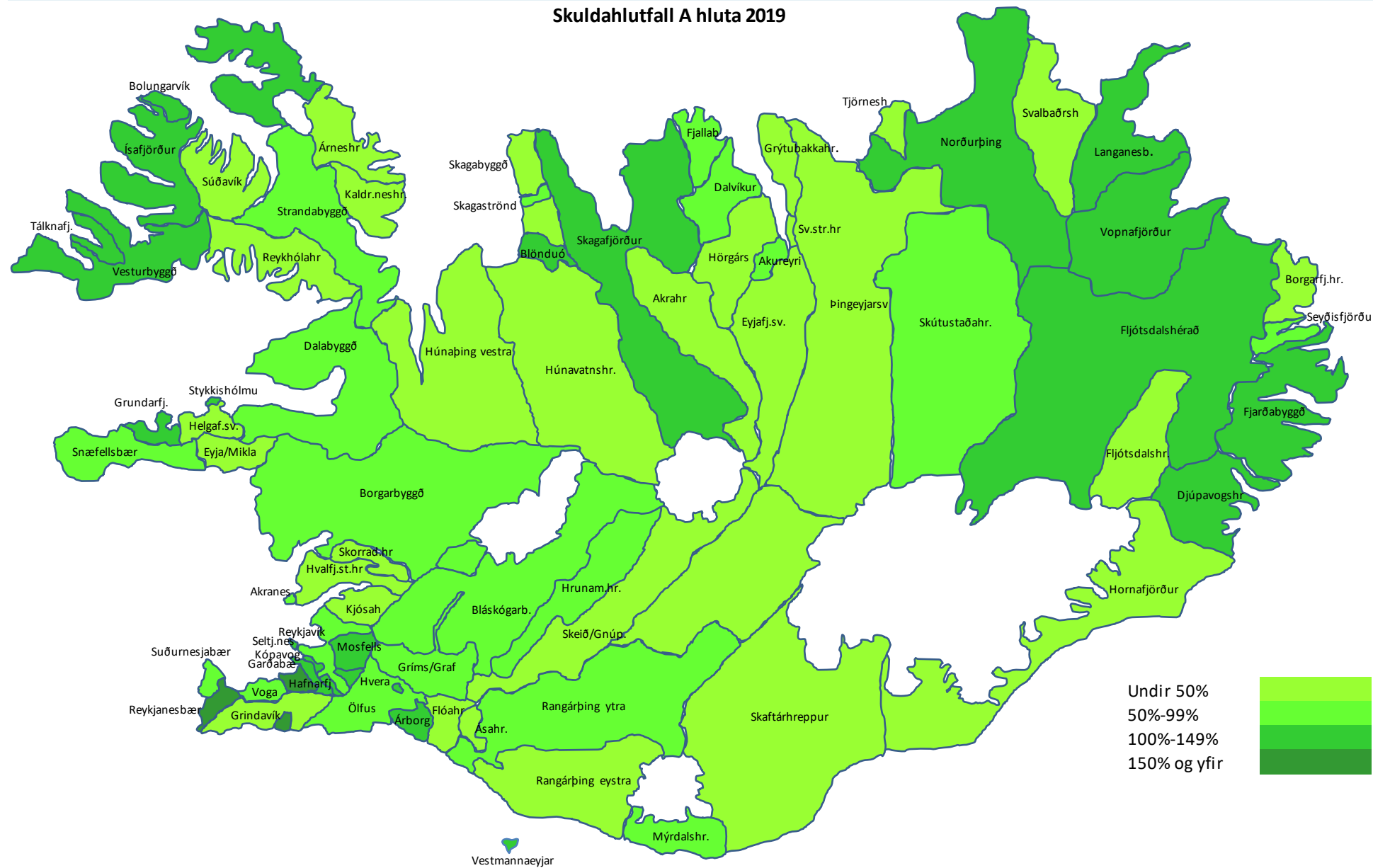

Skuldir breytast ekki þótt afkoman taki breytingum. Því herra hlutfall sem skuldir er af heildartekjum, því viðkvæmari er staðan ef tekjur dragast saman eða afkoman versnar. Því er mikilvægt að halda skuldum undir ásættanlegu hlutfalli af heildartekjum til að tryggja eins og fært er fjárhagslegan stöðugleika hjá sveitarfélaginu. A-hluti er kjölfesta í rekstri sveitarfélagsins í heild sinni og því skiptir staða hans miklu máli fyrir heildina.

Reykjavíkurborg	91%	Akrahreppur	16%
Kópavogsbær	121%	Akureyrarkaupstaður	97%
Seltjarnarnesbær	115%	Norðurþing	130%
Garðabær	105%	Fjallabyggð	74%
Hafnarfjarðarkaupstaður	155%	Dalvíkurbyggð	71%
Mosfellsbær	113%	Eyjafjarðarsveit	16%
Kjósarhreppur	23%	Hörgársveit	31%
Reykjanesbær	153%	Svalbarðsstrandarhreppur	9%
Grindavíkurbær	45%	Grýtubakkahreppur	40%
Sveitarfélagið Vogar	96%	Skútustaðahreppur	54%
Suðurnesjabær	80%	Tjörneshreppur	4%
Akraneskaupstaður	89%	Pingeyjarsveit	36%
Skorradalshreppur	47%	Svalbarðshreppur	27%
Hvalfjarðarsveit	18%	Langesbyggð	121%
Borgarbyggð	59%	Seyðisfjarðarkaupstaður	91%
Grundarfjarðarbær	149%	Fjarðabyggð	145%
Helgafellssveit	27%	Vopnafjarðarhreppur	114%
Stykkishólmsbær	148%	Fljótshlíahreppur	31%
Eyja- og Miklaholtshreppur	12%	Borgarfjarðarhreppur	28%
Snæfellsbær	70%	Djúpavogshreppur	114%
Dalabyggð	83%	Fljótshálsbær	117%
Bolungarvíkurkaupstaður	121%	Sveitarfélagið Hornafjörður	41%
Ísafjarðarbær	129%	Vestmannaeyjabær	122%
Reykholahreppur	49%	Sveitarfélagið Árborg	140%
Tálknafjarðarhreppur	100%	Mýrdalshreppur	71%
Vesturbyggð	118%	Skaftárhreppur	37%
Súðavíkurhreppur	22%	Ásahreppur	7%
Árneshreppur	20%	Rangárþing eystra	42%
Kaldrananeshreppur	23%	Rangárþing ytra	67%
Strandabyggð	100%	Hrunamannahreppur	64%
Sveitarfélagið Skagafljót	121%	Hveragerðisbær	133%
Húnaþing vestra	30%	Sveitarfélagið Ölfus	80%
Blönduósibær	104%	Grímsnes- og Grafningshreppur	79%
Sveitarfélagið Skagaströnd	57%	Skeiða- og Gnúpverjahreppur	44%
Skagabyggð	4%	Bláskógabyggð	90%
Húnavatnshreppur	31%	Flóahreppur	25%
		Vegið meðaltal	104%

Skuldahlutfall A hluta 2019

1.4 Skuldahlutfall A- og B-hluta

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Skuldahlutfallið sýnir hlutfall skulda og skuldbindinga af heildartekjum A- og B-hluta sveitarfélaga. Í 64. gr. sveitarstjórnarlaga segir að heildarskuldir og skuldbindingar A- og B-hluta í reikningsskilum skv. 60. gr. eigi ekki að vera hærri en sem nemur 150% af reglulegum tekjum. Skuldsetning sveitarfélaga er mismunandi mikil. Því hærri sem skuldarnar eru sem hlutfall af heildartekjum, því viðkvæmara er sveitarfélagið fyrir tekjusamdrætti eða aukningu útgjalda.

Talnaefni

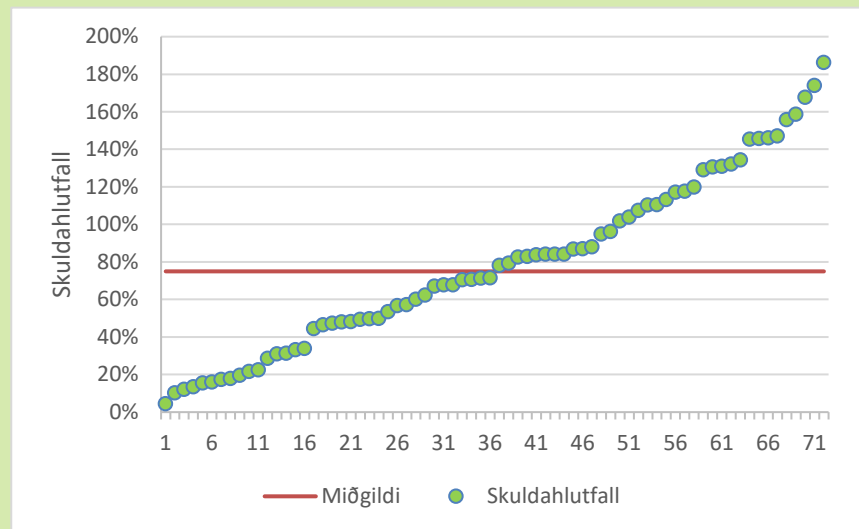
Þessar upplýsingar koma úr ársreikningum sveitarfélaga sem safnað er rafrænt af Hagstofu Íslands.

Til frekari skoðunar

Framkvæmdir á vegum sveitarfélaga eru víða fjármagnaðar að verulegu leyti með lánsfé. Nauðsynlegt er að sjá til þess að skuldsetning fari ekki yfir þau mörk að fjármagnskostnaður og afborganir lána séu farin að íþyngja rekstrinum úr hófi fram. Tekjur geta dregist saman en lánin fara hvergi. Hægt er að stilla upp nokkrum mikilvægum spurningum í þessu sambandi:

- Hver er ásættanleg skuldsetning sveitarfélagsins?
- Er rétt stefna að fjármagna stórar nýfjárfestingar alfarið með lánsfé?
- Þarf hvert sveitarfélag að móta sér stefnu um lántöku og nýfjárfestingar?

Myndræn framsetning

Mikill breytileiki er í hlutfalli heildarskulda og heildartekna hjá sveitarfélögum. Hlutfallið er lágt hjá hluta sveitarfélaganna á meðan það er hátt hjá öðrum. Samstæða sveitarfélagsins samanstendur af A- og B-hluta. Heildarskulda hlutfall sveitarfélagsins segir því mikið um heildarskulda töðu sveitarfélagsins enda þótt munur geti verið verulegur á milli A-hlutans og einstakra B-hluta fyrirtækja.

Reykjavíkurborg	186%	Akrahreppur	16%
Kópavogsbær	132%	Akureyrarkaupstaður	110%
Seltjarnarnesbær	107%	Norðurþing	145%
Garðabær	104%	Fjallabyggð	67%
Hafnarfjarðarkaupstaður	159%	Dalvíkurbyggð	70%
Mosfellsbær	113%	Eyjafjarðarsveit	22%
Kjósarhreppur	146%	Hörgársveit	31%
Reykjanesbær	174%	Svalbarðsstrandarhreppur	10%
Grindavíkurbær	48%	Grýtubakkahreppur	47%
Sveitarfélagið Vogar	87%	Skútustaðahreppur	50%
Suðurnesjabær	102%	Tjörneshreppur	4%
Akraneskaupstaður	84%	Pingeyjarsveit	49%
Skorradalshreppur	79%	Svalbarðshreppur	57%
Hvalfjarðarsveit	17%	Langesbyggð	84%
Borgarbyggð	95%	Seyðisfjarðarkaupstaður	96%
Grundarfjarðarbær	146%	Fjarðabyggð	110%
Helgafellssveit	29%	Vopnafjarðahreppur	62%
Stykkishólmsbær	134%	Fljótshreppur	34%
Eyja- og Miklaholtshreppur	12%	Borgarfjarðahreppur	60%
Snæfellsbær	68%	Djúpavogshreppur	57%
Dalabyggð	68%	Fljótshálsþéttbýli	168%
Bolungarvíkurkaupstaður	156%	Sveitarfélagið Hornafjörður	50%
Ísafjarðarbær	147%	Vestmannaeyjabær	82%
Reykholahreppur	44%	Sveitarfélagið Árborg	129%
Tálknafjarðahreppur	84%	Mýrdalshreppur	87%
Vesturbyggð	131%	Skaftárhreppur	33%
Súðavíkurhreppur	21%	Ásahreppur	13%
Árneshreppur	18%	Rangárþing eystra	48%
Kaldrananeshreppur	19%	Rangárþing ytra	88%
Strandabyggð	120%	Hrunamannahreppur	71%
Sveitarfélagið Skagafjörður	117%	Hveragerðisbær	131%
Húnaþing vestra	53%	Sveitarfélagið Ölfus	83%
Blönduósibær	118%	Grímsnes- og Grafningshreppur	84%
Sveitarfélagið Skagastöðvarvegur	71%	Skeiða- og Gnúpverjahreppur	46%
Skagabyggð	16%	Bláskógabyggð	78%
Húnavatnshreppur	71%	Flóahreppur	31%
		Vegið meðaltal	146%

1.5 Skuldir A hluta á íbúa

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Langtímaskuldir sýna skuldsetningu sveitarfélagsins til lengri tíma lítið og hvaða skuldbindingar sveitarfélagið hefur gengist undir. Yfirleitt hafa lán til lengri tíma verið nýtt til að fjármagna fastafjármuni, mannvirki eða kaup á landi. Skuldbindingar eru þess eðlis að óvíst er hvenær greiðslur falla til og hve háar þær verða. Til skuldbindinga teljast lífeyris- og leiguskuldbindingar. Skammtímaskuldir eru rekstrartengdar skuldir sem geta tekið verulegum breytingum milli ára.

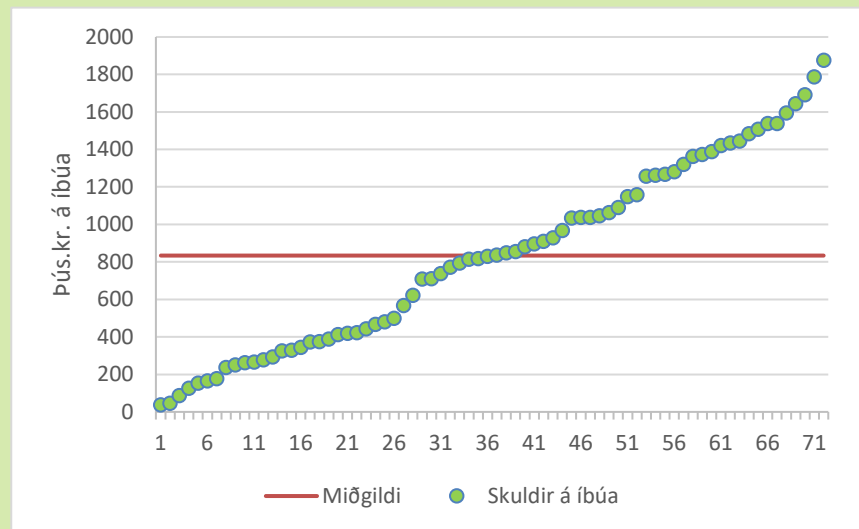
Talnaefni

Þessar upplýsingar koma úr ársreikningum sveitarfélaga sem safnað er rafrænt af Hagstofu Íslands.

Til frekari skoðunar

Skuldastöðu verður að skoða í samhengi við ýmislegt annað svo sem ástand og endurnýjunarþörf mannvirkja og framtíðarvöxt sveitarfélagsins. Sveitarfélag getur verið lítið skuldsett en staðið frammi fyrir mikilli fjárfestingarþörf á allra næstu árum t.d. vegna íbúafjölgunar. Skuldsett sveitarfélag getur verið búið að fjárfesta í öllum megin mannvirkjum og getur því einbeitt sér að því að greiða niður skuldir. Sveitarfélag getur átt í erfiðleikum með að standa undir skuldbindingum sínum ef afkoman er erfið. Við nýja lántöku er ætíð rétt að leggja mat á þörfina annars vegar og hins vegar á möguleikana til að endurgreiða lánið. Eðlilegt getur verið að sveitarfélag setji þak á hlutfall heildarskulda af heildartekjum. Skuldaregla sveitarstjórnarlaga setur ákveðið viðmið í því sambandi en ekkert kemur í veg fyrir að einstök sveitarfélög geti sett sér önnur og lægri viðmið.

Myndræn framsetning

Hér eru skuldir sveitarfélaga á hvern íbúa reiknaðar út í þús. kr. á hvern íbúa. Sveitarfélögin hafa unnið markvisst að því á liðnum árum að greiða niður skuldir. Verulegur árangur hefur náðst í þeim efnum með aðhaldi í rekstri og varfærni í fjárfestingum. Með því að reikna út skuldir á íbúa þá er fært að bera stöðuna saman milli sveitarfélaga á nokkuð sambærilegan hátt.

Reykjavíkurborg	856	Akrahreppur	154
Kópavogsbær	1.046	Akureyrarkaupstaður	1.037
Seltjarnarnesbær	1.063	Norðurþing	1.507
Garðabær	929	Fjallabyggð	910
Hafnarfjarðarkaupstaður	1.372	Dalvíkurbyggð	814
Mosfellsbær	1.090	Eyjafjarðarsveit	166
Kjósarhreppur	250	Hörgársveit	374
Reykjanesbær	1.363	Svalbarðsstrandarhreppur	86
Grindavíkurbær	422	Grýtubakkahreppur	466
Sveitarfélagið Vogar	895	Skútustaðahreppur	567
Suðurnesjabær	848	Tjörneshreppur	37
Akraneskaupstaður	837	Þingeyjarsveit	481
Skorradalshreppur	818	Svalbarðshreppur	345
Hvalfjarðarsveit	294	Langanesbyggð	1.876
Borgarbyggð	621	Seyðisfjarðarkaupstaður	1.147
Grundarfjarðarbær	1.690	Fjarðabyggð	1.787
Helgafellssveit	262	Vopnafjarðarhreppur	1.320
Stykkishólmsbær	1.643	Fljótshlíshreppur	967
Eyja- og Miklaholtshreppur	177	Borgarfjarðarhreppur	328
Snæfellsbær	880	Djúpavogshreppur	1.444
Dalabyggð	1.034	Fljótshlíshérað	1.389
Bolungarvíkurkaupstaður	1.421	Sveitarfélagið Hornafjörður	443
Ísafjarðarbær	1.538	Vestmannaeyjabær	1.157
Reykholahreppur	793	Sveitarfélagið Árborg	1.256
Tálknafjarðarhreppur	1.263	Mýrdalshreppur	711
Vesturbyggð	1.483	Skaftárhreppur	412
Súðavíkurhreppur	326	Ásahreppur	126
Árneshreppur	237	Rangárþing eystra	419
Kaldrananeshreppur	278	Rangárþing ytra	737
Strandabyggð	1.282	Hrunamannahreppur	771
Sveitarfélagið Skagafjörður	1.538	Hveragerðisbær	1.435
Húnaþing vestra	372	Sveitarfélagið Ölfus	830
Blönduósibær	1.267	Grímsnes- og Grafningshreppur	1.594
Sveitarfélagið Skagastöð	709	Skeiða- og Gnúpverjahreppur	499
Skagabyggð	46	Bláskógabyggð	1.038
Húnavatnshreppur	389	Flóahreppur	266
		Vegðið meðaltal	1.014

1.6 Skuldir A og B hluta á íbúa

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Langtímaskuldir sýna skuldsetningu sveitarfélagsins til lengri tíma lítið og hvaða skuldbindingar sveitarfélagið hefur gengist undir. Yfirleitt hafa lán til lengri tíma verið nýtt til að fjármagna fastafjármuni, mannvirki eða kaup á landi. Skuldbindingar eru þess eðlis að óvíst er hvenær greiðslur falla til og hve háar þær verða. Til skuldbindinga teljast lífeyris- og leiguskuldbindingar. Skammtímaskuldir eru rekstrartengdar skuldir sem geta tekið verulegum breytingum milli ára.

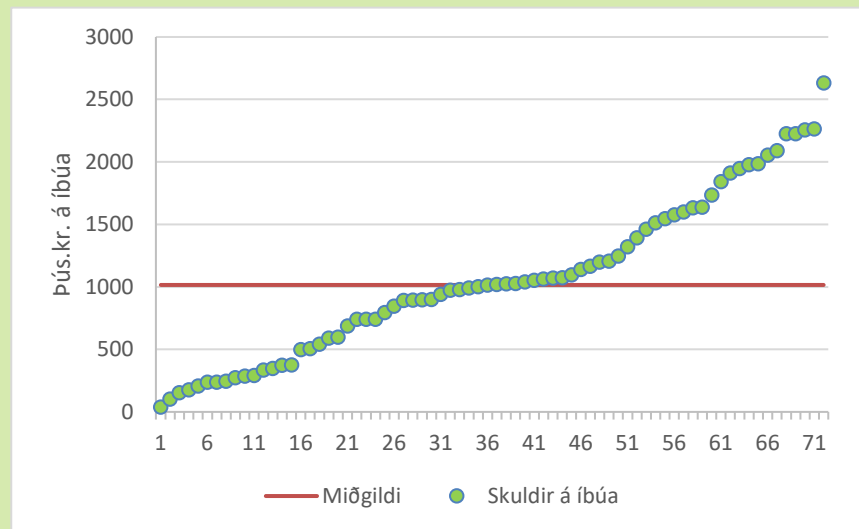
Talnaefni

Þessar upplýsingar koma úr ársreikningum sveitarfélaga sem safnað er rafrænt af Hagstofu Íslands.

Til frekari skoðunar

Skuldastöðu verður að skoða í samhengi við ýmislegt annað svo sem ástand og endurnýjunarþörf mannvirkja og framtíðarvöxt sveitarfélagsins. Sveitarfélag getur verið lítið skuldsett en staðið frammi fyrir mikilli fjárfestingarþörf á allra næstu árum t.d. vegna íbúafjölgunar. Skuldsett sveitarfélag getur verið búið að fjárfesta í öllum megin mannvirkjum og getur því einbeitt sér að því að greiða niður skuldir. Sveitarfélag getur átt í erfiðleikum með að standa undir skuldbindingum sínum ef afkoman er erfið. Við nýja lántöku er ætíð rétt að leggja mat á þörfina annars vegar og hins vegar á möguleikana til að endurgreiða lánið. Eðlilegt getur verið að sveitarfélag setji þak á hlutfall heildarskulda af heildartekjum. Skuldaregla sveitarstjórnarlaga setur ákveðið viðmið í því sambandi en ekkert kemur í veg fyrir að einstök sveitarfélög geti sett sér önnur og lægri viðmið

Myndræn framsetning

Hér eru heildarskuldir samstæðunnar reiknaðar út í þúsundum króna á hvern íbúa. Umfang B-hluta fyrirtækja er mjög misjafnt milli sveitarfélaga. Umfang þeirra er tiltölulega lítið hjá mörgum sveitarfélaganna en aftur á móti mjög umfangsmikið annarsstaðar. Þessi staða hefur áhrif á skuldastöðu samstæðunnar. Mörg fyrirtæki í B-hluta, einkum veitur og hafnir, eru mjög fjármagnsfrek og skuldir þeirra því háar.

Reykjavíkurborg	2.631	Akrahreppur	154
Kópavogsbær	1.199	Akureyrarkaupstaður	1.577
Seltjarnarnesbær	1.071	Norðurþing	2.256
Garðabær	973	Fjallabyggð	1.039
Hafnarfjarðarkaupstaður	1.511	Dalvíkurbyggð	940
Mosfellsbær	1.165	Eyjafjarðarsveit	237
Kjósarhreppur	2.224	Hörgársveit	374
Reykjanesbær	2.264	Svalbarðsstrandarhreppur	101
Grindavíkurbær	498	Grýtubakkahreppur	741
Sveitarfélagið Vogar	846	Skútustaðahreppur	591
Suðurnesjabær	1.139	Tjörneshreppur	37
Akraneskaupstaður	897	Þingeyjarsveit	686
Skorradalshreppur	1.392	Svalbarðshreppur	740
Hvalfjarðarsveit	292	Langanesbyggð	1.633
Borgarbyggð	1.097	Seyðisfjarðarkaupstaður	1.600
Grundarfjarðarbær	1.947	Fjarðabyggð	1.842
Helgafellssveit	287	Vopnafjarðarhreppur	1.002
Stykkishólmsbær	1.912	Fljótshreppur	1.063
Eyja- og Miklaholtshreppur	177	Borgarfjarðarhreppur	794
Snæfellsbær	1.073	Djúpavogshreppur	892
Dalabyggð	1.019	Fljótshálsa	2.224
Bolungarvíkurkaupstaður	2.091	Sveitarfélagið Hornafjörður	597
Ísafjarðarbær	2.055	Vestmannaeyjabær	1.207
Reykholahreppur	979	Sveitarfélagið Árborg	1.321
Tálknafjarðarhreppur	1.248	Mýrdalshreppur	899
Vesturbyggð	1.977	Skaftárhreppur	375
Súðavíkurhreppur	335	Ásahreppur	244
Árneshreppur	237	Rangárþing eystra	507
Kaldrananeshreppur	273	Rangárþing ytra	1.052
Strandabyggð	1.639	Hrunamannahreppur	1.013
Sveitarfélagið Skagafjörður	1.735	Hveragerðisbær	1.461
Húnaþing vestra	741	Sveitarfélagið Ölfus	990
Blönduósibær	1.544	Grímsnes- og Grafningshreppur	1.984
Sveitarfélagið Skagaströnd	1.023	Skeiða- og Gnúpverjahreppur	542
Skagabyggð	207	Bláskógabyggð	1.026
Húnavatnshreppur	894	Flóahreppur	347
		Vegði meðaltal	1.815

1.7 Veltufé frá rekstri í hlutfalli við tekjur A hluta

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Veltufé frá rekstri er það sem eftir stendur þegar búið er að greiða alla reikninga sem tengjast daglegum rekstri að undanskildum fjárfestingum og afborgunum lána. Þegar veltufé frá rekstri er reiknað út er búið að bakfæra allar reiknaðar stærðir s.s. afskriftir og breytingar á lífeyrisskuldbindingum. Því hærra hlutfall sem veltufé frá rekstri er af heildartekjum því auðveldara á sveitarfélagið með að standa undir skuldbindingum sínum.

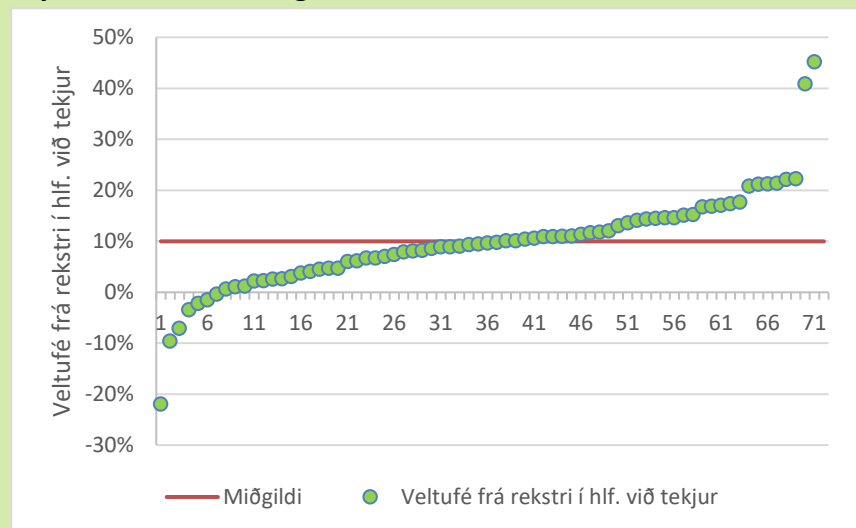
Talnaefni

Þessar upplýsingar koma úr ársreikningum sveitarfélaga sem safnað er rafrænt af Hagstofu Íslands.

Til frekari skoðunar

Veltufé frá rekstri er ein mikilvægasta niðurstaðan í ársreikningum sveitarfélaga. Veltufé frá rekstri er það fjármagn sem sveitarfélagið hefur aflögu til að greiða afborganir af lánum og til að leggja í nýfjárfestingar. Því hærra hlutfall sem veltuféð er af heildartekjum sveitarfélags því betur er það í stakk búið til að standa við skuldbindingar sínar. Skuldsetning segir ekki allt um fjárhagslegan stöðugleika sveitarfélagsins heldur skiptir mestu máli hve auðvelt sveitarfélagið á með að standa undir skuldbindingum sínum. Eðlilegt er að hvert sveitarfélag setji sér ákveðið markmið um hvert veltufé frá rekstri sem hlutfall af heildartekjum skuli vera við afgreiðslu áætlunar um fjárheimildir fyrir næsta ár.

Myndræn framsetning

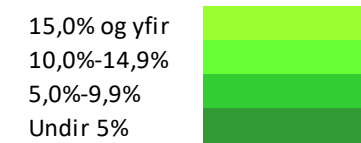
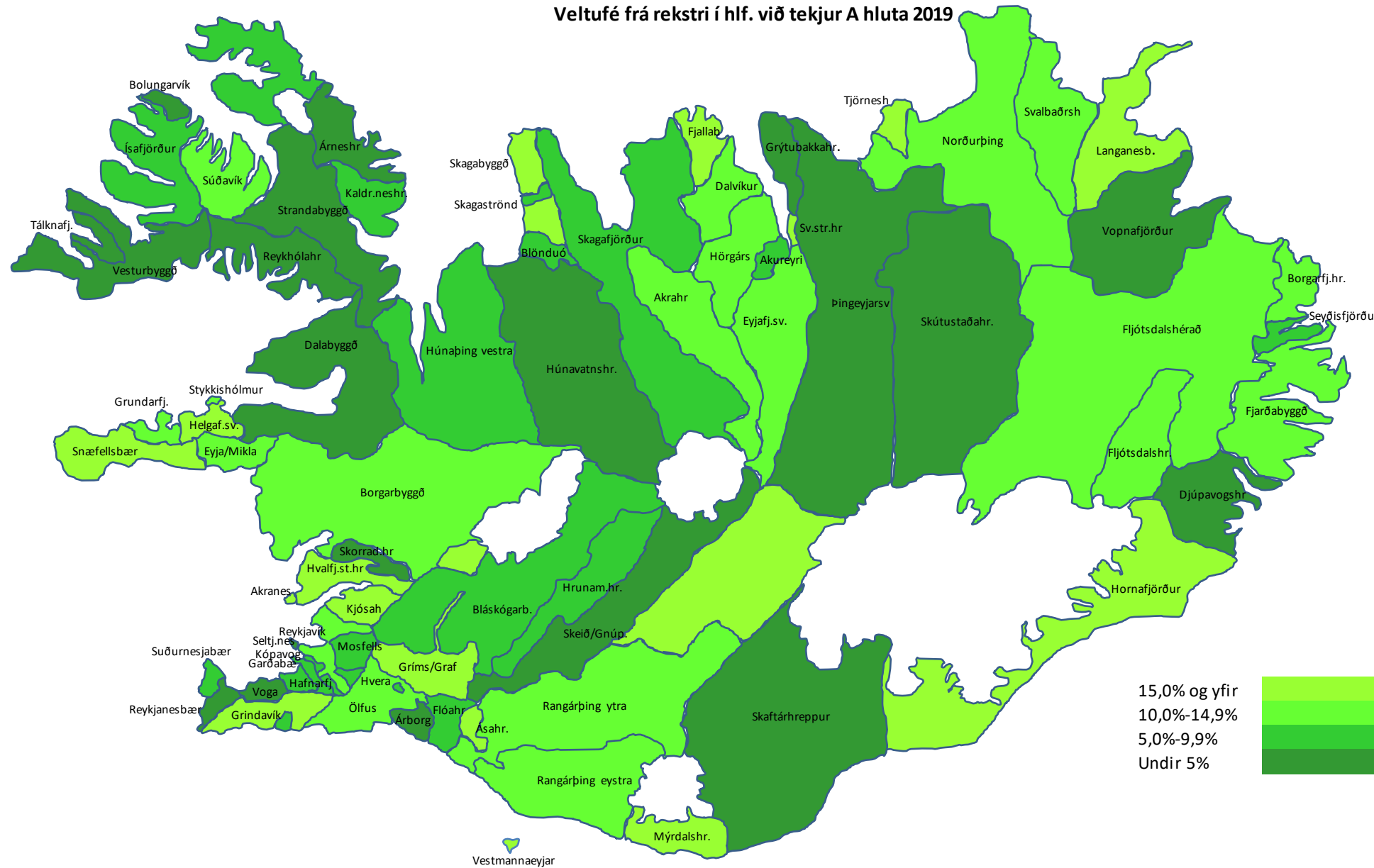

Veltufé frá rekstri sem hlutfall af heildartekjum hefur farið vaxandi á seinni árum. Sveitarstjórnir leggja æ ríkari áherslu á þessa kennitölu þegar tekna eru ákvarðanir um fjárhagsáætlun. Eins og sést er mikill munur milli einstakra sveitarfélaga hvað þessa kennitölu varðar. Hjá nokkrum þeirra er kennitalan neikvæð. Það þýðir að ekkert er eftir til að greiða afborganir lána eða til að fjármagna fjárfestingar. Slík staða er auðvitað grafalvarleg.

Reykjavíkurborg	10,1%	Akrahreppur	14,1%
Kópavogsbær	9,6%	Akureyrarkaupstaður	7,0%
Seltjarnarnesbær	4,7%	Norðurþing	10,4%
Garðabær	9,5%	Fjallabyggð	20,8%
Hafnarfjarðarkaupstaður	8,1%	Dalvíkurbyggð	14,6%
Mosfellsbær	8,9%	Eyjafjarðarsveit	11,0%
Kjósarhreppur	17,0%	Hörgársveit	10,9%
Reykjanesbær	4,7%	Svalbarðsstrandarhreppur	15,1%
Grindavíkurbær	21,2%	Grýtubakkahreppur	3,8%
Sveitarfélagið Vogar	3,1%	Skútustaðahreppur	2,3%
Suðurnesjabær	9,3%	Tjörneshreppur	45,2%
Akraneskaupstaður	16,8%	Pingeyjarsveit	2,6%
Skorradalshreppur	-2,2%	Svalbarðshreppur	14,6%
Hvalfjarðarsveit	90,5%	Langanesbyggð	15,2%
Borgarbyggð	14,5%	Seyðisfjarðarkaupstaður	7,9%
Grundarfjarðarbær	10,9%	Fjarðabyggð	10,0%
Helgafellssveit	17,7%	Vopnafjarðahreppur	-7,1%
Stykkishólmsbær	10,6%	Fljótaldshreppur	11,0%
Eyja- og Miklaholtshreppur	11,7%	Borgarfjarðahreppur	11,7%
Snæfellsbær	16,7%	Djúpavogshreppur	0,6%
Dalabyggð	-22,0%	Fljótaldshérað	11,3%
Bolungarvíkurkaupstaður	2,2%	Sveitarfélagið Hornafjörður	21,4%
Ísafjarðarbær	9,7%	Vestmannaeyjabær	22,2%
Reykholahreppur	-9,6%	Sveitarfélagið Árborg	4,1%
Tálknafjarðahreppur	-3,5%	Mýrdalshreppur	21,2%
Vesturbyggð	1,1%	Skaftárhreppur	2,5%
Súðavíkurhreppur	13,0%	Ásahreppur	40,8%
Árneshreppur	4,5%	Rangárþing eystra	12,0%
Kaldrananeshreppur	9,0%	Rangárþing ytra	13,6%
Strandabyggð	-0,4%	Hrunamannahreppur	6,1%
Sveitarfélagið Skagafjörður	8,2%	Hveragerðisbær	6,7%
Húnaþing vestra	8,9%	Sveitarfélagið Ölfus	14,4%
Blönduósbær	8,5%	Grímsnes- og Grafningshreppur	17,4%
Sveitarfélagið Skagaströnd	7,4%	Skeiða- og Gnúpverjahreppur	-1,5%
Skagabyggð	22,1%	Bláskógabyggð	6,0%
Húnavatnshreppur	1,2%	Flóahreppur	6,7%
		Vegið meðaltal	9,8%

Veltufé frá rekstri í hlíf. við tekjur A hluta 2019

1.8 Langtímaskuldir í hlutfalli við veltufé frá rekstri A-hluta

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Hlutfall langtímaskulda og veltufjár frá rekstri segir til um hve sveitarfélagið á auðvelt með að standa undir skuldbindingum sínum. Sveitarfélag sem skuldar lítið á hvern íbúa getur átt í erfiðleikum með að greiða afborganir lána ef veltufé frá rekstri er lítið sem ekkert. Með því að deila veltufé frá rekstri upp í langtímaskuldir fæst hugmynd um hve mörg ár það tekur að óbreyttu að greiða niður allar langtímaskuldir.

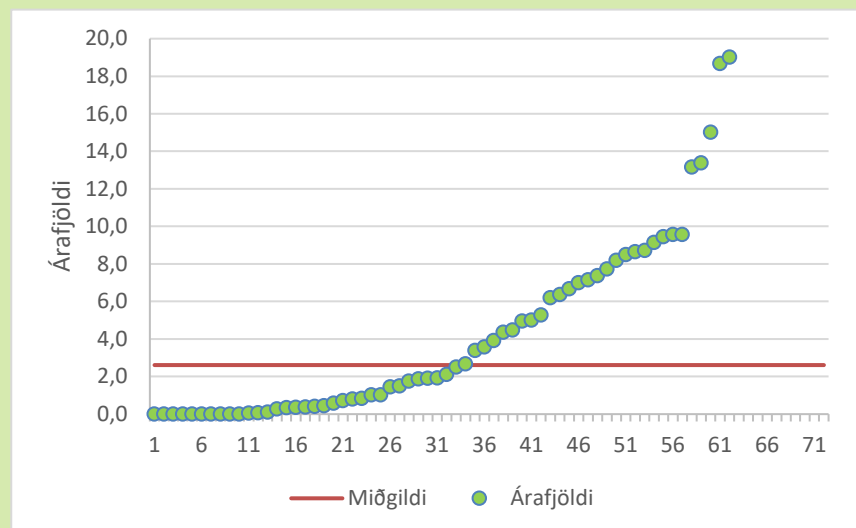
Talnaefni

Þessar upplýsingar koma úr ársreikningum sveitarfélaga sem safnað er rafrænt af Hagstofu Íslands.

Til frekari skoðunar

Ákveðið samhengi verður að vera á milli skuldsetningar og getu þess sem lánið tekur til að standa við skuldbindingar sínar. Því meiri sem skuldsetning er því meiri afgangur verður að vera af almennum rekstri til að greiða afborganir lána. Sveitarfélag sem er mjög skuldsett er einnig viðkvæmara fyrir sveiflum í afkomunni. Því þýðir ekki að miða getu til lántöku við það sem mögulegt er í allra bestu árum heldur verður að taka tillit til þeirra sveiflna sem geta átt sér stað í rekstri sveitarfélaga eins og í öllum öðru rekstri. Sveitarfélögin hafa þá sérstöðu að það verður ekki svo auðveldlega dregið saman í almennum rekstri þeirra, ef afkoman versnar, því stærstur hluti af starfsemi þeirra er lögbundinn.

Myndræn framsetning

Mikill munur er milli sveitarfélaga hvað þessa kennitölu varðar. Um helmingur sveitarfélaganna væri fimm ár og skemur að greiða upp allar langtímaskuldir sveitarfélagsins ef öllu veltufé frá rekstri væri ráðstafað til þess. Hjá öðrum tæki það mun lengri tíma. Það er vitaskuld miklu frekar huglægur möguleiki en raunhæfur en engu að síður gefur niðurstaðan ákveðnar upplýsingar um hve auðvelt er að greiða niður langtímaskuldir.

Reykjavíkurborg	4,5	Akrahreppur	0,0
Kópavogsbær	7,1	Akureyrarkaupstaður	8,7
Seltjarnarnesbær	13,4	Norðurþing	4,9
Garðabær	6,4	Fjallabyggð	0,3
Hafnarfjarðarkaupstaður	9,6	Dalvíkurbyggð	1,9
Mosfellsbær	7,7	Eyjafjarðarsveit	0,4
Kjósarhreppur	0,7	Hörgársveit	1,7
Reykjanesbær	18,7	Svalbarðsstrandarhreppur	0,0
Grindavíkurbær	0,8	Grýtubakkahreppur	1,4
Sveitarfélagið Vogar	19,0	Skútustaðahreppur	0,0
Suðurnesjabær	5,0	Tjörneshreppur	0,0
Akraneskaupstaður	0,8	Þingeyjarsveit	6,7
Skorradalshreppur	0,0	Svalbarðshreppur	0,4
Hvalfjarðarsveit	0,1	Langanesbyggð	4,3
Borgarbyggð	1,5	Seyðisfjarðarkaupstaður	2,7
Grundarfjarðarbær	9,6	Fjarðabyggð	5,3
Helgafellssveit	0,0	Vopnafjarðarhreppur	*
Stykkishólmsbær	9,1	Fljótshlíahreppur	0,0
Eyja- og Miklaholtshreppur	0,0	Borgarfjarðarhreppur	1,0
Snæfellsbær	1,9	Djúpavogshreppur	70,9
Dalabyggð	*	Fljótshlíhérað	7,4
Bolungarvíkurkaupstaður	35,1	Sveitarfélagið Hornafjörður	0,3
Ísafjarðarbær	6,2	Vestmannaeyjabær	0,1
Reykhlóahreppur	*	Sveitarfélagið Árborg	20,2
Tálknafjarðarhreppur	*	Mýrdalshreppur	2,1
Vesturbyggð	71,2	Skaftárhreppur	8,2
Súðavíkurhreppur	0,4	Ásahreppur	0,0
Árneshreppur	1,0	Rangárþing eystra	1,9
Kaldrananeshreppur	0,4	Rangárþing ytra	3,6
Strandabyggð	*	Hrunamannahreppur	8,6
Sveitarfélagið Skagafjörður	8,5	Hveragerðisbær	13,1
Húnaþing vestra	0,6	Sveitarfélagið Ölfus	3,4
Blönduósibær	7,0	Grímsnes- og Grafningshreppur	3,9
Sveitarfélagið Skagastöðvar	0,0	Skeiða- og Gnúpverjahreppur	*
Skagabyggð	0,0	Bláskógabyggð	9,4
Húnavatnshreppur	15,0	Flóahreppur	2,5
		Vegðið meðaltal	5,5

* veltufé frá rekstri neikvætt

1.9 Veltufjárhlutfall A-hluta

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Veltufjármunir eru þær eignir sem reiknað er með að hægt sé að breyta í lausafé á skömmum tíma eða innan eins árs. Skammtímaskuldir eru þær skuldir sem þarf að greiða innan eins árs. Hlutfallið milli veltufjármuna og skammtímaskulda segir því mikið til um hvernig lausafjárstaðan er á árinu. Ef vel á að vera þurfa veltufjármunir að vera jafnmiklir eða meiri en skammtímaskuldir, sem þýðir að veltuhlutfallið þarf að vera 1,0 eða hærra.

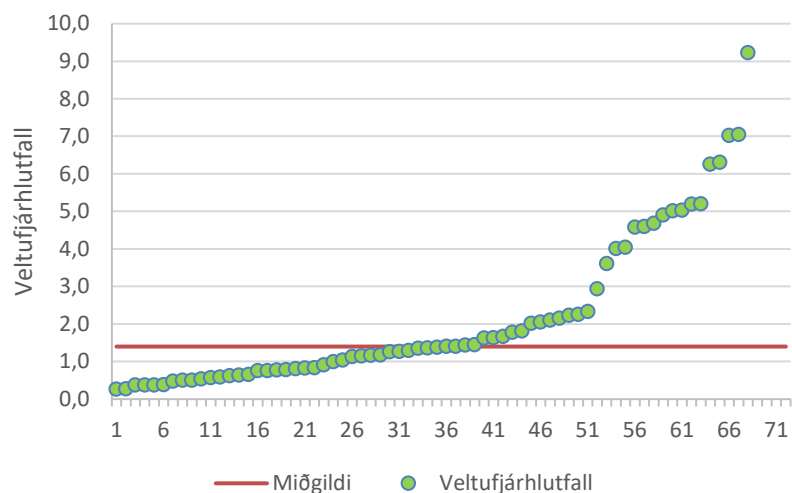
Talnaefni

Þessar upplýsingar koma úr ársreikningum sveitarfélaga sem safnað er rafrænt af Hagstofu Íslands.

Til frekari skoðunar

Veltufjárhlutfallið er eitt af því sem þörf er að hafa glögga gát á við fjármálastjórn sveitarfélaga. Ef veltufjárhlutfallið er langt undir 1,0 þá þýðir það að lausafjárstaðan er þröng og líkur á að erfiðlega gangi að greiða alla reikninga á tilskildum tíma. Verði dráttur á greiðslu reikninga þá hefur það í för með sér að dráttarvextir fara að telja. Það þýðir aukinn vaxtakostnað og óþarfa útgjöld. Þeir fjármunir sem falla til vegna dráttarvaxta nýtast ekki íbúum samfélagsins til almennrar þjónustu. Því skiptir miklu máli að setja það markmið við gerð fjárhagsáætlana og við almenna fjármálastjórnun að veltufjárhlutfallið verði ekki lægra en 1,0. Það má meðal annars gera með því að leggja áherslu á almennt aðhald, greiða upp skuldir eða breyta skammtímalánum í langtímalán.

Myndræn framsetning

Yfirleitt er niðurstaða þessarar kennitölu góð hjá sveitarfélögum. Hjá þrjátíu prósent þeirra er veltufjárhlutfall undir 1,0 og hjá álíka fjölda yfir 3,0. Vegið meðaltal er 1,1 og miðgildið aðeins hærra eða 1,4. Öll fjármálaumsýsla verður mun auðveldari þegar veltufé er umfram skuldir og líkur á að greiðslur reikninga dragist minna.

Reykjavíkurborg	1,2	Akrahreppur	6,3
Kópavogsbær	0,6	Akureyrarkaupstaður	1,2
Seltjarnarnesbær	0,8	Norðurþing	1,0
Garðabær	0,8	Fjallabyggð	1,4
Hafnarfjarðarkaupstaður	0,4	Dalvíkurbyggð	1,3
Mosfellsbær	0,4	Eyjafjarðarsveit	2,0
Kjósarhreppur	2,2	Hörgársveit	2,1
Reykjanesbær	1,6	Svalbarðsstrandarhreppur	5,0
Grindavíkurbær	6,3	Grýtubakkahreppur	2,1
Sveitarfélagið Vogar	0,9	Skútustaðahreppur	1,4
Suðurnesjabær	2,3	Tjörneshreppur	43,4
Akraneskaupstaður	2,3	Pingeyjarsveit	0,6
Skorradalshreppur	2,9	Svalbarðshreppur	4,0
Hvalfjarðarsveit	9,2	Langanesbyggð	0,4
Borgarbyggð	1,1	Seyðisfjarðarkaupstaður	1,4
Grundarfjarðarbær	0,8	Fjarðabyggð	0,3
Helgafellssveit	4,9	Vopnafjarðahreppur	0,3
Stykkishólmsbær	0,5	Fljótshreppur	4,7
Eyja- og Miklaholtshreppur	5,2	Borgarfjarðahreppur	7,0
Snæfellsbær	0,8	Djúpavogshreppur	0,5
Dalabyggð	1,4	Fljótsháherað	0,4
Bolungarvíkurkaupstaður	0,8	Sveitarfélagið Hornafjörður	1,8
Ísafjarðarbær	1,0	Vestmannaeyjabær	3,6
Reykholahreppur	1,1	Sveitarfélagið Árborg	0,8
Tálknafjarðahreppur	1,4	Mýrdalshreppur	1,6
Vesturbyggð	0,5	Skaftárhreppur	1,3
Súðavíkurhreppur	5,2	Ásahreppur	11,0
Árneshreppur	7,0	Rangárþing eystra	1,7
Kaldrananeshreppur	4,0	Rangárþing ytra	1,3
Strandabyggð	0,8	Hrunamannahreppur	1,8
Sveitarfélagið Skagafjörður	0,5	Hveragerðisbær	0,6
Húnaþing vestra	4,6	Sveitarfélagið Ölfus	2,0
Blönduósibær	1,4	Grímsnes- og Grafningshreppur	11,2
Sveitarfélagið Skagatrö	5,0	Skeiða- og Gnúpverjahreppur	0,6
Skagabyggð	22,6	Bláskógabyggð	0,7
Húnavatnshreppur	1,4	Flóahreppur	4,6
		Vegið meðaltal	1,1

1.10 Laun, launatengd gjöld og breyting lífeyrisskuldbindinga í hlutfalli við tekjur A-hluta

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Laun og launatengdur kostnaður eru um helmingur af rekstrarkostnaði sveitarfélaganna að jafnaði. Því er mikilvægt fyrir hvert og eitt sveitarfélag að hafa yfirlit um stöðu sína hvað launakostnaðinn varðar því miklu varðar fyrir afkomu og rekstur þeirra að hann sé innan eðlilegra marka. Með samanburði milli sveitarfélaga af áþekkri stærð er hægt að fá hugmynd um stöðuna. Ef einhverju munar sem máli skiptir er hægt að fá nánari upplýsingar með vönduðum samanburði.

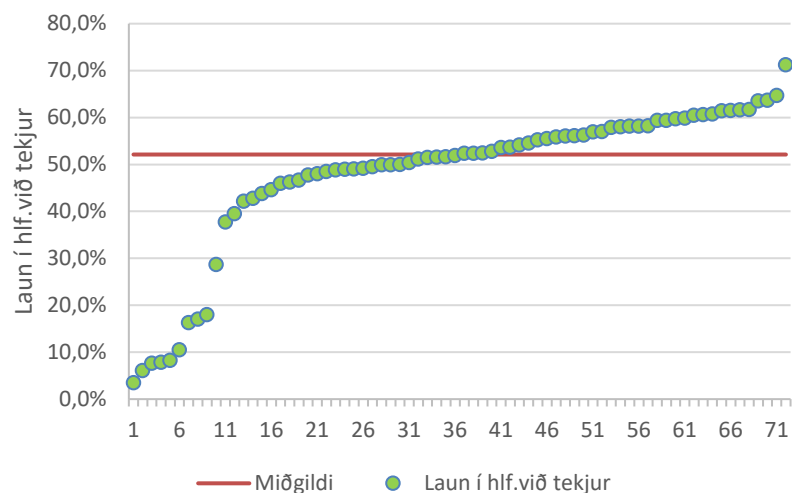
Talnaefni

Þessar upplýsingar koma úr ársreikningum sveitarfélaga sem safnað er rafrænt af Hagstofu Íslands.

Til frekari skoðunar

Heildarlaunakostnaður hvers sveitarfélags samanstendur af margfeldi magns og verðs. Magnið er það starfsfólk sem starfar hjá hverju sveitarfélagi og vinnutími þess en verðið eru þeir kjarasamningar sem samið er um í kjarasamningum milli sambands sveitarfélaga og viðkomandi stéttarféлага. Hvert einstakt sveitarfélag getur því ekki haft áhrif á niðurstöður kjarasamninga. Starfsmannamál og skipulag vinnutíma er aftur á móti á ábyrgð þeirra. Því er mikilvægt fyrir sveitarfélögin að hafa möguleika á hlutfallslegum samanburði sín á milli hvað launakostnaðinn varðar til að geta lagt mat á hvernig staðan er hjá hverju og einu miðað við önnur af álíka stærð. Ef eitthvert þeirra virðist skera sig úr í samanburðinum þá er nauðsynlegt að kanna í hverju munurinn liggur og grípa til aðgerða ef ástæða þykir til.

Myndræn framsetning

Allmikill munur er á milli sveitarfélaga hvað þessa kennitölu varðar. Þar sem hún er mjög lág þá er mjög líklegt að ákveðin verkefni séu framkvæmd á formi byggðasamlaga eða þjónustan keypt af nágrennasveitarfélagi. Í slíkum tilvikum er launakostnaður ekki sérstaklega tilgreindur í greiðslum til þess sem þjónustuna veitir heldur fellur greiðsla fyrir hana undir almennan rekstrarkostnað.

Reykjavíkurborg	57,9%	Akrahreppur	6,0%
Kópavogsbær	55,2%	Akureyrarkaupstaður	59,9%
Seltjarnarnesbær	61,4%	Norðurþing	63,5%
Garðabær	50,4%	Fjallabyggð	55,8%
Hafnarfjarðarkaupstaðu	53,7%	Dalvíkurbyggð	58,1%
Mosfellsbær	47,7%	Eyja- og Fjarðarsveit	49,0%
Kjósarhreppur	16,2%	Hörgársveit	46,2%
Reykjanesbær	44,6%	Svalbarðsstrandarhreppur	52,4%
Grindavíkurbær	52,4%	Grýtubakkahreppur	60,6%
Sveitarfélagið Vogar	61,7%	Skútustaðahreppur	58,2%
Suðurnesjabær	49,5%	Tjörneshreppur	17,0%
Akraneskaupstaður	63,6%	Pingeyjarsveit	60,4%
Skorradalshreppur	18,0%	Svalbarðshreppur	3,4%
Hvalfjarðarsveit	42,2%	Langesbyggð	46,0%
Borgarbyggð	55,5%	Seyðisfjarðarkaupstaður	54,1%
Grundarfjarðarbær	52,3%	Fjarðabyggð	58,0%
Helgafellssveit	8,2%	Vopnafjarðahreppur	71,2%
Stykkishólmsbær	61,6%	Fljótshlíahreppur	10,4%
Eyja- og Miklaholtshreppur	49,1%	Borgarfjarðahreppur	49,9%
Snæfellsbær	51,9%	Djúpavogshreppur	60,8%
Dalabyggð	52,8%	Fljótshlíhérað	56,0%
Bolungarvíkurkaupstaðu	56,2%	Sveitarfélagið Hornafjörður	49,0%
Ísafjarðarbær	58,2%	Vestmannaeyjabær	57,0%
Reykhlóahreppur	64,7%	Sveitarfélagið Árborg	59,4%
Tálknafjarðahreppur	54,5%	Mýrdalshreppur	48,8%
Vesturbyggð	59,7%	Skaftárhreppur	43,8%
Súðavíkurhreppur	48,5%	Ásahreppur	28,6%
Árneshreppur	7,6%	Rangárþing eystra	50,0%
Kaldrananeshreppur	56,9%	Rangárþing ytra	48,0%
Strandabyggð	59,4%	Hrunamannahreppur	51,5%
Sveitarfélagið Skagafljót	61,5%	Hveragerðisbær	56,1%
Húnaþing vestra	51,1%	Sveitarfélagið Ölfus	49,9%
Blönduósbær	51,4%	Grímsnes- og Grafningshreppur	37,7%
Sveitarfélagið Skagaströnd	51,6%	Skeiða- og Gnúpverjahreppur	42,8%
Skagabyggð	7,8%	Bláskógabyggð	46,6%
Húnavatnshreppur	39,5%	Flóahreppur	53,6%
		Vegðið meðaltal	55,4%

1.11 Jöfnunarsjóður í hlutfalli við tekjur A-hluta

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Jöfnunarsjóður sveitarfélaga hefur það hlutverk að jafna aðstæður sveitarfélaga þannig að öll sveitarfélög landsins hafi möguleika á að standa undir skyldum sínum hvað varðar þjónustu við íbúana. Hann greiðir því tekjujöfnunarframlög og útgjaldajöfnunarframlög til sveitarfélaganna samkvæmt ákveðnum reglum. Sveitarfélögin hafa mismikla þörf fyrir framlög úr jöfnunarsjóðnum og fá því hlutfallslega mjög mismunandi há framlög greidd úr honum á hvern íbúa.

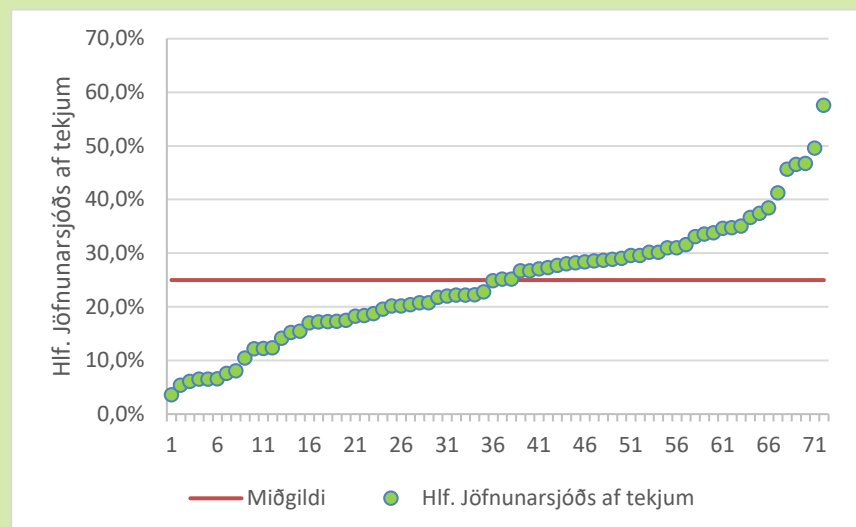
Talnaefni

Þessar upplýsingar koma úr ársreikningum sveitarfélaga sem safnað er rafrænt af Hagstofu Íslands.

Til frekari skoðunar

Greiðslur úr Jöfnunarsjóði sveitarfélaga byggjast á kerfi sem er frekar margbrotið. Fyrir utan útgjaldajöfnunarframlag og tekjujöfnunarframlag, sem áður er getið fá sveitarfélögin framlög úr sjóðnum sem flokkast frekar undir millifærslur frá ríki til sveitarfélaga en bein jöfnunarframlög. Þar má nefna grunnskólaframlag sem byggist á ýmsum breytum í rekstri grunnskólans og hefur að markmiði að öll sveitarfélög landsins fái nægjanlegt fjármagn til reksturs grunnskólans. Einnig má nefna framlög vegna málefna fatlaðs fólks sem bæði rennur til einstakra sveitarfélaga og eins til einstakra þjónustusvæða. Loks má nefna að jöfnunarsjóður greiðir framlaga vegna breytinga á álagningu fasteignaskatts sem kom til um aldamótin.

Myndræn framsetning

Greiðslur úr Jöfnunarsjóði sveitarfélaga vega misþungt í rekstri þeirra. Það er eðli máls samkvæmt því greiðslur úr honum eiga að mæta ákveðnum mismun í aðstæðum sveitarfélaganna. Hjá langflestum vega greiðslur úr jöfnunarsjóði á bilinu 15-35% af heildartekjum. Meðaltalið er um 13%, en miðgildið mun hærra eða 25%, þar sem fjölmenn sveitarfélög fá lítil framlög.

Reykjavíkurborg	6,1%	Akrahreppur	49,6%
Kópavogsbær	5,3%	Akureyrarkaupstaður	18,2%
Seltjarnarnesbær	8,0%	Norðurþing	15,4%
Garðabær	6,5%	Fjallabyggð	20,7%
Hafnarfjarðarkaupstaður	10,4%	Dalvíkurbyggð	30,1%
Mosfellsbær	17,2%	Eyjafjarðarsveit	28,5%
Kjósarhreppur	6,5%	Hörgársveit	28,7%
Reykjanesbær	15,2%	Svalbarðsstrandarhreppur	28,8%
Grindavíkurbær	22,2%	Grýtubakkahreppur	30,2%
Sveitarfélagið Vogar	26,7%	Skútustaðahreppur	12,3%
Suðurnesjabær	20,1%	Tjörneshreppur	26,7%
Akraneskaupstaður	19,5%	Þingeyjarsveit	25,1%
Skorradalshreppur	3,6%	Svalbarðshreppur	46,7%
Hvalfjarðarsveit	12,1%	Langesbyggð	27,3%
Borgarbyggð	28,0%	Seyðisfjarðarkaupstaður	20,7%
Grundarfjarðarbær	22,1%	Fjarðabyggð	22,2%
Helgafellssveit	41,2%	Vopnafjarðarhreppur	29,5%
Stykkishólmsbær	20,1%	Fljótsdalshreppur	28,1%
Eyja- og Miklaholtshreppur	36,7%	Borgarfjarðarhreppur	28,3%
Snæfellsbær	25,1%	Djúpavogshreppur	37,4%
Dalabyggð	38,4%	Fljótsdalshérað	31,0%
Bolungarvíkurkaupstaður	27,0%	Sveitarfélagið Hornafjörður	27,7%
Ísafjarðarbær	21,7%	Vestmannaeyjabær	17,3%
Reykholahreppur	45,6%	Sveitarfélagið Árborg	18,7%
Tálknafjarðarhreppur	33,1%	Mýrdalshreppur	12,2%
Vesturbyggð	29,0%	Skaftárhreppur	17,2%
Súðavíkurhreppur	46,5%	Ásahreppur	34,6%
Árneshreppur	20,4%	Rangárþing eystra	22,7%
Kaldrananeshreppur	24,8%	Rangárþing ytra	17,4%
Strandabyggð	34,7%	Hrunamannahreppur	16,9%
Sveitarfélagið Skagafjörður	31,0%	Hveragerðisbær	18,3%
Húnaþing vestra	35,0%	Sveitarfélagið Ölfus	22,0%
Blönduósbær	29,5%	Grímsnes- og Grafningshreppur	6,5%
Sveitarfélagið Skagaströnd	31,6%	Skeiða- og Gnúpverjahreppur	7,5%
Skagabyggð	57,6%	Bláskógabyggð	14,1%
Húnavatnshreppur	33,8%	Flóahreppur	33,5%
		Vegið meðaltal	12,9%

Grunnskóli

2.1 Fjöldi nemenda á hvert stöðugildi kennara

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Algengt er að litið sé til þessarar lykiltölu þegar fjallað er um skólahald enda hefur hún nokkur áhrif á rekstrarkostnað vegna grunnskóla. Lykiltalan nær til grunnskóla sveitarfélaga sem og sjálfstætt starfandi grunnskóla. Sérskólar eru ekki taldir með. Fjöldi nemenda á hvert stöðugildi kennara er nokkru minni hér á landi en meðaltal OECD ríkjanna. Þó er kennitalan ólík eftir sveitarfélögum.

Talnaefni

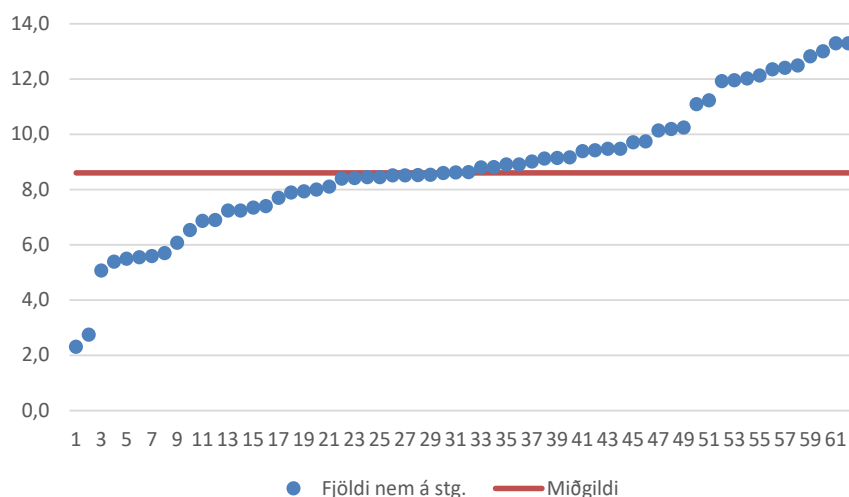
Byggt á gögnum frá Hagstofu Íslands vegna 2019. Starfsfólk við kennslu eru allir kennarar. Stjórnendur og sérkennarar ekki meðtaldir.

Til frekari skoðunar

Gagnlegt getur verið fyrir hvert sveitarfélag að velta eftirfarandi þáttum fyrir sér þegar litið er til samanburðar á kennitölunni:

- Stærðarhagkvæmni í skólarekstri
- Munur vegna mismunandi þjónustustigs
- Munur á þjónustuþyngd, svo sem vegna sérþarfa barna
- Munur vegna landfræðilegra aðstæðna
- Samsetning starfsfólks og aldursamsetning kennara

Myndræn framsetning

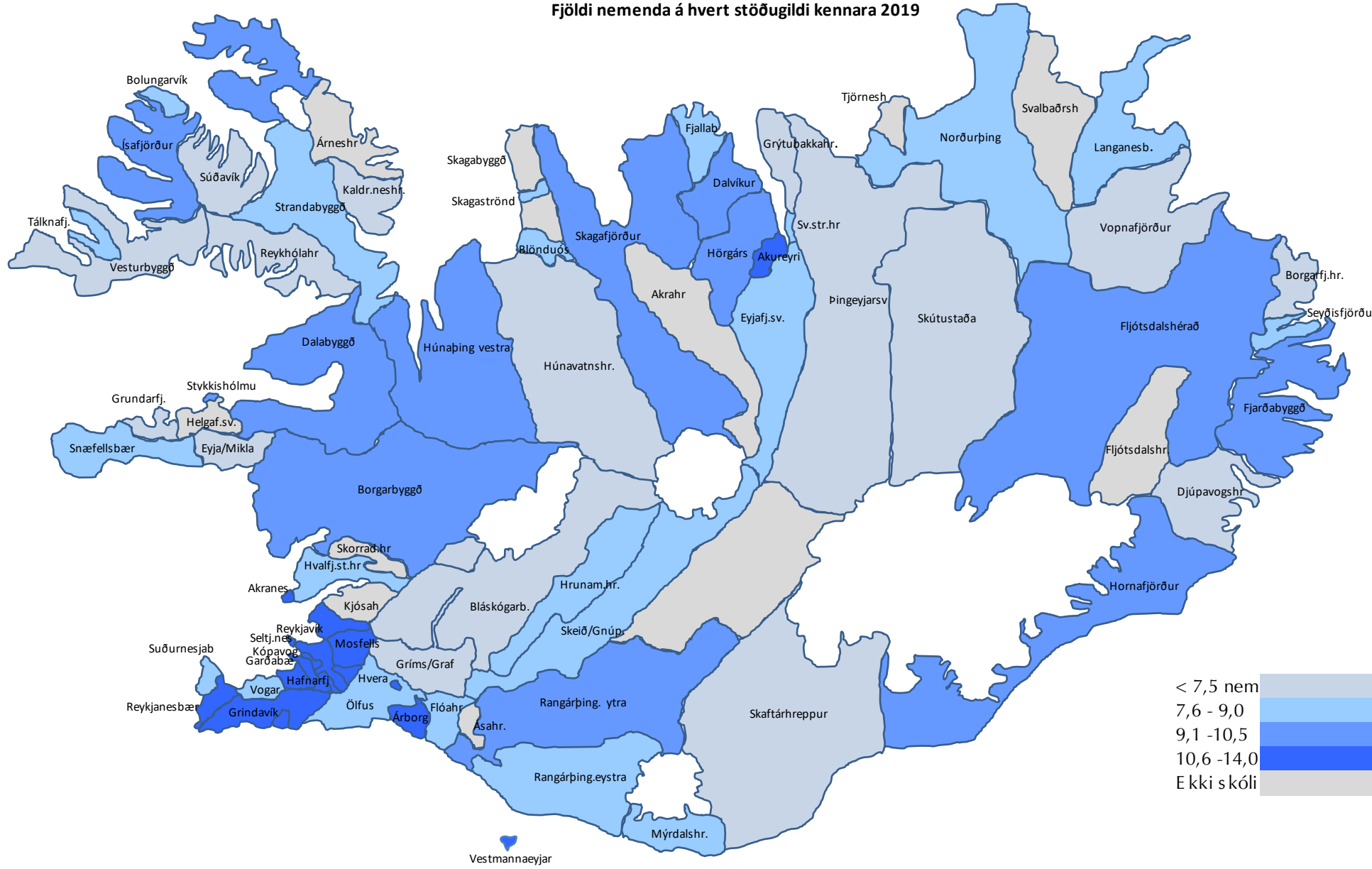

Myndin hér til hliðar sýnir hvernig sveitarfélögin dreifast frá lægsta upp í hæsta gildi. Vegið landsmeðaltal er 11,4 nemendur á hvert stöðugildi kennara. Lægsta gildi er 2,3 en hæsta er 13,3 nemendur á hvert stöðugildi. Rauða línan vísar til miðgildis sem er 8,6 nemendur á hvert stöðugildi.

Sveitarfélag	Fj. Nem	Sveitarfélag	Fj. Nem
Reykjavíkurborg	12,1	Akureyrarkaupstaður	12,0
Kópavogsbær	12,5	Norðurþing	8,0
Seltjarnarnesbær	13,3	Fjallabyggð	8,5
Garðabær	13,0	Dalvíkurbyggð	9,7
Hafnarfjarðarkaupstaður	12,0	Eyjafjarðarsveit	7,9
Mosfellsbær	11,1	Hörgársveit	9,5
Kjósarhreppur	*	Svalbarðsstrandarhreppur	8,4
Reykjanesbær	11,9	Grýtubakkahreppur	5,6
Grindavíkurbær	12,4	Skútustaðahreppur	6,1
Suðurnesjabær	8,4	Tjörneshreppur	*
Sveitarfélagið Vogar	8,4	Þingeyjarsveit	5,7
Akraneskaupstaður	13,3	Svalbarðshreppur	*
Skorradalshreppur	*	Langanesbyggð	8,6
Hvalfjarðarsveit	8,5	Seyðisfjarðarkaupstaður	8,4
Borgarbyggð	9,1	Fjarðabyggð	9,5
Grundarfjarðarbær	7,2	Vopnafjarðarhreppur	6,9
Helgafellssveit	*	Fljótsdalshreppur	*
Stykkishólmsbær	10,2	Borgarfjarðarhreppur	2,7
Eyja- og Miklaholtshreppur	5,4	Djúpavogshreppur	6,5
Snæfellsbær	8,6	Fljótsdalshérað	9,1
Dalabyggð	9,2	Sveitarfélagið Hornafjörður	10,2
Bolungarvíkurkaupstaður	8,5	Vestmannaeyjabær	11,2
Ísafjarðarbær	10,1	Sveitarfélagið Árborg	12,3
Reykholahreppur	5,5	Mýrdalshreppur	8,9
Tálknafjarðarhreppur	8,5	Skaftárhreppur	7,2
Vesturbyggð	7,3	Ásahreppur	*
Súðavíkurhreppur	5,1	Rangárþing eystra	9,0
Árneshreppur	*	Rangárþing ytra	9,4
Kaldrananeshreppur	2,3	Hrunamannahreppur	7,7
Strandabyggð	7,9	Hveragerðisbær	12,8
Sveitarfélagið Skagafjörð	9,4	Sveitarfélagið Ölfus	8,8
Húnaþing vestra	9,7	Grímsnes- og Grafningshrepur	5,5
Blönduósibær	8,8	Skeiða- og Gnúpverjahreppur	8,6
Sveitarfélagið Skagaströnd	8,9	Bláskógabyggð	7,4
Skagabyggð	*	Flóahreppur	8,1
Húnavatnshreppur	6,9	Vegið landsmeðaltal	11,4
Akrahreppur	*	*Ekki skóli í sveitarfélaginu	

Fjöldi nemenda á hvert stöðugildi kennara 2019

2.2 Hlutfall kennara með kennsluréttindi í grunnskólum

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Í lögum um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla nr. 87/2008 er kveðið á um að þeir sem ráðnir eru til starfa við kennslu í grunnskólum skulu hafa öðlast leyfi til þess að nota starfsheitið grunnskólakennari. Í lögum er þó einnig að finna undanþáguákvæði reynist erfitt að ráða kennara með kennsluréttindi. Lykiltalan nær til grunnskóla sveitarfélaga og er miðað við hlutfall grunnskólakennara af þeim er starfa við kennslu.

Talnaefni

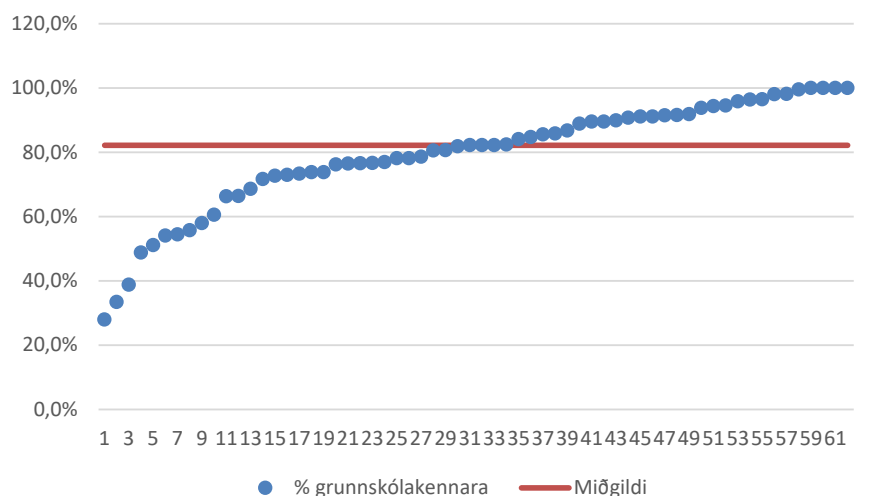
Þessar upplýsingar byggja á gögnum frá Hagstofu Íslands vegna ársins 2019. Starfsfólk við kennslu eru allir kennarar, stjórnendur og sérkennarar.

Til frekari skoðunar

Gagnlegt getur verið fyrir hvert sveitarfélag að velja eftirfarandi þáttum fyrir sér þegar litið er til samanburðar á kennitölunni:

- Aðgengi að kennaramenntunarstofnunum
- Sveigjanleiki í starfi fyrir kennara án kennsluréttinda til öflunar kennsluréttinda
- Munur vegna landfræðilegra aðstæðna

Myndræn framsetning

Á myndinni hér til hliðar má sjá hvernig sveitarfélögin dreifast frá lægsta upp í hæsta gildi. Vegið landsmeðaltal er um 86,1%. Þ.e. á landsvísi er 86,1% starfsfólks í grunnskólum við kennslu grunnskólakennara. Til viðmiðunar var hlutfallið 88,5% árið 2018. Lægsta gildið er 27,9% í fámennu sveitarfélagi og hæsta gildið er 100% sem fjögur sveitarfélög hafa. Rauða línan á myndinni sýnir miðgildið sem er 82,2%.

Sveitarfélag	% grsk	Sveitarfélag	% grsk
Reykjavíkurborg	91,1%	Akureyrarkaupstaður	98,1%
Kópavogsbær	86,8%	Norðurþing	72,7%
Seltjarnarnesbær	91,5%	Fjallabyggð	76,6%
Garðabær	91,1%	Dalvíkurbyggð	94,3%
Hafnarfjarðarkaupstaður	78,1%	Eyjafjarðarsveit	100,0%
Mosfellsbær	80,6%	Hörgársveit	82,5%
Kjósarhreppur	*	Svalbarðsstrandarhreppur	100,0%
Reykjanesbær	73,8%	Grýtubakkahreppur	89,9%
Grindavíkurbær	77,0%	Skútustaðahreppur	60,5%
Suðurnesjabær	55,7%	Tjörneshreppur	*
Sveitarfélagið Vogar	78,2%	Þingeyjarsveit	88,9%
Akraneskaupstaður	96,4%	Svalbarðshreppur	*
Skorradalshreppur	*	Langesbyggð	48,8%
Hvalfjarðarsveit	100,0%	Seyðisfjarðarkaupstaður	91,8%
Borgarbyggð	89,5%	Fjarðabyggð	73,4%
Grundarfjarðarbær	76,2%	Vopnafjarðarhreppur	81,9%
Helgafellssveit	*	Fljótsdalshreppur	*
Stykkishólmsbær	91,6%	Borgarfjarðarhreppur	71,7%
Eyja- og Miklaholtshreppur	54,5%	Djúpavogshreppur	33,4%
Snæfellsbær	89,6%	Fljótsdalshérað	84,8%
Dalabyggð	80,5%	Sveitarfélagið Hornafjörður	73,0%
Bolungarvíkurkaupstaður	85,5%	Vestmannaeyjabær	99,6%
Ísafjarðarbær	84,1%	Sveitarfélagið Árborg	82,3%
Reykholahreppur	66,4%	Mýrdalshreppur	78,6%
Tálknafjarðarhreppur	27,9%	Skaftárhreppur	66,3%
Vesturbyggð	58,0%	Ásahreppur	**
Súðavíkurhreppur	38,8%	Rangárþing eystra	93,8%
Árneshreppur	*	Rangárþing ytra	90,7%
Kaldrananeshreppur	54,1%	Hrunamannahreppur	100,0%
Strandabyggð	73,8%	Hveragerðisbær	98,2%
Sveitarfélagið Skagafjörð	95,9%	Sveitarfélagið Ölfus	82,3%
Húnaþing vestra	82,2%	Grímsnes- og Grafningshreppur	76,5%
Blönduósibær	96,4%	Skeiða- og Gnúpverjahreppur	68,7%
Sveitarfélagið Skagastöðvar	76,7%	Bláskógabyggð	94,6%
Skagabyggð	*	Flóahreppur	51,1%
Húnavatnshreppur	85,8%	Vegið landsmeðaltal	86,1%
Akrahreppur	*	*Ekki skóli í sveitarfélaginu	
		** Byggðasamlag	

2.3 Fjöldi íbúa á hvert stöðugildi starfsfólks við kennslu

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Fjöldi íbúa á hvert stöðugildi starfsfólks við kennslu gefur vísbendingu um umfang þjónustunnar sem veitt er. Talsverður munur er á þessari kennitölu milli sveitarfélaga sem getur átt sér ýmsar skýringar, t.d. í ytri aðstæðum eins og þéttleika byggðar. Miðað er við íbúafjölda skólasvæða, þannig er íbúafjöldi Skagabyggðar lagður saman við íbúafjölda í Sveitarfélaginu Skagaströnd og svo framvegis. Lykiltalan nær bæði til grunnskóla sveitarfélaga sem og sjálfstætt starfandi.

Talnaefni

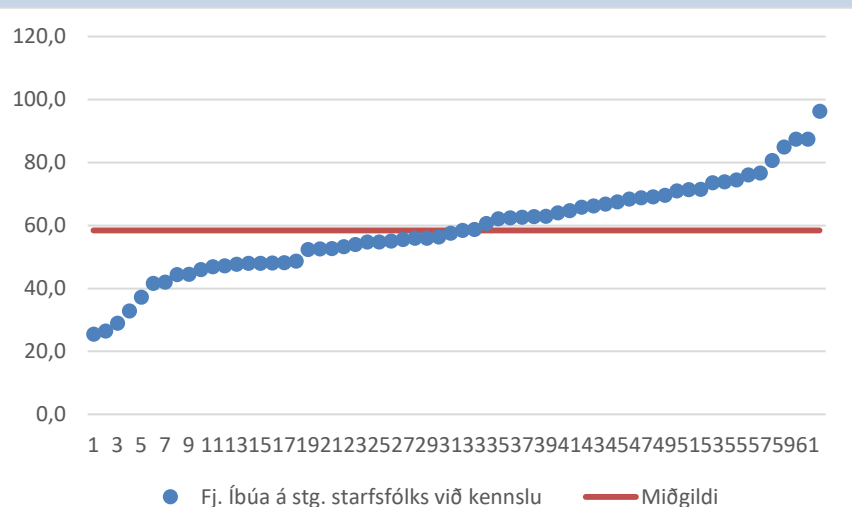
Þessar upplýsingar byggja á gögnum frá Hagstofu Íslands vegna ársins 2019. Starfsfólk við kennslu eru allir kennarar, stjórnendur og sérkennarar.

Til frekari skoðunar

Gagnlegt getur verið fyrir hvert sveitarfélag að velta eftirfarandi þáttum fyrir sér þegar litið er til samanburðar á kennitölunni:

- Stærðarhagkvæmni í skólarekstri
- Munur vegna mismunandi þjónustustigs
- Munur á þjónustuþyngd, svo sem vegna sérþarfa barna
- Munur vegna landfræðilegra aðstæðna
- Samsetning starfsfólks og aldursamsetning kennara

Myndræn framsetning

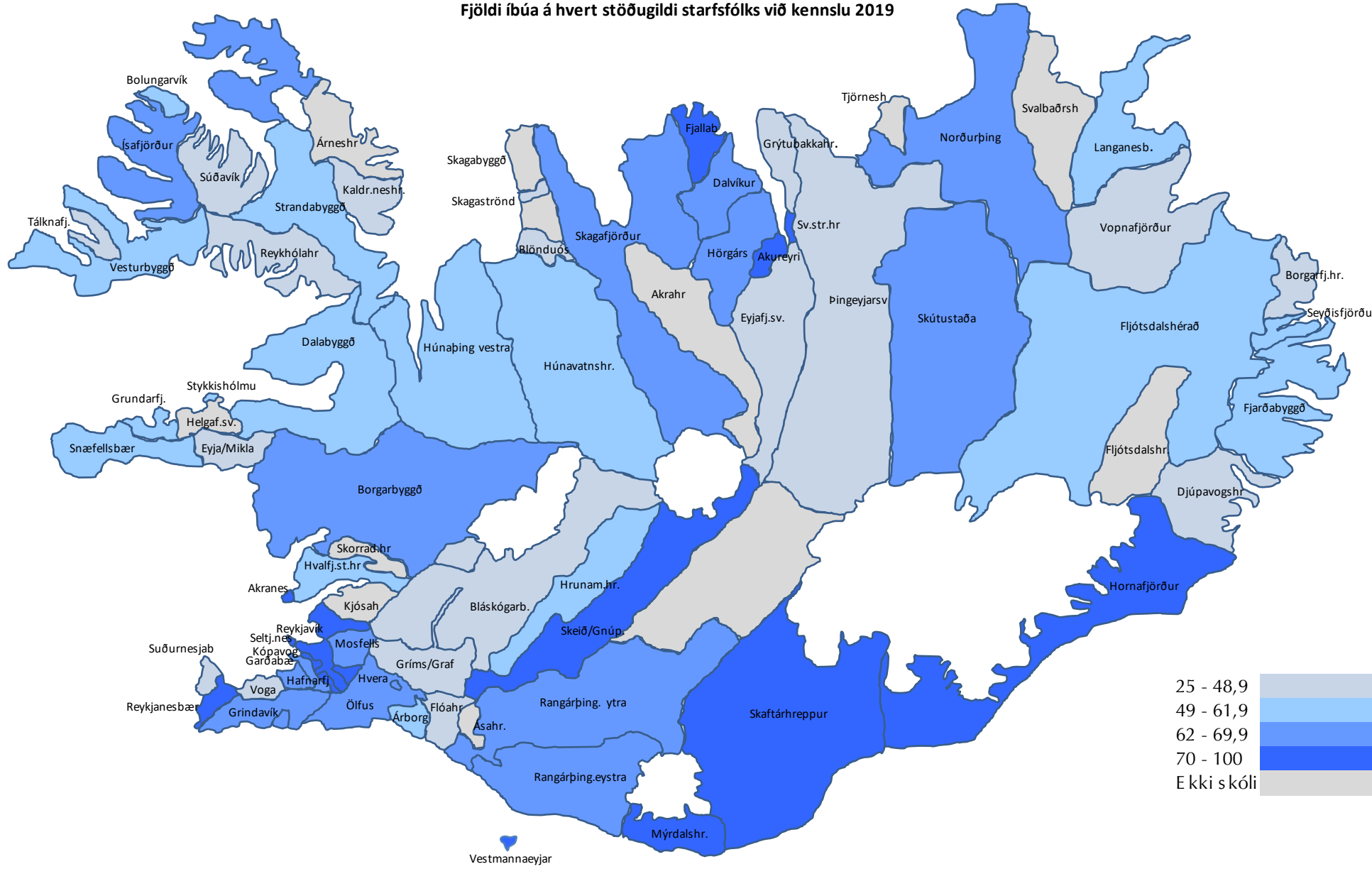

Á myndinni hér til hliðar má sjá hvernig sveitarfélögin dreifast frá lægsta upp í hæsta gildi. Vegið landsmeðaltal er 70,1 íbúar á hvert stöðugildi en lægsta gildi er 25,6 en hæsta um 96,3 íbúar á hvert stöðugildi. Ljóst er að stærri sveitarfélögin hífa upp hið vegna meðaltal. Rauða línan á myndinni sýnir miðgildið sem er 58,4 íbúar á stöðugildi.

Sveitarfélag	Gildi	Sveitarfélag	Gildi
Reykjavíkurborg	80,7	Akureyrarkaupstaður	71,4
Kópavogsbær	71,5	Norðurþing	62,9
Seltjarnarnesbær	96,3	Fjallabyggð	73,7
Garðabær	69,6	Dalvíkurbyggð	65,8
Hafnarfjarðarkaupstaður	62,6	Eyjafjarðarsveit	48,0
Mosfellsbær	64,1	Hörgársveit	62,5
Kjósarhreppur	*	Svalbarðsstrandarhreppur	76,7
Reykjanesbær	71,1	Grýtubakkahreppur	37,3
Grindavíkurbær	69,2	Skútustaðahreppur	64,8
Suðurnesjabær	47,2	Tjörneshreppur	*
Sveitarfélagið Vogar	48,2	Þingeyjarsveit	46,9
Akraneskaupstaður	74,5	Svalbarðshreppur	*
Skorradalshreppur	*	Langanesbyggð	55,1
Hvalfjarðarsveit	56,0	Seyðisfjarðarkaupstaður	56,0
Borgarbyggð	62,2	Fjarðabyggð	57,6
Grundarfjarðarbær	55,6	Vopnafjarðarhreppur	46,1
Helgafellssveit	*	Fljótshlíahreppur	*
Stykkishólmur	60,7	Borgarfjarðarhreppur	48,2
Eyja- og Miklaholtshreppur	29,0	Djúpavogshreppur	32,9
Snæfellsbær	52,7	Fljótshlíhérað	56,3
Dalabyggð	52,4	Sveitarfélagið Hornafjörður	73,9
Bolungarvíkurkaupstaður	54,8	Vestmannaeyjabær	76,1
Ísafjarðarbær	66,8	Sveitarfélagið Árborg	58,4
Reykholahreppur	26,5	Mýrdalshreppur	87,4
Tálknafjarðarhreppur	48,0	Skaftárhreppur	87,4
Vesturbyggð	53,3	Áshreppur	*
Súðavíkurhreppur	41,6	Rangárþing eystra	63,0
Árneshreppur	*	Rangárþing ytra	68,5
Kaldrananeshreppur	25,6	Hrunamannahreppur	54,0
Strandabyggð	54,8	Hveragerðisbær	68,8
Sveitarfélagið Skagafljörður	66,2	Sveitarfélagið Ölfus	67,5
Húnaþing vestra	58,7	Grímsnes- og Grafningshreppur	44,6
Blönduósibær	47,7	Skeiða- og Gnúpverjahreppur	84,9
Sveitarfélagið Skagaströnd	42,1	Bláskógabyggð	48,7
Skagabyggð	*	Flóaahreppur	44,4
Húnavatnshreppur	52,6	Vegið landsmeðaltal	70,1
Akrahreppur	*	*Ekki skóli í sveitarfélaginu	

Fjöldi íbúa á hvert stöðugildi starfsfólks við kennslu 2019

2.4 Rekstrarútgjöld grunnskóla sem hlutfall af skatttekjum

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Mjög misjafnt er milli sveitarfélaga hve háu hlutfalli af tekjum er varið til reksturs grunnskóla enda hafa bæði tekjur og kostnaður áhrif á kennitöluna. Átt er við öll útgjöld vegna grunnskóla sveitarfélaga sem og sjálfstætt starfandi grunnskóla, sameiginlegan kostnað, vistunar utan skólatíma sem og þann kostnað sem færður er á liðinn „annar grunnskólakostnaður“. Árið 2019 vorðu sveitarfélög 31,4% skatttekna sinna til reksturs grunnskóla.

Talnaefni

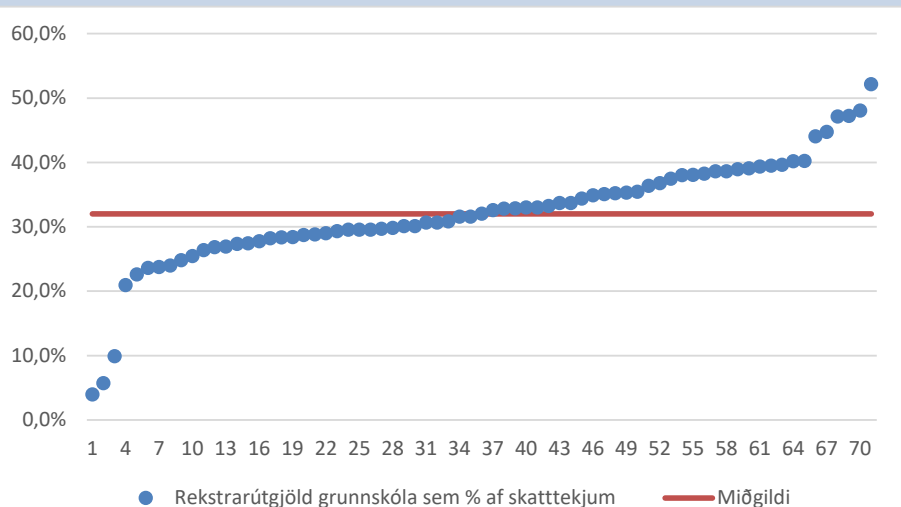
Byggt á gögnum úr ársreikningum sveitarfélaga 2019. Um útgjöld er að ræða, þ.e. búið er að taka tillit til tekna.

Til frekari skoðunar

Vert er að hafa í huga að ýmsir þættir geta haft áhrif á þessa kennitölu og því gott að velta eftirfarandi þáttum fyrir sér við samanburð milli sveitarfélaga:

- Aldurssamsetning íbúa
- Hve háar eru skatttekjur á íbúa
- Stærðarhagkvæmni í rekstri
- Samsetning starfsmannahóps og menntunarstig hans
- Rekur sveitarfélagið sjálft grunnskóla eða er sú þjónusta veitt af öðrum

Myndræn framsetning

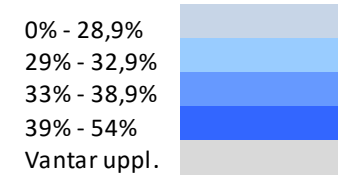
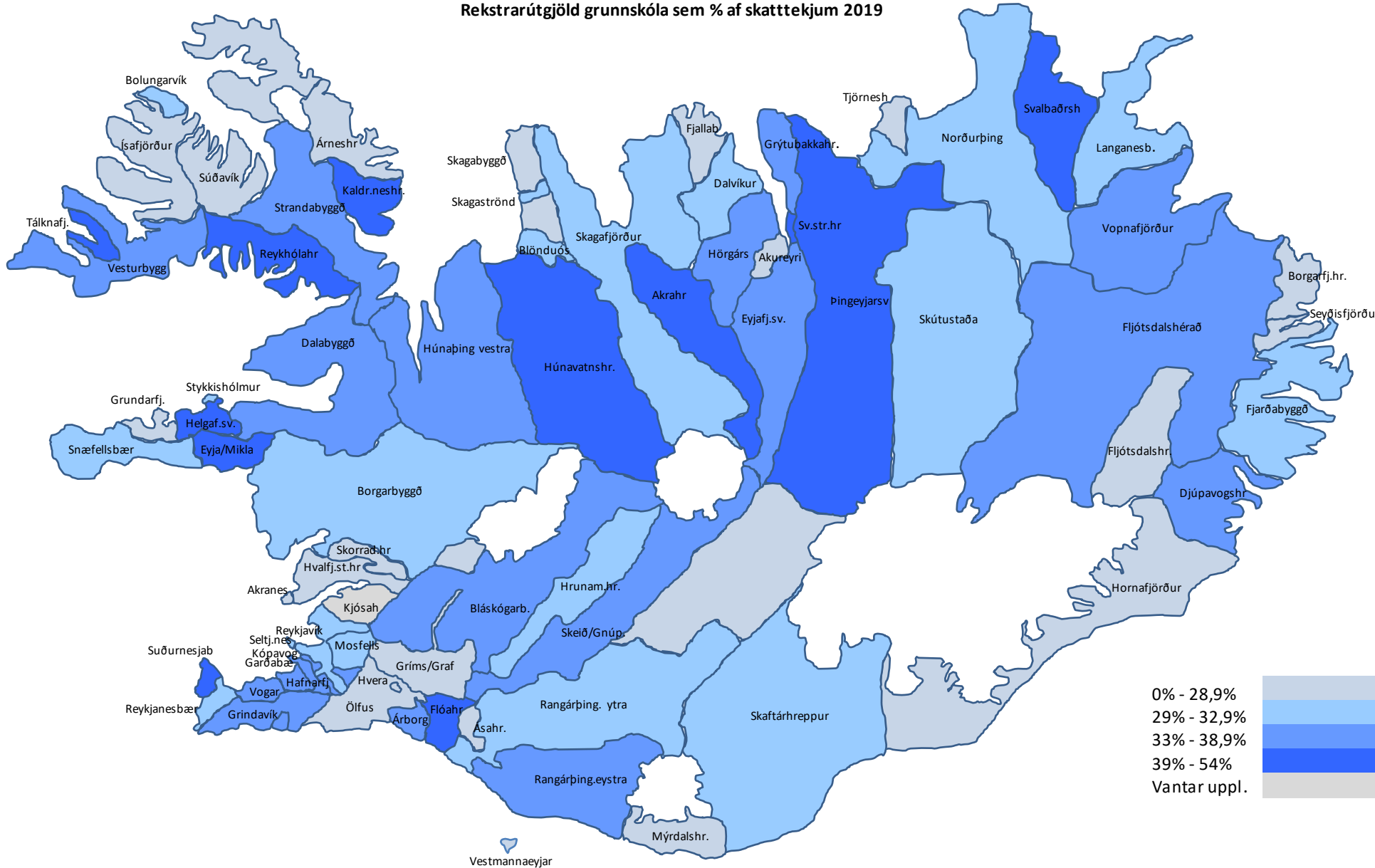

Myndin hér til hliðar sýnir hvernig sveitarfélögin dreifast frá lágsta upp í hæsta gildi kennitölnnar. Vegið landsmeðaltal er um 31,4% af skatttekjum. Lágsta gildi er um 4% en hæsta um 52% af skatttekjum sveitarfélaga. Rétt er að benda á að í sveitarfélagunum fjórum með lágstu gildin, er ekki rekinn grunnskóli og fá börn á grunnskólaaldri. Rauða línan sýnir miðgildið sem er nálægt meðaltali, eða 32,0%.

Sveitarfélag	Rekstrarútgjöld grunnskóla sem % af skatttekjum	Sveitarfélag	Rekstrarútgjöld grunnskóla sem % af skatttekjum
Reykjavíkurborg	30%	Akureyrarkaupstaður	28%
Kópavogsbær	34%	Norðurþing	29%
Seltjarnarnesbær	30%	Fjallabyggð	27%
Garðabær	34%	Dalvíkurbyggð	30%
Hafnarfjarðarkaupstaður	35%	Eyjarfjarðarsveit	38%
Mosfellsbær	33%	Hörgársveit	37%
Kjósarhreppur	*	Svalbarðsstrandarhreppur	40%
Reykjanesbær	29%	Grýtubakkahreppur	39%
Grindavíkurbær	33%	Skútustaðahreppur	33%
Suðurnesjabær	38%	Tjörneshreppur	6%
Sveitarfélagið Vogar	40%	Þingeyjarsveit	47%
Akraneskaupstaður	27%	Svalbarðshreppur	52%
Skorradalshreppur	24%	Langanesbyggð	31%
Hvalfjarðarsveit	23%	Seyðisfjarðarkaupstaður	27%
Borgarbyggð	33%	Fjarðabyggð	32%
Grundarfjarðarbær	28%	Vopnafjarðahreppur	38%
Helgafellssveit	39%	Fljótshreppur	4%
Stykkishólmsbær	30%	Borgarfjarðahreppur	24%
Eyja- og Miklaholtshreppur	48%	Djúpavogshreppur	37%
Snæfellsbær	32%	Fljótshérað	35%
Dalabyggð	36%	Sveitarfélagið Hornafjörður	25%
Bolungarvíkurkaupstaður	31%	Vestmannaeyjabær	28%
Ísafjarðarbær	29%	Sveitarfélagið Árborg	39%
Reykholahreppur	47%	Mýrdalshreppur	26%
Tálknafjarðahreppur	44%	Skaftárhreppur	32%
Vesturbyggð	34%	Ásahreppur	24%
Súðavíkurhreppur	27%	Rangárþing eystra	35%
Árneshreppur	10%	Rangárþing ytra	31%
Kaldrananeshreppur	39%	Hrunamannahreppur	30%
Strandabyggð	33%	Hveragerðisbær	28%
Sveitarfélagið Skagafjörður	30%	Sveitarfélagið Ölfus	29%
Húnaþing vestra	35%	Grímsnes- og Grafningshreppur	25%
Blönduósibær	33%	Skeiða- og Gnúpverjahreppur	35%
Sveitarfélagið Skagaströnd	30%	Bláskógabyggð	39%
Skagabyggð	21%	Flóahreppur	45%
Húnavatnshreppur	40%	Vegið landsmeðaltal	31%
Akrahreppur	40%		

*Vantar upplýsingar frá sveitarf.

Rekstrarútgjöld grunnskóla sem % af skatttekjum 2019

2.5 Rekstrarkostnaður grunnskóla á íbúa

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Skólahald í grunnskóla er hluti af grunnþjónustu samfélagsins sem íbúar sveitarfélagsins greiða fyrir með sköttum. Gagnlegt er að skoða hversu mikið þjónustan kostar hvern íbúa og hvernig sveitarfélagið kemur út í samanburði við aðra. Átt er við allan sameiginlegan kostnað, beinan rekstrarkostnað vegna grunnskólastofnana, vistunar utan skólatíma sem og þann kostnað sem færður er á liðinn „annar grunnskólakostnaður“.

Talnaefni

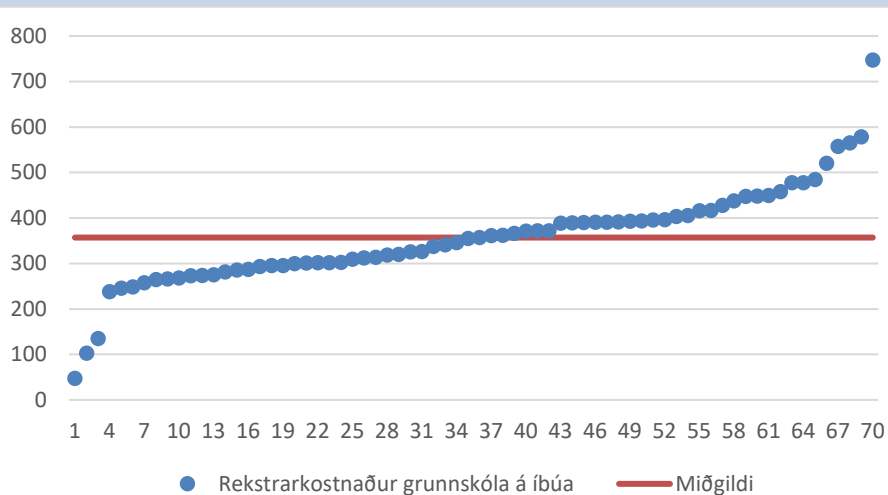
Þessar upplýsingar byggja á gögnum úr ársreikningum sveitarfélaga vegna 2019. Brúttó kostnaður í þús. kr.

Til frekari skoðunar

Mikill munur getur verið á rekstrarkostnaði grunnskóla á hvern íbúa eftir sveitarfélögum. Hafa verður í huga að ýmsir þættir geta haft áhrif á kennitöluna.

- Stærðarhagkvæmni og nýting mannafla
- Aldurssamsetning íbúa sveitarfélagsins
- Samsetning starfsmannahóps og menntunarstig hans
- Hugsanlega mismunandi þjónustustig
- Rekur sveitarfélagið sjálft grunnskóla eða er sú þjónusta veitt af öðrum

Myndræn framsetning

Myndin hér til hliðar sýnir hvernig sveitarfélögin dreifast frá lægsta upp í hæsta gildi kennitölnnar. Vegið landsmeðaltal er um 295 þúsund kr. á hvern íbúa og hefur hækkað um 9 þús. kr. frá fyrra ári. Lægsta gildi er um 47 þús. kr. en hæsta um 762 þús.kr. á hvern íbúa. Rétt er að benda á að í sveitarfélaginu með lægsta gildi er ekki rekinn grunnskóli og fá börn á grunnskólaaldri. Rauða línan vísar í miðgildi sem er 357 þús. kr.

Sveitarfélag		Sveitarfélag	
Reykjavíkurborg	273	Akureyrarkaupstaður	274
Kópavogsbær	293	Norðurþing	286
Seltjarnarnesbær	296	Fjallabyggð	275
Garðabær	296	Dalvíkurbyggð	326
Hafnarfjarðarkaupstaður	300	Eyjafrjðarsveit	391
Mosfellsbær	313	Hörgársveit	416
Kjósarhreppur	*	Svalbarðsstrandarhreppur	362
Reykjanesbær	239	Grýtubakkahreppur	406
Grindavíkurbær	303	Skútustaðahreppur	314
Suðurnesjabær	372	Tjörneshreppur	47
Sveitarfélagið Vogar	391	Þingeyjarsveit	558
Akraneskaupstaður	246	Svalbarðshreppur	579
Skorradalshreppur	393	Langanesbyggð	417
Hvalfjarðarsveit	565	Seyðisfjarðarkaupstaður	282
Borgarbyggð	341	Fjarðabyggð	372
Grundarfjarðarbær	302	Vopnafjarðarhreppur	396
Helgafellssveit	392	Fljótsdalshreppur	135
Stykkishólmsbær	302	Borgarfjarðarhreppur	268
Eyja- og Miklaholtshreppur	748	Djúpavogshreppur	448
Snæfellsbær	362	Fljótsdalshérað	394
Dalabyggð	397	Sveitarfélagið Hornafjörður	265
Bolungarvíkurkaupstaður	319	Vestmannaeyjabær	258
Ísafjarðarbær	287	Sveitarfélagið Árborg	346
Reykholahreppur	762	Mýrdalshreppur	249
Tálknafjarðarhreppur	478	Skaftárhreppur	320
Vesturbyggð	371	Ásahreppur	458
Súðavíkurhreppur	403	Rangárþing eystra	326
Árneshreppur	103	Rangárþing ytra	338
Kaldrananeshreppur	450	Hrunamannahreppur	357
Strandabyggð	389	Hveragerðisbær	310
Sveitarfélagið Skagafjörður	367	Sveitarfélagið Ölfus	302
Húnaþing vestra	447	Grímsnes- og Grafningshreppur	520
Blönduósbær	355	Skeiða- og Gnúpverjahreppur	391
Sveitarfélagið Skagaströnd	428	Bláskógabyggð	438
Skagabyggð	266	Flóahreppur	485
Húnavatnshreppur	478	Vegið landsmeðaltal	295
Akrahreppur	390		

*Vantar upplýsingar frá sveitarfélagi

2.6 Rekstrarkostnaður grunnskóla á hvern nemanda

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Rekstrarkostnaður grunnskóla á hvern nemanda á Íslandi er með því hæsta sem gerist meðal OECD ríkjanna. Með því að bera saman útkomu sveitarfélaga sést að mjög misjafnt er hvað hver nemandi kostar þau. Um beinan rekstrarkostnað er að ræða. Sérskólar ekki meðtaldir og heldur ekki sjálfstætt starfandi grunnskólar.

Talnaefni

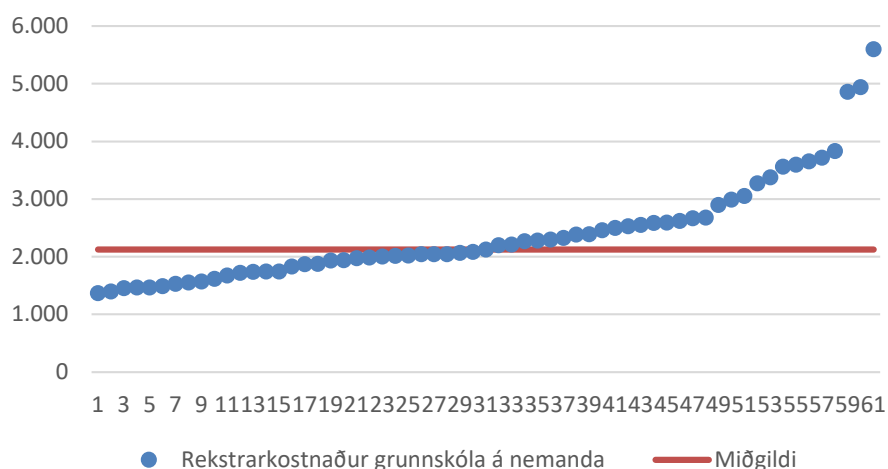
Byggt á gögnum frá Hagstofu Íslands og á ársreikningum sveitarfélaga vegna 2019. Innri leiga og skólaakstur ekki meðtalin. Brúttó kostnaður í þús. kr.

Til frekari skoðunar

Rekstrarkostnaður á hvern nemanda er mishár eftir sveitarfélögum og gagnlegt að skoða eftirtalin atriði sem geta mögulega útskýrt muninn:

- Er hár rekstrarkostnaður að endurspeglar hærra þjónustustig en hjá öðrum?
- Stærðarhagkvæmni og stærð skóla
- Landfræðilegar aðstæður og þéttleiki byggðar
- Samsetning starfsmannahóps og menntunarstig hans
- Aldurssamsetning starfsfólks við kennslu

Myndræn framsetning

Á myndinni hér til hliðar má sjá hvernig sveitarfélögin dreifast frá lágsta upp í hæsta gildi. Vegið landsmeðaltal er um 1.516 þús. kr. á hvern nemanda í grunnskólum sveitarfélaga sem er hækkun um 101 þús. Kr. frá fyrra ári. Lágsta gildi er 1.368 þús. kr. en hæsta um 7.316 þús. kr. á hvern nemanda. Ljóst er að mikil tengsl eru á milli kostnaðar á hvern nemanda og stærðar sveitarfélags eða skóla. Rauða línan vísar í miðgildi sem er 2.123 þús. kr. á hvern nemanda.

Sveitarfélag		Sveitarfélag	
Reykjavíkurborg	1.451	Akureyrarkaupstaður	1.465
Kópavogsbær	1.528	Norðurþing	2.123
Seltjarnarnesbær	1.740	Fjallabyggð	2.043
Garðabær	1.394	Dalvíkurbyggð	2.061
Hafnarfjarðarkaupstaður	1.550	Eyjafjarðarsveit	2.002
Mosfellsbær	1.484	Hörgársveit	3.049
Kjósarhreppur	*	Svalbarðsstrandarhreppur	2.664
Reykjanesbær	1.569	Grýtubakkahreppur	2.454
Grindavíkurbær	1.368	Skútustaðahreppur	2.494
Suðurnesjabær	2.527	Tjörneshreppur	*
Sveitarfélagið Vogar	1.981	Þingeyjarsveit	4.938
Akraneskaupstaður	1.466	Svalbarðshreppur	*
Skorradalshreppur	*	Langanesbyggð	2.196
Hvalfjarðarsveit	3.377	Seyðisfjarðarkaupstaður	2.386
Borgarbyggð	1.870	Fjarðabyggð	1.930
Grundarfjarðarbær	2.275	Vopnafjarðarhreppur	2.617
Helgafellssveit	*	Fljótsdalshreppur	*
Stykkishólmsbær	2.084	Borgarfjarðarhreppur	7.316
Eyja- og Miklaholtshreppur	4.861	Djúpavogshreppur	2.383
Snæfellsbær	2.298	Fljótsdalshérað	1.827
Dalabyggð	2.015	Sveitarfélagið Hornafjörður	1.734
Bolungarvíkurkaupstaður	2.040	Vestmannaeyjabær	1.615
Ísafjarðarbær	1.717	Sveitarfélagið Árborg	1.743
Reykhlóahreppur	3.654	Mýrdalshreppur	2.552
Tálknafjarðarhreppur	2.675	Skaftárhreppur	2.988
Vesturbyggð	2.588	Ásahreppur	*
Súðavíkurhreppur	3.268	Rangárþing eystra	2.043
Árneshreppur	*	Rangárþing ytra	2.208
Kaldrananeshreppur	5.598	Hrunamannahreppur	2.582
Strandabyggð	3.594	Hveragerðisbær	1.669
Sveitarfélagið Skagafjörður	2.016	Sveitarfélagið Ölfus	1.935
Húnaþing vestra	2.266	Grímsnes- og Grafningshreppur	3.832
Blönduósbær	1.871	Skeiða- og Gnúpverjahreppur	3.562
Sveitarfélagið Skagatrönd	1.973	Bláskógabyggð	2.893
Skagabyggð	*	Flóahreppur	2.325
Húnavatnshreppur	3.714	Vegið landsmeðaltal	1.615
Akrahreppur	*	*Ekki skóli rekinn í sveitarfélaginu	
		**Vantar uppl. frá sveitarfélagi	

Leikskóli

3.1 Fjöldi barna á stöðugildi starfsfólks við uppeldi og menntun

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Algengt er að litið sé til þessarar lykiltölu þegar fjallað er um skólahald enda hefur hún nokkur áhrif á rekstrarkostnað vegna leikskóla. Fjöldi barna eða öllu heldur fjöldi heilsdagsígilda leikskólabarna á hvert stöðugildi starfsfólks við uppeldis- og menntunarstörf er misjafn eftir sveitarfélögum. Lykiltalan nær til leikskóla sveitarfélaga sem og sjálfstætt starfandi leikskóla.

Talnaefni

Byggt á gögnum frá Hagstofu Íslands vegna 2019. Starfsfólk við uppeldis- og menntunarstörf í leikskóla.

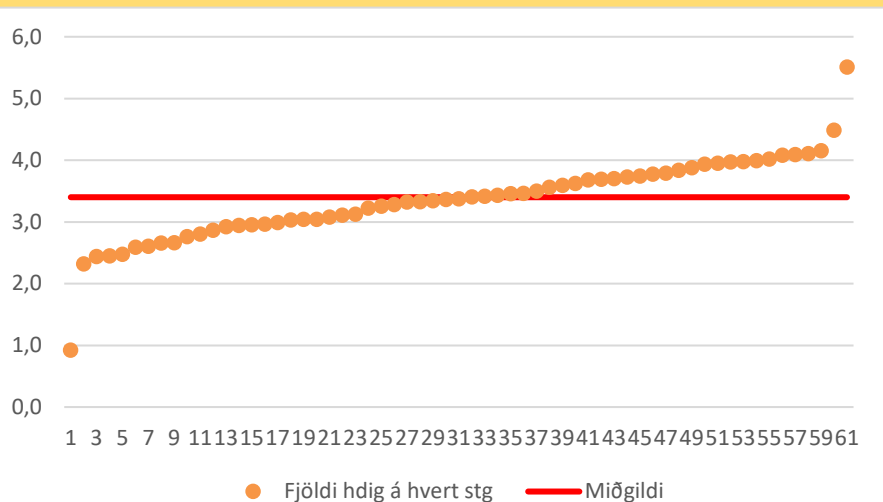
Til frekari skoðunar

Gagnlegt getur verið fyrir hvert sveitarfélag að velta eftirfarandi þáttum fyrir sér þegar litið er til samanburðar á kennitölunni:

- Stærðarhagkvæmni í skólarekstri
- Munur vegna mismunandi þjónustustigs
- Munur á þjónustuþyngd, svo sem vegna sérþarfa barna
- Munur vegna landfræðilegra aðstæðna

Heilsdagsígildi eru reiknuð út frá dvalartíma barna, þannig að dvalartími í 4 klst. jafngildir hálfu heilsdagsígildi en 8 klst. dvöl reiknast sem 1 heilsdagsígildi.

Myndræn framsetning

Á myndinni hér til hliðar má sjá hvernig sveitarfélögin dreifast frá lægsta upp í hæsta gildi. Vegið landsmeðaltal er um 3,6 heilsdagsígildi á hvert stöðugildi við uppeldis- og menntunarstörf. Það jafngildir um 5% lækkun frá 2018 þegar meðaltalið var 3,8. Lægsta gildi er 0,9 en hæsta um 5,5. Rauða línan vísar í miðgildi sem er 3,4 heilsdagsígildi á hvert stöðugildi við uppeldis- og menntunarstörf.

Reykjavíkurborg	3,8	Akureyrarkaupstaður	4,0
Kópavogsbær	3,5	Norðurþing	3,3
Seltjarnarneskaupstaður	3,2	Fjallabyggð	3,6
Garðabær	3,8	Dalvíkurbyggð	3,7
Hafnarfjarðarkaupstaður	3,1	Eyjafrjarsveit	3,7
Mosfellsbær	3,9	Hörgársveit	3,5
Kjósarhreppur	*	Svalbarðsstrandarhreppur	2,3
Reykjanesbær	3,9	Grýtubakkahreppur	3,7
Grindavíkurbær	4,1	Skútustaðahreppur	2,9
Sveitarfélagið Vogar	3,4	Tjörneshreppur	*
Suðurnesjabær	4,1	Þingeyjarsveit	2,8
Akraneskaupstaður	4,1	Svalbarðshreppur	*
Skorradalshreppur	*	Langanesbyggð	4,2
Hvalfjarðarsveit	3,0	Seyðisfjarðarkaupstaður	2,6
Borgarbyggð	3,3	Fjarðabyggð	3,7
Grundarfjarðarbær	4,0	Vopnafjarðahreppur	2,9
Helgafellssveit	*	Fljótshreppur	*
Stykkishólmsbær	3,8	Borgarfjarðahreppur	0,9
Eyja- og Miklaholtshreppur	2,7	Djúpavogshreppur	3,3
Snæfellsbær	3,9	Fljótshálsbær	3,3
Dalabyggð	4,0	Sveitarfélagið Hornafjörður	3,4
Bolungarvíkurkaupstaður	3,1	Vestmannaeyjabær	3,7
Ísafjarðarbær	3,4	Sveitarfélagið Árborg	3,6
Reykholahreppur	5,5	Mýrdalshreppur	2,4
Tálknafjarðahreppur	4,5	Skaftárhreppur	3,3
Vesturbyggð	3,0	Ásahreppur	*
Súðavíkurhreppur	3,1	Rangárþing eystra	3,0
Árneshreppur	*	Rangárþing ytra	2,4
Kaldrananeshreppur	*	Hrunamannahreppur	2,7
Strandabyggð	2,6	Hveragerðisbær	3,0
Sveitarfélagið Skagafjörður	3,4	Sveitarfélagið Ölfus	3,4
Húnaþing vestra	4,0	Grímsnes- og Grafningshrep	2,5
Blönduósbær	3,5	Skeiða- og Gnúpverjahreppu	2,9
Sveitarfélagið Skagaströnd	3,0	Bláskógabyggð	2,8
Skagabyggð	*	Flóahreppur	3,0
Húnavatnshreppur	3,6	Vegið landsmeðaltal	3,6
Akrahreppur	*	* Ekki leikskóli	

3.2 Hlutfall leikskólakennara í leikskólum

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Í lögum um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda nr. 87/2008 er kveðið á um að a.m.k. 2/3 hlutar stöðugilda við kennslu, umönnun og uppeldi barna í hverjum leikskóla skuli teljast til stöðugilda leikskólakennara. Árið 2019 var hlutfallið í reynd 28%. Í lögnum er einnig að finna undanþáguákvæði reynist erfitt að ráða leikskólakennara. Hlutfall þeirra sem starfa í leikskólum með aðra uppeldismenntun var 18% árið 2019. Lykiltalan nær til leikskóla sveitarfélaga.

Talnaefni

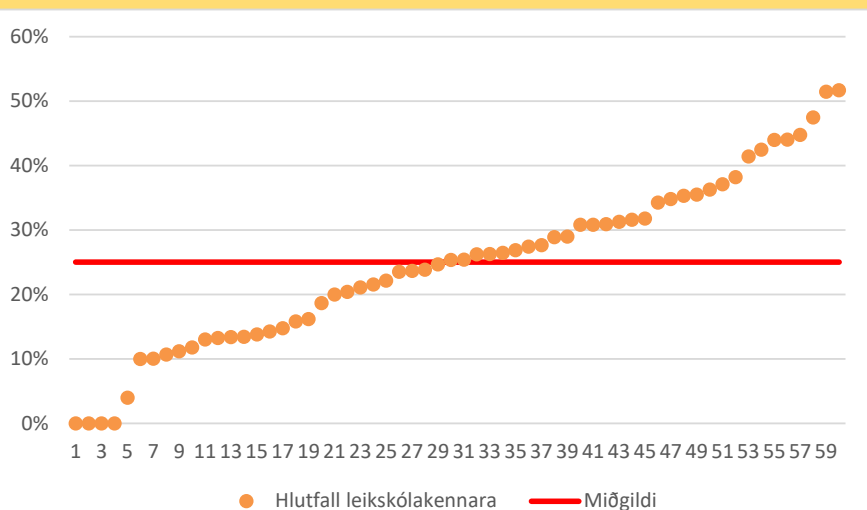
Byggt á gögnum frá Hagstofu Íslands vegna 2019. Starfsfólk við uppeldis- og menntunarstörf í leikskóla.

Til frekari skoðunar

Gagnlegt getur verið fyrir hvert sveitarfélag að velta eftirfarandi þáttum fyrir sér þegar litið er til samanburðar á kennitölunni:

- Aðgengi að kennaramenntun
- Sveigjanleiki í starfi fyrir starfsfólk til að afla sér kennsluréttinda
- Munur vegna landfræðilegra aðstæðna

Myndræn framsetning

Á myndinni hér til hliðar má sjá hvernig sveitarfélögin dreifast frá lágsta upp í hæsta gildi. Sé litið til landsins í heild er um 28% allra þeirra er starfa við uppeldis- og menntunarstörf í leikskólum sveitarfélaga með leikskólakennaramenntun. Í fjórum sveitarfélögum er enginn starfandi leikskólakennari. Í öllum tilvikum er um fámenn sveitarfélög að ræða. Hæsta gildi er 52%. Rauða línan á myndinni vísar í miðgildi sem er 25%.

Reykjavíkurborg	26%	Akureyrarkaupstaður	45%
Kópavogsbær	31%	Norðurþing	25%
Seltjarnarneskaupstaður	16%	Fjallabyggð	24%
Garðabær	32%	Dalvíkurbyggð	42%
Hafnarfjarðarkaupstaður	26%	Eyjarfjarðarsveit	16%
Mosfellsbær	22%	Hörgársveit	52%
Kjósarhreppur	*	Svalbarðsstrandarhreppur	13%
Reykjanesbær	31%	Grýtubakkahreppur	47%
Grindavíkurbær	26%	Skútustaðahreppur	24%
Sveitarfélagið Vogar	27%	Tjörneshreppur	*
Suðurnesjabær	**	Þingeyjarsveit	29%
Akraneskaupstaður	44%	Svalbarðshreppur	*
Skorradalshreppur	*	Langanesbyggð	20%
Hvalfjarðarsveit	44%	Seyðisfjarðarkaupstaður	34%
Borgarbyggð	35%	Fjarðabyggð	15%
Grundarfjarðarbær	13%	Vopnafjarðarhreppur	41%
Helgafellssveit	*	Fljótshreppur	*
Stykkishólmsbær	19%	Borgarfjarðarhreppur	21%
Eyja- og Miklaholtshreppur	0%	Djúpavogshreppur	35%
Snæfellsbær	32%	Fljótshálsbær	29%
Dalabyggð	4%	Sveitarfélagið Hornafjörður	10%
Bolungarvíkurkaupstaður	24%	Vestmannaeyjabær	22%
Ísafjarðarbær	28%	Sveitarfélagið Árborg	25%
Reykhlóahreppur	37%	Mýrdalshreppur	13%
Tálknafjarðarhreppur	0%	Skaftárhreppur	13%
Vesturbyggð	10%	Ásahreppur	*
Súðavíkurhreppur	0%	Rangárþing eystra	36%
Árneshreppur	*	Rangárþing ytra	11%
Kaldrananeshreppur	*	Hrunamannahreppur	25%
Strandabyggð	12%	Hveragerðisbær	14%
Sveitarfélagið Skagafjörður	35%	Sveitarfélagið Ölfus	31%
Húnaþing vestra	11%	Grímsnes- og Grafingshrepur	0%
Blönduósbær	14%	Skeiða- og Gnúpverjahreppur	51%
Sveitarfélagið Skagaströnd	27%	Bláskógabyggð	31%
Skagabyggð	*	Flóahreppur	38%
Húnavatnshreppur	20%	Vegið landsmeðaltal	28%
Akrahreppur	*		

* Ekki leikskóli

** Eingöngu sjálfst. starf. Leikskólar

3.3 Hlutfall leikskólagjalda af rekstrarkostnaði leikskóla sveitarfélaga

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Samkvæmt 27. gr. laga um leikskóla nr. 90/2008 er sveitarstjórnnum heimilt að ákveða gjaldtöku fyrir börn á leikskóla. Ljóst má vera að tekjur vegna leikskóla eða svokallað leikskólagjald getur skipt talsverðu máli fyrir rekstur leikskóla. Árið 2004 námu tekjur leikskóla um 28% af rekstrarkostnaði leikskóla, en aðeins 13% árið 2019. Lykiltalan nær til leikskóla sveitarfélaga.

Talnaefni

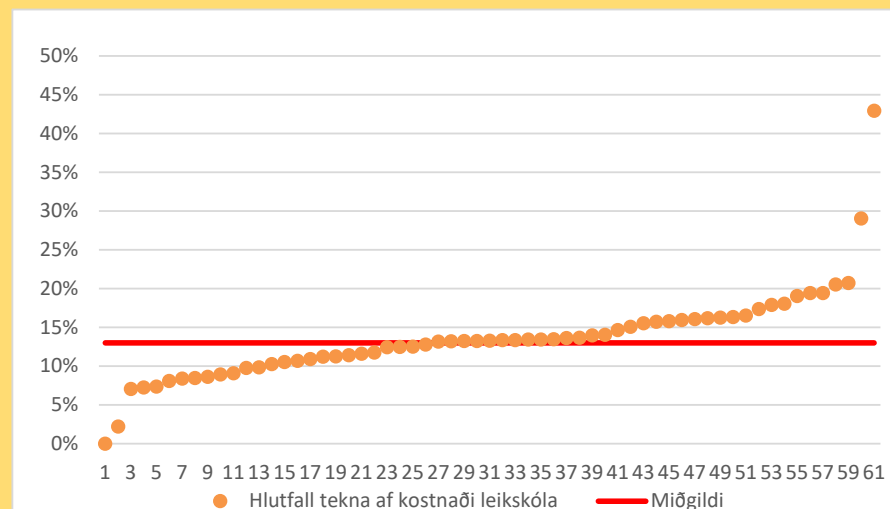
Byggt á gögnum frá Hagstofu Íslands vegna 2019. Hlutfall tekna leikskóla sveitarfélaga af beinum rekstrarkostnaði þeirra.

Til frekari skoðunar

Gagnlegt getur verið fyrir hvert sveitarfélag að velta eftirfarandi þáttum fyrir sér þegar litið er til samanburðar á kennitölunni:

- Stærðarhagkvæmni í skólarekstri
- Mismunandi þjónustustig
- Ólíkar áherslur og stefnumótun sveitarfélaga

Myndræn framsetning

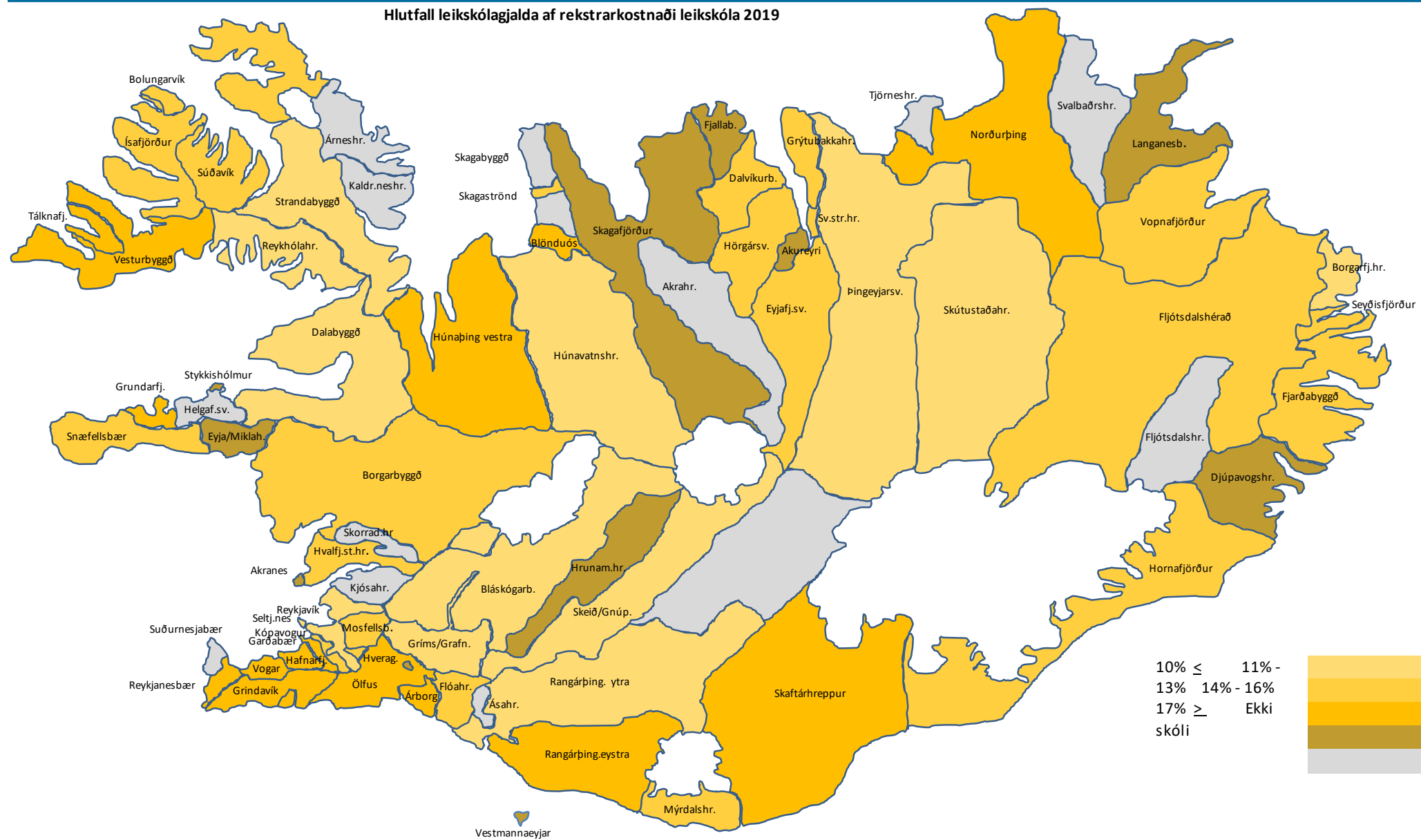

Á myndinni hér til hliðar má sjá hvernig sveitarfélögin dreifast frá lægsta upp í hæsta gildi. Vegið landsmeðaltal er 13% af beinum rekstrarkostnaði leikskóla sveitarfélaga. Lægsta gildi er 0% af rekstrarkostnaði en hæsta gildi er 43% af rekstrarkostnaði leikskóla. Rauða línan á myndinni vísar í miðgildi sem er 13%.

Reykjavíkurborg	10%	Akureyrarkaupstaður	21%
Kópavogsbær	13%	Norðurþing	15%
Seltjarnarneskaupstaður	10%	Fjallabyggð	16%
Garðabær	16%	Dalvíkurbyggð	13%
Hafnarfjarðarkaupstaður	14%	Eyjarfjarðarsveit	12%
Mosfellsbær	12%	Hörgársveit	20%
Kjósarhreppur	*	Svalbarðsstrandarhreppur	11%
Reykjanesbær	16%	Grýtubakkahreppur	11%
Grindavíkurbær	16%	Skútustaðahreppur	9%
Sveitarfélagið Vogar	14%	Tjörneshreppur	*
Suðurnesjabær	**	Þingeyjarsveit	8%
Akraneskaupstaður	19%	Svalbarðshreppur	*
Skorradalshreppur	*	Langanesbyggð	21%
Hvalfjarðarsveit	13%	Seyðisfjarðarkaupstaður	11%
Borgarbyggð	13%	Fjarðabyggð	15%
Grundarfjarðarbær	16%	Vopnafjarðarhreppur	12%
Helgafellssveit	*	Fljótisdalshreppur	*
Stykkishólmsbær	21%	Borgarfjarðarhreppur	0%
Eyja- og Miklaholtshreppur	43%	Djúpavogshreppur	16%
Snæfellsbær	13%	Fljótisdalshérað	14%
Dalabyggð	10%	Sveitarfélagið Hornafjörður	11%
Bolungarvíkurkaupstaður	13%	Vestmannaeyjabær	20%
Ísafjarðarbær	11%	Sveitarfélagið Árborg	15%
Reykholahreppur	9%	Mýrdalshreppur	14%
Tálknafjarðarhreppur	15%	Skaftárhreppur	16%
Vesturbyggð	14%	Ásahreppur	*1
Súðavíkurhreppur	11%	Rangárþing eystra	16%
Árneshreppur	*	Rangárþing ytra	8%
Kaldrananeshreppur	7%	Hrunamannahreppur	23%
Strandabyggð	9%	Hveragerðisbær	20%
Sveitarfélagið Skagafjörður	19%	Sveitarfélagið Ölfus	16%
Húnaþing vestra	16%	Grímsnes- og Grafningshreppur	11%
Blönduósibær	16%	Skeiða- og Gnúpverjahreppur	4%
Sveitarfélagið Skagaströnd	13%	Bláskógabyggð	11%
Skagabyggð	*	Flóahreppur	13%
Húnavatnshreppur	9%	Vegið landsmeðaltal	14%
Akrahreppur	*	* Ekki leikskóli	
*1 Byggðasamlag		*2 Gögn bárust ekki í tæka tíð	
		** Eingöngu sjálfst. starf. leikskólar	

Hlutfall leikskólagjalda af rekstrarkostnaði leikskóla 2019

3.4 Rekstrarkostnaður leikskóla á íbúa

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Skólahald í leikskóla er hluti af grunnþjónustu samfélagsins sem íbúar sveitarfélagsins greiða fyrir með þjónustugjöldum og sköttum. Gagnlegt er að skoða hversu mikið þjónustan kostar hvern íbúa og hvernig sveitarfélagið kemur út í samanburði við aðra. Átt er við beinan rekstrarkostnað vegna leikskóla sveitarfélaga, sjálfstætt starfandi leikskóla og það sem fært er á liðinn annan leikskólakostnað.

Talnaefni

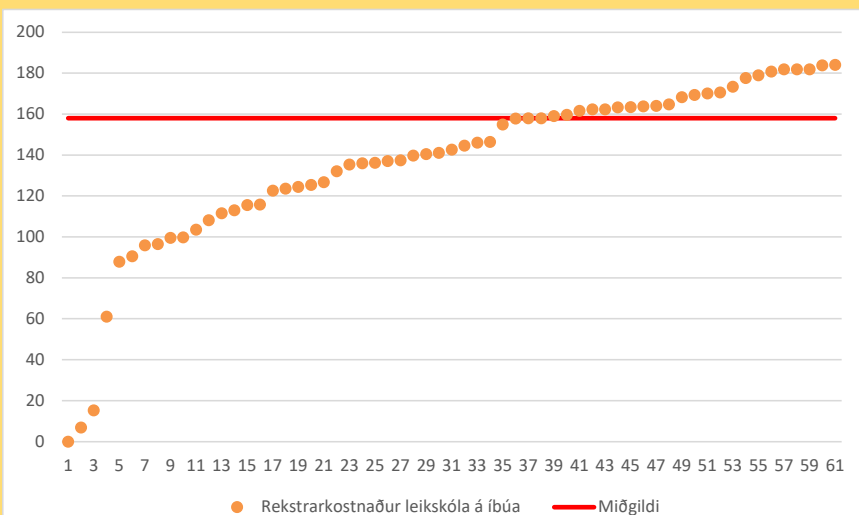
Byggt á gögnum frá Hagstofu Íslands vegna 2019. Tölur í þús. kr. Um brúttó kostnað er að ræða, þ.e. ekki hefur verið tekið tillit til tekna.

Til frekari skoðunar

Mikill munur getur verið á rekstrarkostnaði leikskóla á hvern íbúa eftir sveitarfélögum. Hafa verður í huga að ýmsir þættir geta haft áhrif á kennitöluna.

- Stærðarhagkvæmni og nýting mannafla
- Aldurssamsetning íbúa sveitarfélagsins
- Samsetning starfsmannahóps og menntunarstig
- Hugsanlega mismunandi þjónustustig
- Rekur sveitarfélagið sjálft leikskóla eða er sú þjónusta veitt af öðrum

Myndræn framsetning

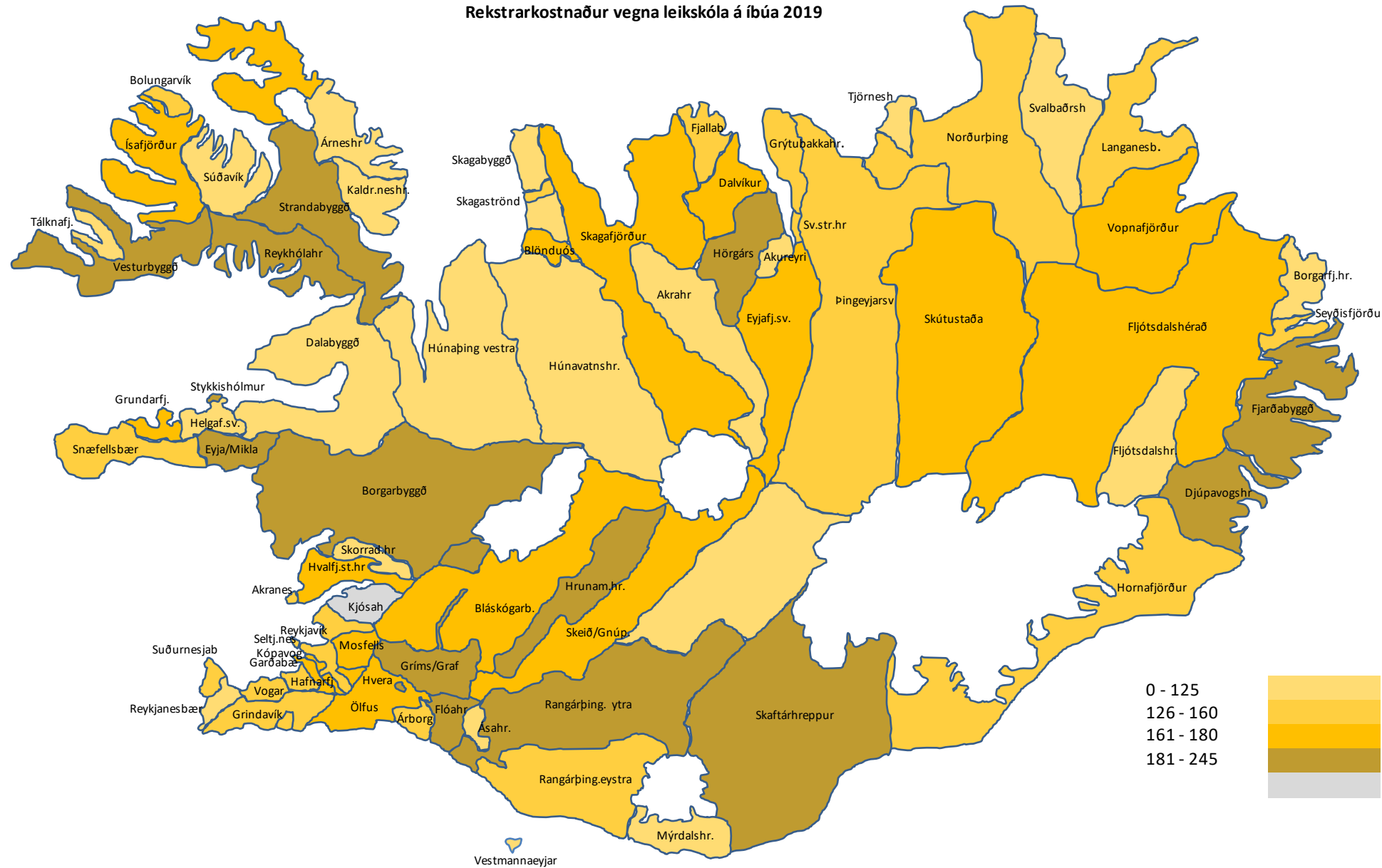
Á myndinni hér til hliðar má sjá hvernig sveitarfélögin dreifast frá lægsta upp í hæsta gildi. Vegið landsmeðaltal er um 150 þús. kr. á hvern íbúa og hefur það hækkað um 7 þús. kr. á íbúa frá fyrra ári. Lægsta gildi er 7 þús. kr. en hæsta um 245 þús. á hvern íbúa. Rauða línan á myndinni vísar í miðgildi sem er 158 þús. kr. á íbúa.

Reykjavíkurborg	140	Akureyrarkaupstaður	123
Kópavogsbær	163	Norðurþing	136
Seltjarnarneskaupstaður	158	Fjallabyggð	158
Garðabær	173	Dalvíkurbyggð	170
Hafnarfjarðarkaupstaður	160	Eyjafjarðarsveit	162
Mosfellsbær	165	Hörgársveit	182
Kjósarhreppur	*	Svalbarðsstrandarhreppur	159
Reykjanesbær	125	Grýtubakkahreppur	158
Grindavíkurbær	136	Skútustaðahreppur	168
Sveitarfélagið Vogar	132	Tjörneshreppur	15
Suðurnesjabær	137	Þingeyjarsveit	127
Akraneskaupstaður	135	Svalbarðshreppur	104
Skorradalshreppur	116	Langanesbyggð	146
Hvalfjarðarsveit	164	Seyðisfjarðarkaupstaður	145
Borgarbyggð	182	Fjarðabyggð	192
Grundarfjarðarbær	162	Vopnafjarðarhreppur	179
Helgafellssveit	88	Fljótshlíahreppur	100
Stykkishólmur	182	Borgarfjarðarhreppur	116
Eyja- og Miklaholtshreppur	184	Djúpavogshreppur	206
Snæfellsbær	143	Fljótshlíhérað	171
Dalabyggð	113	Sveitarfélagið Hornafjörður	140
Bolungarvíkurkaupstaður	137	Vestmannaeyjabær	124
Ísafjarðarbær	163	Sveitarfélagið Árborg	155
Reykholahreppur	222	Mýrdalshreppur	124
Tálknafjarðarhreppur	61	Skaftárhreppur	184
Vesturbyggð	197	Ásahreppur	7
Súðavíkurhreppur	99	Rangárþing eystra	146
Árneshreppur	0	Rangárþing ytra	202
Kaldrananeshreppur	108	Hrunamannahreppur	232
Strandabyggð	197	Hveragerðisbær	245
Sveitarfélagið Skagafjörður	169	Sveitarfélagið Ölfus	162
Húnaþing vestra	112	Grímsnes- og Grafningshrep	200
Blönduósibær	164	Skeiða- og Gnúpverjahreppur	181
Sveitarfélagið Skagaströnd	141	Bláskógabyggð	178
Skagabyggð	90	Flóahreppur	227
Húnavatnshreppur	96	Vegið landsmeðaltal	150
Akrahreppur	97		

*Gögn bárust ekki í tæka tíð

Rekstrarkostnaður vegna leikskóla á íbúa 2019

0 - 125
126 - 160
161 - 180
181 - 245

3.5 Rekstrarútgjöld leikskóla sem hlutfall af skatttekjum

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Það er fróðlegt að vita hve háu hlutfalli af tekjum sínum sveitarfélagið ver til reksturs leikskóla. Mjög misjafnt er milli sveitarfélaga hvert hlutfallið er enda hafa bæði tekjur og kostnaður áhrif á kennitöluna. Átt er við öll útgjöld vegna leikskóla, sameiginlega liði, framlög til rekstrar annarra sem og annan leikskólakostnað. Árið 2019 vorðu sveitarfélög 15,3% skatttekna sinna til reksturs leikskóla.

Talnaefni

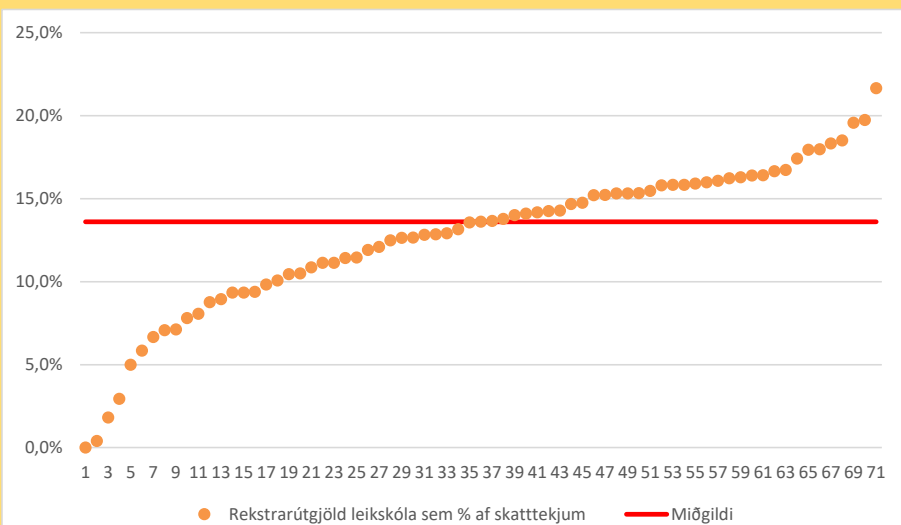
Byggt á gögnum úr ársreikningum sveitarfélaga 2019. Um útgjöld er að ræða, þ.e. búið er að taka tillit til tekna.

Til frekari skoðunar

Vert er að hafa í huga að ýmsir þættir geta haft áhrif á þessa kennitölu og því gott að velta eftirfarandi þáttum fyrir sér við samanburð milli sveitarfélaga:

- Aldurssamsetning íbúa
- Hve háar eru skatttekjur á íbúa
- Stærðarhagkvæmni í rekstri
- Samsetning starfsmannahóps og menntunarstig hans
- Rekur sveitarfélagið sjálft leikskóla eða er sú þjónusta veitt af öðrum

Myndræn framsetning

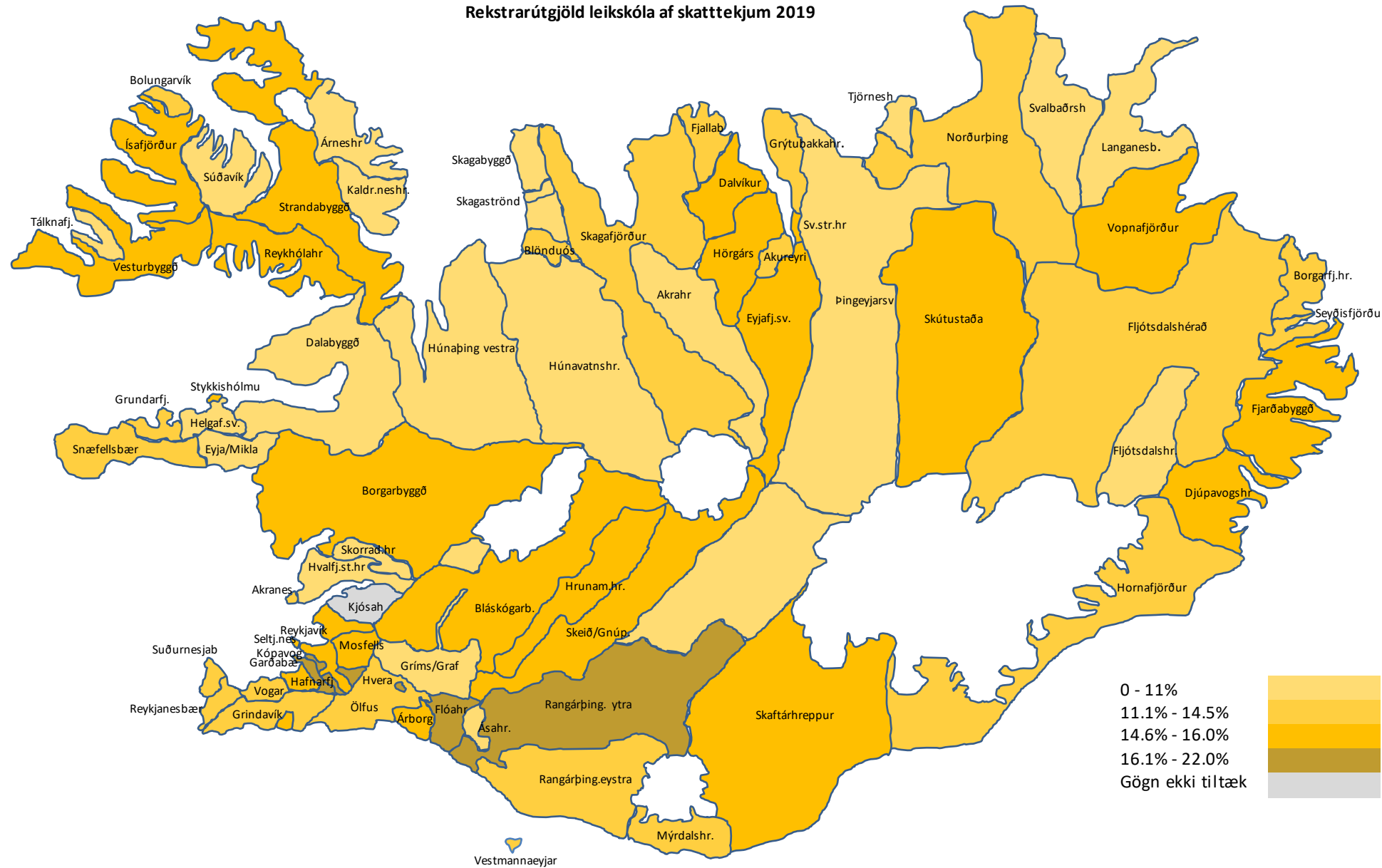
Myndin hér til hliðar sýnir hvernig sveitarfélögin dreifast frá lágsta upp í hæsta gildi kennitölnnar. Vegið landsmeðaltal er um 15,3% af skatttekjum. Lágsta gildi er 0% en hæsta um 21,6% af skatttekjum sveitarfélaga. Rétt er að benda á að ekki er rekinn leikskóli í því sveitarfélagi sem lágsta gildið hefur og ekkert barn búsett þar á leikskólaaldri á árinu 2019.

Rauða línan vísar í miðgildi sem er 13,6% af skatttekjum.

Reykjavíkurborg	15%	Akureyrarkaupstaður	11%
Kópavogsbær	18%	Norðurþing	13%
Seltjarnarneskaupstaður	18%	Fjallabyggð	14%
Garðabær	18%	Dalvíkurbyggð	15%
Hafnarfjarðarkaupstaður	17%	Eyjafjarðarsveit	15%
Mosfellsbær	16%	Hörgársveit	17%
Kjósarhreppur	**	Svalbarðsstrandarhreppur	16%
Reykjanesbær	14%	Grýtubakkahreppur	14%
Grindavíkurbær	14%	Skútustaðahreppur	16%
Sveitarfélagið Vogar	13%	Tjörneshreppur	2%
Suðurnesjabær	14%	Pingeyjarsveit	10%
Akraneskaupstaður	13%	Svalbarðshreppur	9%
Skorradalshreppur	7%	Langanesbyggð	8%
Hvalfjarðarsveit	6%	Seyðisfjarðarkaupstaður	13%
Borgarbyggð	16%	Fjarðabyggð	15%
Grundarfjarðarbær	14%	Vopnafjarðarhreppur	16%
Helgafellssveit	9%	Fljótsdalshreppur	3%
Stykkishólmsbær	16%	Borgarfjarðarhreppur	11%
Eyja- og Miklaholtshreppur	9%	Djúpavogshreppur	15%
Snæfellsbær	11%	Fljótsdalshérað	14%
Dalabyggð	10%	Sveitarfélagið Hornafjörður	12%
Bolungarvíkurkaupstaður	12%	Vestmannaeyjabær	13%
Ísafjarðarbær	15%	Sveitarfélagið Árborg	16%
Reykholahreppur	15%	Mýrdalshreppur	12%
Tálknafjarðarhreppur	5%	Skaftárhreppur	17%
Vesturbyggð	16%	Ásahreppur	0%
Súðavíkurhreppur	7%	Rangárþing eystra	14%
Árneshreppur	0%	Rangárþing ytra	20%
Kaldrananeshreppur	9%	Hrunamannahreppur	16%
Strandabyggð	16%	Hveragerðisbær	22%
Sveitarfélagið Skagafjörður	13%	Sveitarfélagið Ölfus	11%
Húnaþing vestra	9%	Grímsnes- og Grafningshrep	10%
Blönduósibær	14%	Skeiða- og Gnúpverjahreppu	18%
Sveitarfélagið Skagaströnd	11%	Bláskógabyggð	15%
Skagabyggð	7%	Flóahreppur	20%
Húnavatnshreppur	8%	Vegið landsmeðaltal	15%
Akrahreppur	10%	** Gögn bárust ekki í tæka tíð	

Rekstrarútgjöld leikskóla af skatttekjum 2019

3.6 Rekstrarkostnaður leikskóla á hvert barn

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Rekstrarkostnaður leikskóla á hvert barn eða öllu heldur á hvert heilsdagsgildi leikskólabarna er áhugaverð lykiltala fyrir rekstraraðila leikskóla. Með því að bera saman útkomu sveitarfélaga sést að mjög misjafnt er hvað hvert heilsdagsgildi kostar þau. Um beinan rekstrarkostnað er að ræða án innri leigu. Sjálfstætt starfandi leikskólar ekki meðtaldir.

Talnaefni

Byggt á gögnum frá Hagstofu Íslands vegna 2019. Innri leiga ekki meðtalin. Brúttó kostnaður í þús. kr.

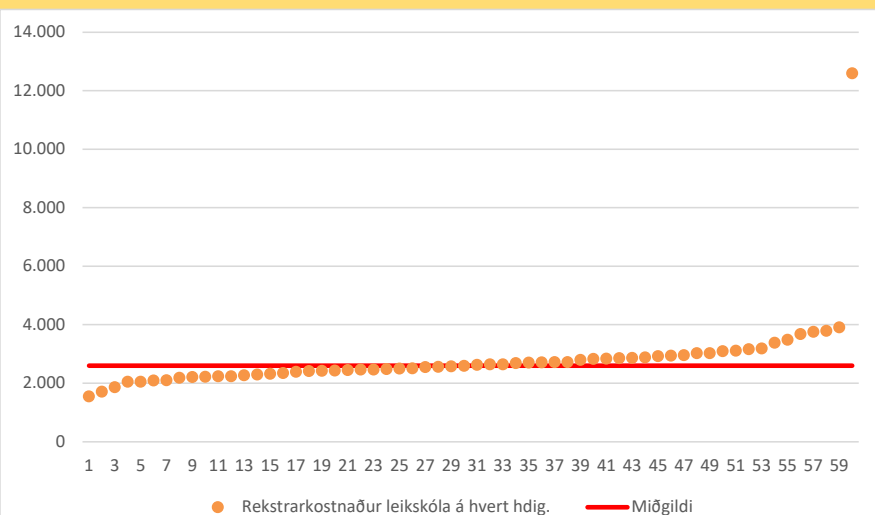
Til frekari skoðunar

Rekstrarkostnaður á hvert heilsdagsgildi er mishár eftir sveitarfélögum og gagnlegt að skoða eftirtalin atriði sem geta mögulega útskýrt muninn.

- Er hár rekstrarkostnaður að endurspegla hærra þjónustustig en hjá öðrum?
- Stærðarhagkvæmni og stærð leikskóla
- Landfræðilegar aðstæður og þéttleiki byggðar
- Samsetning starfsmannahóps

Heilsdagsgildi eru reiknuð út frá dvalartíma barna, þannig að dvalartími í 4 klst. jafngildir hálfu heilsdagsgildi en 8 klst. dvöl reiknast sem 1 heilsdagsgildi.

Myndræn framsetning

Á myndinni hér til hliðar má sjá hvernig sveitarfélögin dreifast frá lágsta upp í hæsta gildi. Vegið landsmeðaltal er um 2.482 þús. kr. á hvert heilsdagsgildi leikskólabarna í leikskólum sveitarfélaga. Lágsta gildi er 1.553 þús.kr. en hæsta um 12.595 þús. á hvert heilsdagsgildi. Þar er um frávík að ræða enda einungis eitt barn í leikskóla sveitarfélagsins. Rauða línan á myndinni vísar í miðgildi sem er 2.597 þús. kr. á hvert heilsdagsgildi.

Reykjavíkurborg	2.466	Akureyrarkaupstaður	2.240
Kópavogsbær	2.723	Norðurþing	2.426
Seltjarnarneskaupstaður	3.091	Fjallabyggð	2.352
Garðabær	2.430	Dalvíkurbyggð	2.552
Hafnarfjarðarkaupstaður	2.510	Eyjafjarðarsveit	2.504
Mosfellsbær	2.236	Hörgársveit	2.452
Kjósarhreppur	*	Svalbarðsstrandarhreppur	2.858
Reykjanesbær	2.211	Grýtubakkahreppur	2.838
Grindavíkurbær	2.269	Skútustaðahreppur	2.926
Sveitarfélagið Vogar	2.721	Tjörneshreppur	*
Suðurnesjabær	**	Þingeyjarsveit	3.908
Akraneskaupstaður	2.049	Svalbarðshreppur	*
Skorradalshreppur	*	Langesbyggð	2.834
Hvalfjarðarsveit	3.024	Seyðisfjarðarkaupstaður	3.382
Borgarbyggð	2.714	Fjarðabyggð	2.414
Grundarfjarðarbær	2.218	Vopnafjarðahreppur	2.941
Helgafellssveit	*	Fljótsdalshreppur	*
Stykkishólmsbær	2.185	Borgarfjarðahreppur	12.595
Eyja- og Miklaholtshreppur	2.687	Djúpavogshreppur	2.885
Snæfellsbær	3.031	Fljótsdalshérað	2.466
Dalabyggð	3.113	Sveitarfélagið Hornafjörður	2.597
Bolungarvíkurkaupstaður	2.642	Vestmannaeyjabær	2.098
Ísafjarðarbær	2.642	Sveitarfélagið Árborg	2.324
Reykholahreppur	2.962	Mýrdalshreppur	3.791
Tálknafjarðahreppur	1.553	Skaftárhreppur	2.299
Vesturbyggð	2.703	Ásahreppur	*
Súðavíkurhreppur	1.864	Rangárþing eystra	2.800
Árneshreppur	*	Rangárþing ytra	2.579
Kaldrananeshreppur	*	Hrunamannahreppur	3.167
Strandabyggð	3.760	Hveragerðisbær	2.630
Sveitarfélagið Skagafjörður	2.387	Sveitarfélagið Ölfus	2.482
Húnaþing vestra	2.097	Grímsnes- og Grafningshreppur	3.683
Blönduósbær	2.050	Skeiða- og Gnúpverjahreppur	3.484
Sveitarfélagið Skagaströnd	2.563	Bláskógabyggð	3.188
Skagabyggð	*	Flóahreppur	2.868
Húnavatnshreppur	1.707	Vegið landsmeðaltal	2.479
Akrahreppur	*	* Ekki leikskóli	
		** Eingöngu sjálfst. starf. leikskólar	

Félagspjónusta

4.1 Kostnaður félagsþjónustu á íbúa

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Félagsþjónusta sveitarfélaga er hluti af grunnþjónustu samfélagsins sem íbúar sveitarfélagsins greiða fyrir með sköttum. Um er að ræða þætti eins og félagslega aðstoð (hér undir fjárhagsaðstoð, þjónustu við börn og unglinga, þjónustu við fatlað fólk, þjónustu við aldrað fólk og ýmis önnur félagsþjónusta. Gagnlegt er að skoða hversu mikið þjónustan kostar hvern íbúa og hvernig sveitarfélagið kemur út í samanburði við aðra.

Talnaefni

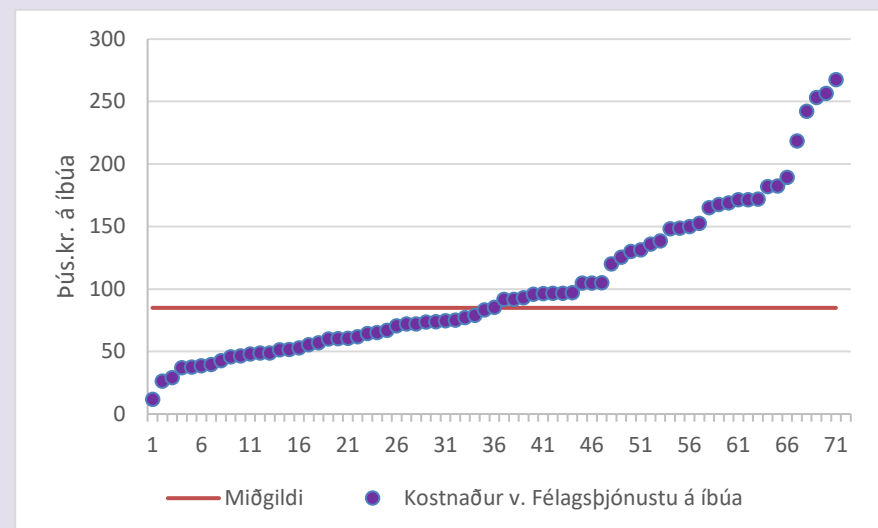
Þessar upplýsingar byggja á gögnum úr ársreikningum sveitarfélaga vegna ársins 2019. Kostnaður í þús. kr.

Til frekari skoðunar

Gagnlegt getur verið fyrir hvert sveitarfélag að velja eftirfarandi þáttum fyrir sér þegar litið er til samanburðar á kennitölunni:

- Félagslegur bakgrunnur íbúa og menntastig
- Mismunandi þjónustuþyngd, t.d. vegna hærra atvinnuleysis, fjölda öryrkja og fleira
- Mismunandi þjónustustig
- Aldurssamsetning íbúa

Myndræn framsetning

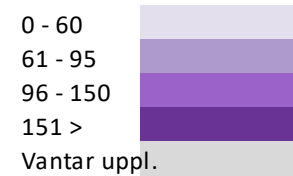
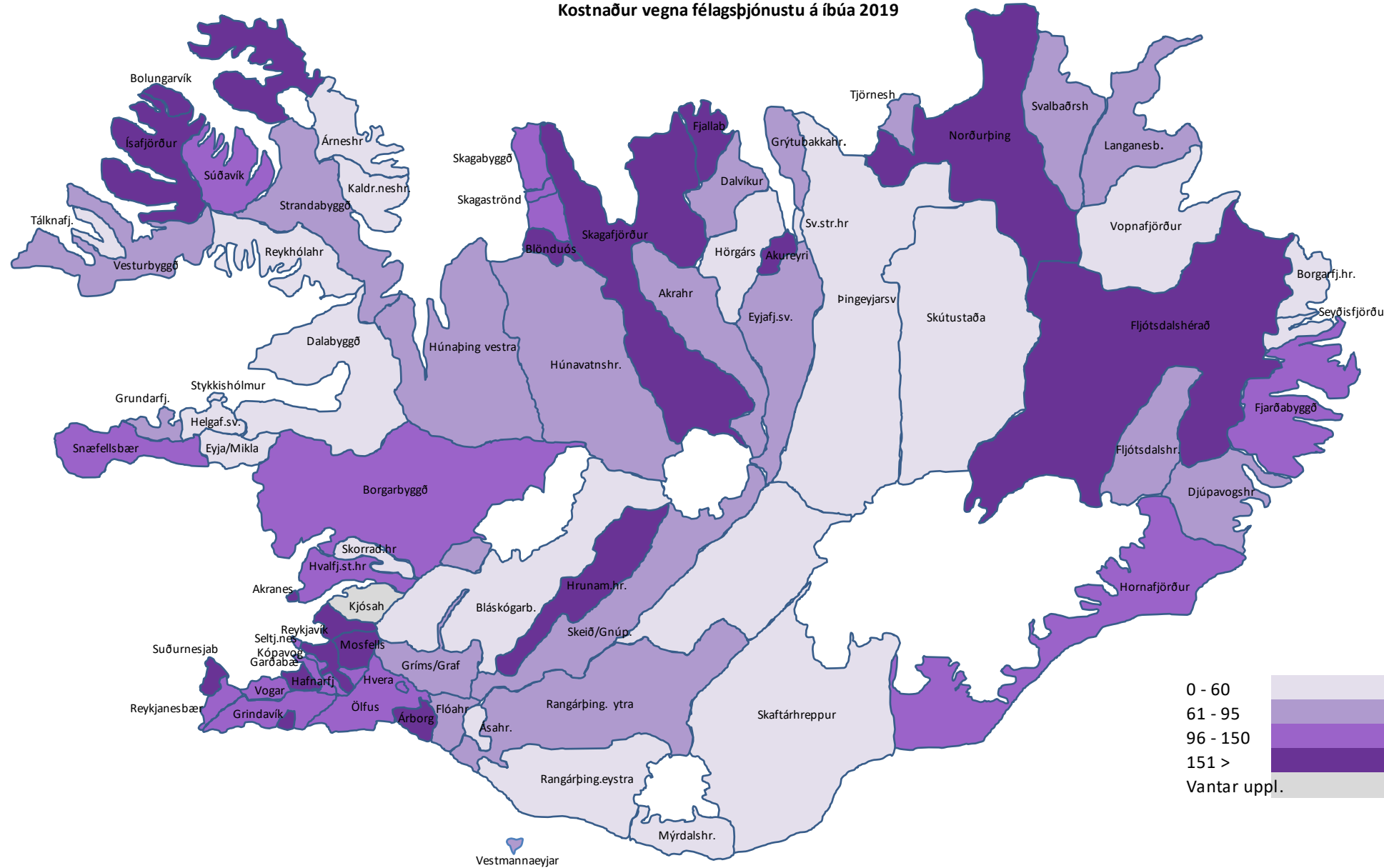
Á myndinni hér til hliðar má sjá hvernig sveitarfélögin dreifast frá lægsta upp í hæsta gildi. Vegið landsmeðaltal er um 190 þús. kr. á hvern íbúa. Lægsta gildi er 12 þús. kr. en hæsta um 267 þús. kr. á hvern íbúa. Rauða línan vísar í miðgildi sem er 85 þús. kr. á hvern íbúa.

Reykjavíkurborg	256	Akrahreppur	72
Kópavogsbær	130	Akureyrarkaupstaður	267
Seltjarnarnesbær	148	Norðurþing	182
Garðabær	136	Fjallabyggð	165
Hafnarfjarðarkaupstaður	169	Dalvíkurbyggð	92
Mosfellsbær	219	Eyja-fjarðarsveit	65
Kjósarhreppur	*	Hörgársveit	60
Reykjanesbær	120	Svalbarðsstrandarhreppur	46
Grindavíkurbær	105	Grýtubakkahreppur	75
Sveitarfélagið Vogar	105	Skútustaðahreppur	51
Suðurnesjabær	182	Tjörneshreppur	85
Akraneskaupstaður	172	Þingeyjarsveit	60
Skorradalshreppur	37	Svalbarðshreppur	72
Hvalfjarðarsveit	138	Langanesbyggð	64
Borgarbyggð	125	Seyðisfjarðarkaupstaður	49
Grundarfjarðarbær	92	Fjarðabyggð	131
Helgafellssveit	26	Vopnafjarðahreppur	61
Stykkishólmsbær	49	Fljótsdalshreppur	79
Eyja- og Miklaholtshreppur	43	Borgarfjarðahreppur	29
Snæfellsbær	96	Djúpavogshreppur	71
Dalabyggð	39	Fljótsdalshérað	189
Bolungarvíkurkaupstaður	168	Sveitarfélagið Hornafjörður	97
Ísafjarðarbær	242	Vestmannaeyjabær	93
Reykhlóahreppur	53	Sveitarfélagið Árborg	171
Tálknafjarðahreppur	57	Mýrdalshreppur	48
Vesturbyggð	75	Skaftárhreppur	47
Súðavíkurhreppur	105	Ásahreppur	40
Árneshreppur	12	Rangárþing eystra	55
Kaldrananeshreppur	38	Rangárþing ytra	67
Strandabyggð	77	Hrunamannahreppur	172
Sveitarfélagið Skagafjörður	253	Hveragerðisbær	149
Húnaþing vestra	83	Sveitarfélagið Ölfus	150
Blönduósibær	153	Grímsnes- og Grafningshreppur	96
Sveitarfélagið Skagastöðvar	97	Skeiða- og Gnúpverjahreppur	74
Skagabyggð	97	Bláskógabyggð	52
Húnavatnshreppur	74	Flóahreppur	62
*Upplýsingar vantar		Vegið meðaltal	190

Kostnaður vegna félagsþjónustu á búa 2019

4.2 Útgjöld félagsþjónustu sem hlutfall af skatttekjum

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Það er fróðlegt að vita hve háu hlutfalli af tekjum sínum sveitarfélagið ver til félagsþjónustu. Mjög misjafnt er milli sveitarfélaga hvert hlutfallið er enda hafa bæði tekjur og kostnaður áhrif á kennitöluna. Árið 2019 vorðu sveitarfélög 18% af skatttekjum sínum til félagsþjónustu miðað við 17% árið 2018.

Talnaefni

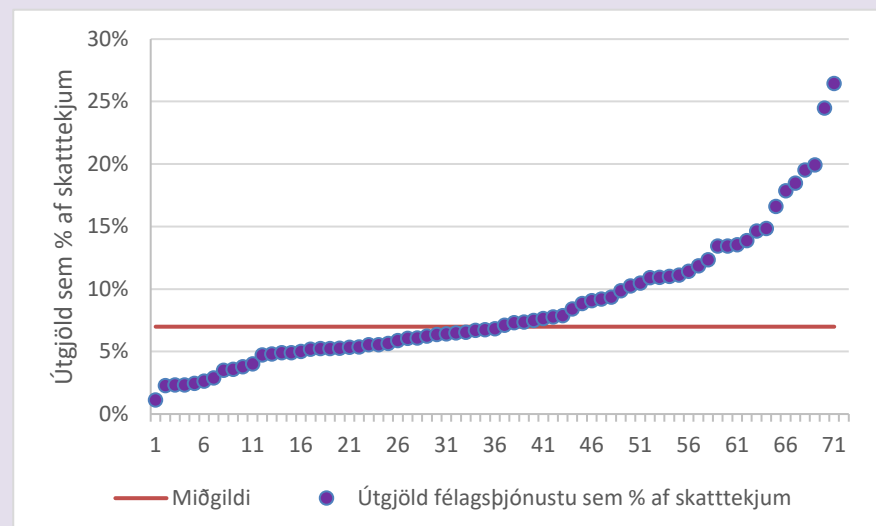
Þessar upplýsingar koma úr ársreikningum sveitarfélaga 2019 sem safnað er rafrænt af Hagstofu Íslands.

Til frekari skoðunar

Vert er að hafa í huga að ýmsir þættir geta haft áhrif á þessa kennitölu og því gott að velta eftirfarandi þáttum fyrir sér við samanburð milli sveitarfélaga:

- Félagslegur bakgrunnur íbúa og menntastig
- Hve háar eru skatttekjur á íbúa
- Mismunandi atvinnustig
- Mishátt þjónustustig
- Mismunandi þjónustuþyngd t.d. vegna hærra atvinnuleysis eða fjölda öryrkja og fleira
- Aldurssamsetning íbúa

Myndræn framsetning

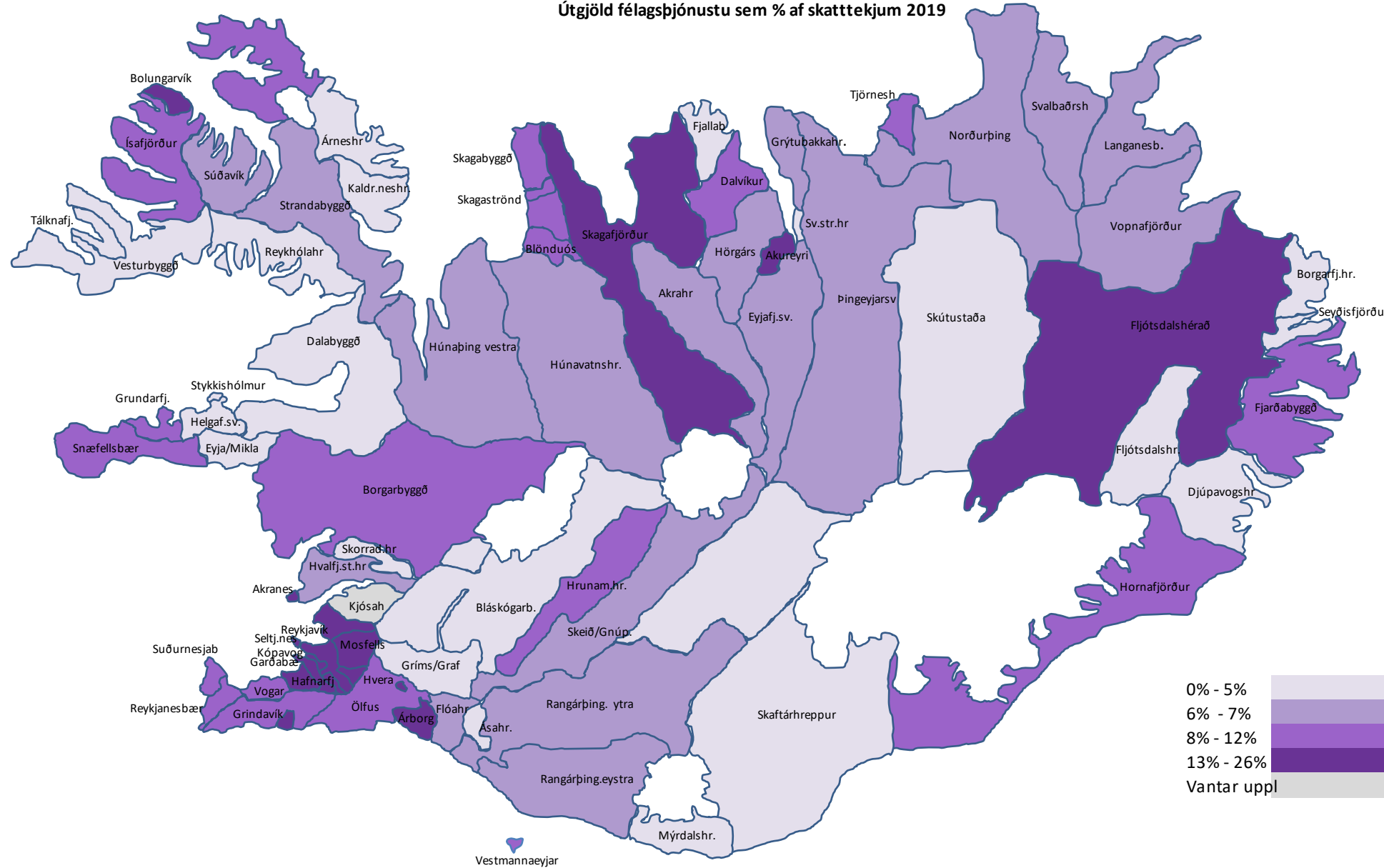

Á myndinni hér til hliðar má sjá hvernig sveitarfélögin dreifast frá lægsta upp í hæsta gildi. Vegið landsmeðaltal er um 18% af skatttekjum. Lægsta gildi er 1% en hæsta um 26% af skatttekjum. Reykjavíkurborg og Akureyrarkaupstaður skera sig úr og verja um 24 og 26% af skatttekjum sínum til málaflokksins. Rauða línan vísar í miðgildi sem er 7% af skatttekjum.

Reykjavíkurborg	26%	Akrahreppur	7%
Kópavogsbær	14%	Akureyrarkaupstaður	24%
Seltjarnarnesbær	17%	Norðurþing	7%
Garðabær	15%	Fjallabyggð	2%
Hafnarfjarðarkaupstaður	18%	Dalvíkurbyggð	9%
Mosfellsbær	20%	Eyjafjarðarsveit	7%
Kjósarhreppur	*	Hörgársveit	6%
Reykjanesbær	11%	Svalbarðsstrandarhreppur	5%
Grindavíkurbær	11%	Grýtubakkahreppur	7%
Sveitarfélagið Vogar	11%	Skútustaðahreppur	5%
Suðurnesjabær	12%	Tjörneshreppur	10%
Akraneskaupstaður	18%	Þingeyjarsveit	6%
Skorradalshreppur	2%	Svalbarðshreppur	7%
Hvalfjarðarsveit	6%	Langanesbyggð	6%
Borgarbyggð	11%	Seyðisfjarðarkaupstaður	5%
Grundarfjarðarbær	9%	Fjarðabyggð	11%
Helgafellssveit	3%	Vopnafjarðarhreppur	6%
Stykkishólmsbær	5%	Fljótshreppur	2%
Eyja- og Miklaholtshreppur	4%	Borgarfjarðarhreppur	3%
Snæfellsbær	8%	Djúpavogshreppur	5%
Dalabyggð	4%	Fljótshérað	14%
Bolungarvíkurkaupstaður	13%	Sveitarfélagið Hornafjörður	9%
Ísafjarðarbær	10%	Vestmannaeyjabær	10%
Reykhlóahreppur	4%	Sveitarfélagið Árborg	15%
Tálknafjarðarhreppur	5%	Mýrdalshreppur	5%
Vesturbyggð	5%	Skafárhreppur	5%
Súðavíkurhreppur	6%	Ásahreppur	2%
Árneshreppur	1%	Rangárþing eystra	6%
Kaldrananeshreppur	4%	Rangárþing ytra	7%
Strandabyggð	7%	Hrunamannahreppur	8%
Sveitarfélagið Skagafjörður	20%	Hveragerðisbær	13%
Húnaþing vestra	7%	Sveitarfélagið Ölfus	12%
Blönduósbær	9%	Grímsnes- og Grafningshreppur	5%
Sveitarfélagið Skagaströnd	8%	Skeiða- og Gnúpverjahreppur	7%
Skagabyggð	8%	Bláskógabyggð	5%
Húnavatnshreppur	6%	Flóahreppur	6%
*Upplýsingar vantar		Vegið meðaltal	18%
		*Upplýsingar vantar	

Útgjöld félagsþjónustu sem % af skatttekjum 2019

4.3 Fjárhagsaðstoð á íbúa

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Fjárhagsaðstoð er hluti af grunnþjónustu samfélagsins sem íbúar sveitarfélagsins greiða fyrir með sköttum. Gagnlegt er að skoða hversu mikið þjónustan kostar hvern íbúa og hvernig sveitarfélagið kemur út í samanburði við aðra.

Talnaefni

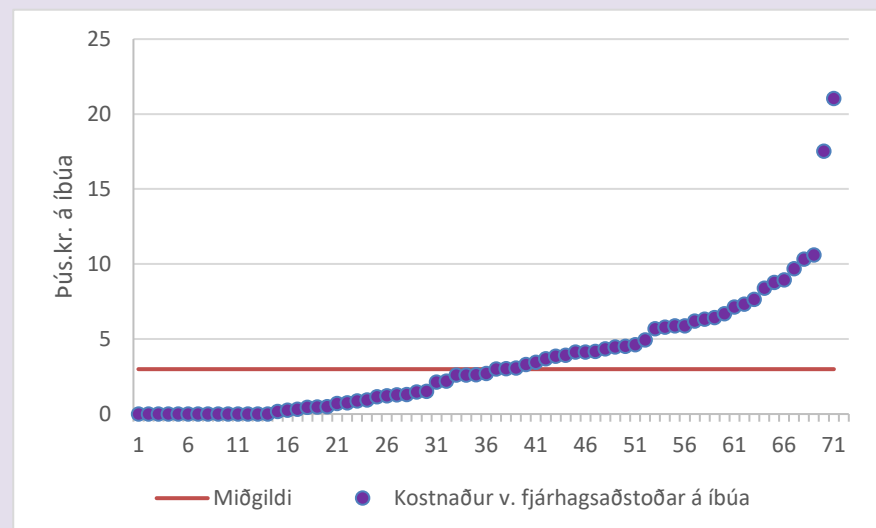
Þessar upplýsingar koma úr ársreikningum sveitarfélaga 2019 sem safnað er rafrænt af Hagstofu Íslands. Tölur í þús. kr. Brúttó kostnaður.

Til frekari skoðunar

Vert er að hafa í huga að ýmsir þættir geta haft áhrif á þessa kennitölu og því gott að velta eftirfarandi þáttum fyrir sér við samanburð milli sveitarfélaga:

- Félagslegur bakgrunnur íbúa og menntastig
- Mismunandi atvinnuhættir og -stig
- Fjöldi einstaklinga á örorku
- Mismunandi reglur og fjárhæðir fjárhagsaðstoðar

Myndræn framsetning

Myndin hér til hliðar sýnir hvernig sveitarfélögin dreifast frá lægsta upp í hæsta gildi. Vegið landsmeðaltal 12 þús. kr. á hvern íbúa. Lægsta gildið er frá 0 þar sem engin fjárhagsaðstoð er veitt en hæsta er 21 þús. kr. á íbúa. Afar misjafnt er hvernig þessi lykiltala kemur út milli sveitarfélaga og virðist stærð þeirra ráða minna þar um en við margar aðrar kennitölur. Rauða línan á myndinni vísar í miðgildi sem er 3 þús. kr. á íbúa.

Reykjavíkurborg	21	Akrahreppur	0
Kópavogsbær	8	Akureyrarkaupstaður	9
Seltjarnarnesbær	3	Norðurþing	4
Garðabær	4	Fjallabyggð	6
Hafnarfjarðarkaupstaður	7	Dalvíkurbyggð	5
Mosfellsbær	5	Eyjafjarðarsveit	2
Kjósarhreppur	*	Hörgársveit	6
Reykjanesbær	10	Svalbarðsstrandarhreppur	18
Grindavíkurbær	6	Grýtubakkahreppur	0
Sveitarfélagið Vogar	7	Skútustaðahreppur	1
Suðurnesjabær	4	Tjörneshreppur	0
Akraneskaupstaður	6	Þingeyjarsveit	0
Skorradalshreppur	0	Svalbarðshreppur	0
Hvalfjarðarsveit	1	Langanesbyggð	9
Borgarbyggð	1	Seyðisfjarðarkaupstaður	3
Grundarfjarðarbær	1	Fjarðabyggð	8
Helgafellssveit	0	Vopnafjarðarhreppur	1
Stykkishólmsbær	0	Fljótshlíahreppur	0
Eyja- og Miklaholtshreppur	3	Borgarfjarðarhreppur	0
Snæfellsbær	0	Djúpavogshreppur	1
Dalabyggð	1	Fljótshlíshérað	3
Bolungarvíkurkaupstaður	4	Sveitarfélagið Hornafjörður	3
Ísafjarðarbær	3	Vestmannaeyjabær	7
Reykholahreppur	4	Sveitarfélagið Árborg	6
Tálknafjarðarhreppur	1	Mýrdalshreppur	0
Vesturbyggð	11	Skaftárhreppur	0
Súðavíkurhreppur	6	Ásahreppur	0
Árneshreppur	0	Rangárþing eystra	4
Kaldrananeshreppur	2	Rangárþing ytra	3
Strandabyggð	0	Hrunamannahreppur	4
Sveitarfélagið Skagafjörður	6	Hveragerðisbær	10
Húnaþing vestra	3	Sveitarfélagið Ölfus	5
Blönduósibær	3	Grímsnes- og Grafningshreppur	1
Sveitarfélagið Skagastriki	4	Skeiða- og Gnúhverfahreppur	0
Skagabyggð	0	Bláskógabyggð	2
Húnavatnshreppur	0	Flóahreppur	0
*Upplýsingar vantar		Vegið meðaltal	12
		*Upplýsingar vantar	

4.4 Kostnaður vegna þjónustu við fatlað fólk á íbúa

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Þjónusta við fatlað fólk er hluti af grunnþjónustu samfélagsins sem íbúar sveitarfélagsins greiða fyrir með framlögum frá jöfnunarsjóði og sköttum. Kostnaður vegna hennar tekur til útgjalda vegna stuðningsþjónustu, ferðaþjónustu fatlaðra, frekari liðveislu, búsetu, skammtíamavistunar fyrir fatlaða, dagþjónustu og annarrar þjónustu fyrir fatlaða. Gagnlegt er að skoða hversu mikið þjónustan kostar hvern íbúa og hvernig sveitarfélagið kemur út í samanburði við aðra.

Talnaefni

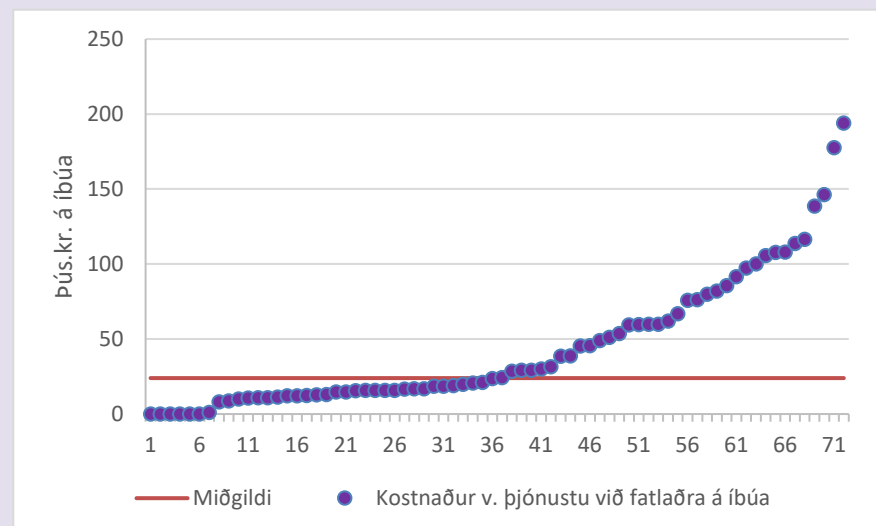
Þessar upplýsingar koma úr ársreikningum sveitarfélaga 2019 sem safnað er rafrænt af Hagstofu Íslands.

Til frekari skoðunar

Mikill munur getur verið á kostnaði vegna þjónustu við fatlaða á hvern íbúa eftir sveitarfélögum. Hafa verður í huga að ýmsir þættir geta haft áhrif á kennitöluna.

- Fjöldi fatlaðs fólks í sveitarfélaginu
- Fjöldi fatlaðs fólks með hátt SIS mat.
- Fjöldi fatlaðs fólks með lágt SIS mat en mikla þjónustupörf
- Tafir á fjármögnun t.d. vegna flutninga milli sveitarfélaga.
- Mismunandi þjónustustig

Myndræn framsetning

Myndin hér til hliðar sýnir hvernig sveitarfélögin dreifast frá lægsta upp í hæsta gildi. Vegið landsmeðaltal er 93 pús. kr. á hvern íbúa. Lægsta gildið er frá 0 þar sem engum fjármunum er varið í þessa þjónustu skv. ársreikningi og hæsta er 194 pús. kr. á íbúa. Rauða línan vísar í miðgildi sem er 24 pús. kr. á íbúa.

Reykjavíkurborg	108	Akrahreppur	19
Kópavogsbær	60	Akureyrarkaupstaður	178
Seltjarnarnesbær	76	Norðurþing	116
Garðabær	80	Fjallabyggð	108
Hafnarfjarðarkaupstaður	100	Dalvíkurbyggð	46
Mosfellsbær	139	Eyjaþingarsveit	15
Kjósarhreppur	*	Hörgársveit	16
Reykjanesbær	60	Svalbarðsstrandarhreppur	11
Grindavíkurbær	49	Grýtubakkahreppur	1
Sveitarfélagið Vogar	32	Skútustaðahreppur	10
Suðurnesjabær	82	Tjörneshreppur	20
Akraneskaupstaður	106	Þingeyjarsveit	11
Skorradalshreppur	12	Svalbarðshreppur	0
Hvalfjarðarsveit	62	Langanesbyggð	29
Borgarbyggð	76	Seyðisfjarðarkaupstaður	11
Grundarfjarðarbær	54	Fjarðabyggð	45
Helgafellssveit	24	Vopnafjarðarhreppur	8
Stykkishólmsbær	19	Fljótshreppur	0
Eyja- og Miklaholtshreppur	11	Borgarfjarðarhreppur	0
Snæfellsbær	59	Djúpavogshreppur	12
Dalabyggð	17	Fljótshérað	114
Bolungarvíkurkaupstaður	91	Sveitarfélagið Hornafjörður	60
Ísafjarðarbær	146	Vestmannaeyjabær	51
Reykholahreppur	17	Sveitarfélagið Árborg	97
Tálknafjarðarhreppur	12	Mýrdalshreppur	19
Vesturbyggð	15	Skaftárhreppur	15
Súðavíkurhreppur	9	Ásahreppur	13
Árneshreppur	-12	Rangárþing eystra	16
Kaldrananeshreppur	16	Rangárþing ytra	17
Strandabyggð	21	Hrunamannahreppur	39
Sveitarfélagið Skagafjörður	194	Hveragerðisbær	67
Húnaþing vestra	30	Sveitarfélagið Ölfus	86
Blönduósibær	24	Grímsnes- og Grafingshreppur	39
Sveitarfélagið Skagaströnd	0	Skeiða- og Gnúpverjahreppur	29
Skagabyggð	13	Bláskógabyggð	21
Húnavatnshreppur	16	Flóahreppur	29
*Upplýsingar vantar		Vegið meðaltal	93
		* Upplýsingar vantar	

4.5 Kostnaður vegna þjónustu við aldrað fólk á íbúa

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Þjónusta við aldrað fólk er hluti af grunnþjónustu samfélagsins sem íbúar sveitarfélagsins greiða fyrir með sköttum. Kostnaður vegna hennar tekur til útgjalda vegna framlaga vegna til dvalar- og hjúkrunarheimila, dagdvalar, stuðningsþjónustu, tómstundastarf og annarrar þjónustu við aldraða íbúa. Gagnlegt er að skoða hversu mikið þjónustan kostar hvern íbúa og hvernig sveitarfélagið kemur út í samanburði við aðra.

Talnaefni

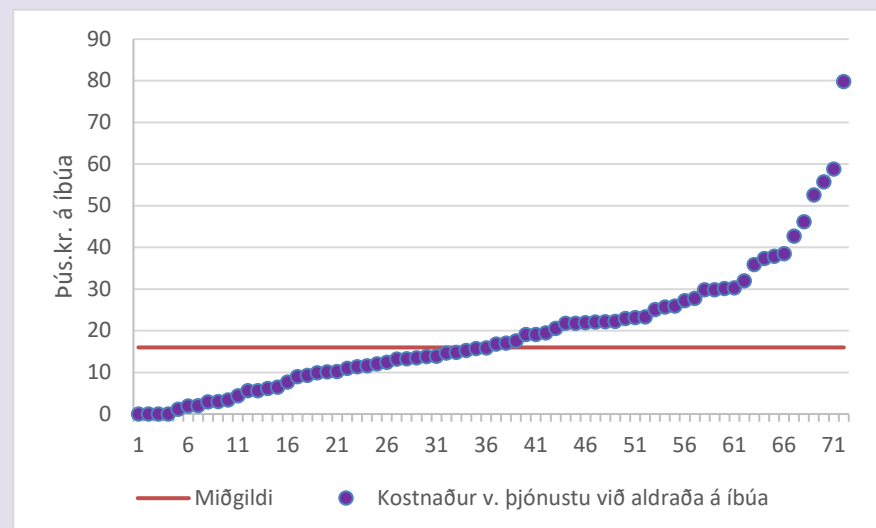
Þessar upplýsingar koma úr ársreikningum sveitarfélaga 2019 sem safnað er rafrænt af Hagstofu Íslands.

Til frekari skoðunar

Mikill munur getur verið á kostnaði vegna þjónustu við fatlaða á hvern íbúa eftir sveitarfélögum. Hafa verður í huga að ýmsir þættir geta haft áhrif á kennitöluna.

- Fjöldi aldraðra í sveitarfélaginu
- Fjöldi fatlaðs fólks með hátt SIS mat.
- Fjöldi fatlaðs fólks með lágt SIS mat en mikla þjónustupörf
- Mismunandi þjónustustig

Myndræn framsetning

Myndin hér til hliðar sýnir hvernig sveitarfélögin dreifast frá lægsta upp í hæsta gildi. Vegið landsmeðaltal er 35 þús. kr. á hvern íbúa. Lægsta gildið er frá 0 þar sem engum fjármunum er varið í þessa þjónustu skv. ársreikningi og hæsta er 80 þús. kr. á íbúa. Rauða línan vísar í miðgildi sem er 16 þús. kr. á íbúa.

Reykjavíkurborg	56	Akrahreppur	43
Kópavogsbær	23	Akureyrarkaupstaður	37
Seltjarnarnesbær	36	Norðurþing	16
Garðabær	17	Fjallabyggð	22
Hafnarfjarðarkaupstaður	18	Dalvíkurbyggð	11
Mosfellsbær	59	Eyjafjarðarsveit	26
Kjósarhreppur	*	Hörgársveit	23
Reykjanesbær	19	Svalbarðsstrandarhreppur	14
Grindavíkurbær	23	Grýtubakkahreppur	46
Sveitarfélagið Vogar	32	Skútustaðahreppur	12
Suðurnesjabær	22	Tjörneshreppur	11
Akraneskaupstaður	9	Þingeyjarsveit	13
Skorradalshreppur	8	Svalbarðshreppur	53
Hvalfjarðarsveit	30	Langanesbyggð	1
Borgarbyggð	26	Seyðisfjarðarkaupstaður	3
Grundarfjarðarbær	22	Fjarðabyggð	30
Helgafellssveit	0	Vopnafjarðahreppur	22
Stykkishólmsbær	6	Fljótsdalshreppur	10
Eyja- og Miklaholtshreppur	28	Borgarfjarðahreppur	0
Snæfellsbær	10	Djúpavogshreppur	21
Dalabyggð	6	Fljótsdalshérað	19
Bolungarvíkurkaupstaður	22	Sveitarfélagið Hornafjörður	6
Ísafjarðarbær	22	Vestmannaeyjabær	15
Reykholahreppur	12	Sveitarfélagið Árborg	17
Tálknafjarðahreppur	19	Mýrdalshreppur	10
Vesturbyggð	13	Skaftárhreppur	12
Súðavíkurhreppur	25	Ásahreppur	13
Árneshreppur	2	Rangárþing eystra	6
Kaldrananeshreppur	0	Rangárþing ytra	16
Strandabyggð	3	Hrunamannahreppur	80
Sveitarfélagið Skagafjörður	14	Hveragerðisbær	30
Húnaþing vestra	15	Sveitarfélagið Ölfus	38
Blönduósibær	30	Grímsnes- og Grafningshreppur	4
Sveitarfélagið Skagaströnd	27	Skeiða- og Gnúpverjahreppur	3
Skagabyggð	38	Bláskógabyggð	9
Húnavatnshreppur	15	Flóahreppur	2
*Upplýsingar vantar		Vegið meðaltal	35
		* Upplýsingar vantar	

